

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“

ფინანსური ანგარიშგება

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022
წლის 31 დეკემბერს

შინაარსი:

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა	3
---------------------------------------	---

ფინანსური ანგარიშგება

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება.....	6
სრული შემოსავლის ანგარიშგება.....	7
ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგება	8
საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება	9

ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები

1. ზოგადი ინფორმაცია.....	10
2. მომზადების საფუძვლები	10
3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები.....	13
4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა.....	14
5. კაპიტალის მართვის მიდგომა	31
6. ფული და ფულის ეკვივალენტები.....	33
7. სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	34
8. კლიენტებზე გაცემული სესხები	34
9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები.....	39
10. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები	40
11. ძირითადი საშუალებები	40
12. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ.....	41
13. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	41
14. სხვა ვალდებულებები	41
15. სააქციო კაპიტალი	42
16. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი.....	42
17. საკომისიო შემოსავალი, წმინდა	42
18. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	43
19. მოგების გადასახადის ხარჯი.....	43
20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	44
21. პირობითი ვალდებულებები	46
22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები.....	46
23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა	47

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა

სს ზირაათ ბანკი საქართველოს მფლობელებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

ჩვენს მიერ სს „ზირაათ ბანკი საქართველოს“ (შემდგომში „ბანკი“) ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც შედგება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებისგან 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე, აღნიშნული თარიღით დამთავრებული წლის სრული შემოსავლის ანგარიშგების, საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგებისა და ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებისგან ყველა მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის მოკლე მიმოხილვისა და სხვა განმარტებითი ინფორმაციისგან.

ჩვენი აზრით, წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით, სამართლიანად ასახავს ბანკის ფინანსურ მდგომარეობას 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ასევე მისი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და ფულადი სახსრების მოძრაობას იმ საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა მოცემული თარიღით, ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

მოსაზრების საფუძველი

აუდიტი წარმართეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ასს-ების) შესაბამისად. ამ სტანდარტებით განსაზღვრული ჩვენი პასუხისმგებლობები დეტალურად აღწერილია ჩვენი დასკვნის - „აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“ - ნაწილში. ჩვენ დამოუკიდებელი ვართ ბანკისგან ბუღალტერთა ეთიკის საერთაშორისო სტანდარტების საბჭოს (ბესსს) პროფესიონალი ბუღალტრების ეთიკის კოდექსისა და იმ ეთიკური ნორმების შესაბამისად, რომლებიც ეხება ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტს საქართველოში; გარდა ამისა, შევასრულეთ ამ ნორმებით და ბესსს-ის ეთიკის კოდექსით გათვალისწინებული სხვა ეთიკური ვალდებულებებიც. გვჯერა, რომ ჩვენ მიერ მოპოვებული აუდიტორული მტკიცებულებები საკმარისი და შესაფერისია ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად.

სხვა ინფორმაცია

სხვა ინფორმაცია, რომელზეც პასუხისმგებელია ბანკის ხელმძღვანელობა და რომელიც შეიტანება მმართველობის ანგარიშგებაში, არ გვქონდა მიღებული აუდიტორის დასკვნის თარიღისთვის. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას. სავარაუდოდ, მმართველობის ანგარიშგება ჩვენთვის ხელმისაწვდომი გახდება აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ.

ჩვენ მიერ ჩატარებულ ფინანსური ანგარიშგების აუდიტთან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასა და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია თანდართული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და სამართლიან წარდგენაზე ფასს-ების შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლზე, რომელსაც იგი აუცილებლად მიიჩნევს ისეთი ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად, რომელიც არ შეიცავს თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას ხელმძღვანელობას ევალება, შეაფასოს ბანკის ფუნქციონირებადობის უნარი და, აუცილებლობის შემთხვევაში, ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში განმარტოს საკითხები, რომლებიც დაკავშირებულია საწარმოს ფუნქციონირებადობასთან და ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენებასთან, იმ შემთხვევის გარდა, როდესაც ხელმძღვანელობას განზრახული აქვს ბანკის ლიკვიდაცია ან საქმიანობის შეწყვეტა, ან თუ არა აქვს სხვა რეალური არჩევანი, ასე რომ არ მოიქცეს.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან ბანკის ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისა და წარდგენის პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენი მიზანია, მოვიპოვოთ დასაბუთებული რწმუნება იმის თაობაზე, მოცემული ფინანსური ანგარიშგება შეიცავს თუ არა თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ არსებით უზუსტობას და შევადგინოთ აუდიტორის დასკვნა, რომელიც მოიცავს ჩვენს მოსაზრებას. დასაბუთებული რწმუნება მაღალი დონის რწმუნებაა, მაგრამ არ არის იმის გარანტია, რომ ასს-ების შესაბამისად ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის გამოავლენს ნებისმიერ არსებით უზუსტობას, რომელიც არსებობს. უზუსტობები შეიძლება გამოწვეული იყოს თაღლითობით ან შეცდომით და არსებითად მიიჩნევა იმ შემთხვევაში, თუ გონივრულ ფარგლებში, მოსალოდნელია, რომ ისინი, ცალ-ცალკე ან ერთობლივად, გავლენას მოახდენს იმ მომხმარებლების ეკონომიკურ გადაწყვეტილებებზე, რომლებიც დაეყრდნობიან მოცემულ ფინანსურ ანგარიშგებას.

ასს-ების შესაბამისად აუდიტის ჩატარება ითვალისწინებს აუდიტორის მიერ პროფესიული განსჯის გამოყენებას და პროფესიული სკეპტიციზმის შენარჩუნებას აუდიტის პროცესში. გარდა ამისა, ჩვენ:

- ვადგენთ და ვაფასებთ თაღლითობით ან შეცდომით გამოწვეულ, ფინანსური ანგარიშგების არსებითი უზუსტობის რისკებს; ვგეგმავთ და ვატარებთ ამ რისკებზე რეაგირებისთვის გამიზნულ აუდიტორულ პროცედურებს და ვკრებთ ისეთ აუდიტორულ მტკიცებულებებს, რომლებიც საკმარისი და შესაფერისი იქნება ჩვენი მოსაზრების გამოთქმისთვის აუცილებელი საფუძვლის შესაქმნელად. რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება თაღლითობით გამოწვეული არსებითი უზუსტობა უფრო მაღალია, ვიდრე რისკი იმისა, რომ ვერ გამოვლინდება შეცდომით გამოწვეული უზუსტობა, რადგან თაღლითობა შეიძლება გულისხმობდეს ფარულ შეთანხმებას, გაყალბებას, ოპერაციების განზრახ გამოტოვებას, აუდიტორისთვის წინასწარგანზრახულად არასწორი ინფორმაციის მიწოდებას ან შიდა კონტროლის იგნორირებას.
- ჩვენ შევისწავლით აუდიტისთვის შესაფერის შიდა კონტროლის საშუალებებს, რათა დავეგეგმოთ კონკრეტული გარემოებების შესაფერისი აუდიტორული პროცედურები და არა იმ მიზნით, რომ მოსაზრება გამოვთქვათ ბანკის შიდა კონტროლის ეფექტიანობაზე.
- ვაფასებთ ხელმძღვანელობის მიერ გამოყენებული სააღრიცხვო პოლიტიკების მიზანშეწონილობას, ხელმძღვანელობის მიერ განსაზღვრული სააღრიცხვო შეფასებების დასაბუთებულობასა და შესაბამისი ახსნა-განმარტებების მართებულობას.
- დასკვნა გამოგვაქვს ხელმძღვანელობის მიერ ანგარიშგების საფუძვლად საწარმოს ფუნქციონირებადობის პრინციპის გამოყენების მიზანშეწონილობაზე, ხოლო მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებზე დაყრდნობით ვადგენთ, არსებობს თუ არა რაიმე მოვლენებთან ან პირობებთან დაკავშირებული არსებითი განუსაზღვრელობა, რაც მნიშვნელოვან ეჭვს გამოიწვევდა ბანკის ფუნქციონირებადობის უნართან დაკავშირებით. თუ დავასკვნით, რომ არსებობს არსებითი განუსაზღვრელობა, გვევალება ჩვენს აუდიტორის დასკვნაში ყურადღების გამახვილება ფინანსური ანგარიშგების შესაბამის შენიშვნებზე, ან, თუ ამგვარი განმარტებითი შენიშვნები ადეკვატური არ არის - ჩვენი მოსაზრების მოდიფიცირება. ჩვენი დასკვნები ეყრდნობა აუდიტორის დასკვნის თარიღამდე მოპოვებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. თუმცა, ამის შემდგომი მომავალი მოვლენების ან პირობების გავლენით შეიძლება ჯგუფი და ბანკი უკვე აღარ იყოს ფუნქციონირებადი საწარმო.
- ვაფასებთ ფინანსური ანგარიშგების წარდგენას მთლიანობაში, მის სტრუქტურასა და შინაარსს, მათ შორის, ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს და ასევე, ფინანსური ანგარიშგება უზრუნველყოფს თუ არა ფინანსური ანგარიშგების საფუძვლად აღებული ოპერაციებისა და მოვლენების სამართლიან წარდგენას.

სხვა საკითხებთან ერთად, მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირებს ინფორმაციას ვაწვდით აუდიტის დაგეგმილი მასშტაბისა და ვადების, ასევე აუდიტის პროცესში წამოჭრილი მნიშვნელოვანი საკითხების, მათ შორის, შიდა კონტროლის სისტემაში გამოვლენილი მნიშვნელოვანი ნაკლოვანებების შესახებ.

მოცემული აუდიტის, რომლის შედეგადაც შედგენილია წინამდებარე დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა, გარიგების პარტნიორია:

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

თბილისი, საქართველო

5 მაისი 2023 წელი

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ლარში)

	შენიშვნა	31.12.2022	31.12.2021
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6	65,466,492	29,464,749
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	7	21,536,653	18,155,372
კლიენტებზე გაცემული სესხები	8	97,290,008	96,557,283
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	1,986,530	1,952,431
სხვა აქტივები		740,166	656,352
არამატერიალური აქტივები		976,799	793,482
აქტივების გამოყენების უფლება	10	932,208	787,905
ძირითადი საშუალებები	11	4,683,369	4,525,345
სულ აქტივები		193,612,225	152,892,919
ვალდებულებები და კაპიტალი			
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	12	10,349,188	11,675,961
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	13	111,263,109	73,986,587
საიჯარო ვალდებულება	10	894,166	766,226
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	19	547,855	679,794
გაცემული გარანტიების რეზერვი		40,606	28,315
სხვა ვალდებულებები	14	1,190,921	2,221,104
სულ ვალდებულებები		124,285,845	89,357,987
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	15	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება		19,326,380	13,534,932
სულ კაპიტალი		69,326,380	63,534,932
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		193,612,225	152,892,919

ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2023 წლის 5 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

ომერ აიდინი

მთავარი ბუღალტერი

სოფიო ჯლანტიაშვილი

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება

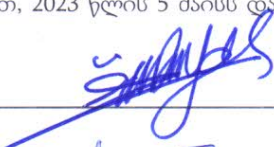
2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

(ლარში)

	შენიშვნა	31.12.2022	31.12.2021
აქტივები			
ფული და ფულის ეკვივალენტები	6	65,466,492	29,464,749
სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	7	21,536,653	18,155,372
კლიენტებზე გაცემული სესხები	8	97,290,008	96,557,283
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	9	1,986,530	1,952,431
სხვა აქტივები		740,166	656,352
არამატერიალური აქტივები		976,799	793,482
აქტივების გამოყენების უფლება	10	932,208	787,905
ძირითადი საშუალებები	11	4,683,369	4,525,345
სულ აქტივები		193,612,225	152,892,919
ვალდებულებები და კაპიტალი			
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	12	10,349,188	11,675,961
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	13	111,263,109	73,986,587
საიჯარო ვალდებულება	10	894,166	766,226
გადავადებული საგადასახადო ვალდებულება	19	547,855	679,794
გაცემული გარანტიების რეზერვი		40,606	28,315
სხვა ვალდებულებები	14	1,190,921	2,221,104
სულ ვალდებულებები		124,285,845	89,357,987
კაპიტალი			
სააქციო კაპიტალი	15	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება		19,326,380	13,534,932
სულ კაპიტალი		69,326,380	63,534,932
სულ ვალდებულებები და კაპიტალი		193,612,225	152,892,919

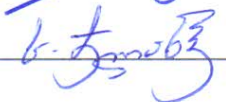
ფინანსური ანგარიშგება ხელმძღვანელობის სახელით, 2023 წლის 5 მაისს დამტკიცებულია გამოსაშვებად შემდეგი პირების მიერ:

გენერალური დირექტორი

ომერ აიდიინი

მთავარი ბუღალტერი

სოფიო ჯლანტიაშვილი

10-55 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

სრული შემოსავლის ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

		2022	2021
საპროცენტო შემოსავალი	16	12,766,951	9,194,538
საპროცენტო ხარჯი	16	(1,229,569)	(383,379)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი		11,537,382	8,811,159
ცვლილება კლიენტებზე გაცემული სესხის საკრედიტო ზარალის რეზერვში	8	(926,136)	(539,602)
წმინდა საპროცენტო შემოსავალი სესხის გაუფასურების რეზერვის ცვლილების შემდგომ		10,611,246	8,271,557
საკომისიო შემოსავალი	17	1,445,667	1,391,185
საკომისიო ხარჯი	17	(1,309,738)	(1,195,866)
ვალუტის გაცვლით მიღებული შემოსავალი		2,338,157	1,525,050
სხვა შემოსავალი		33,243	42,224
არასაპროცენტო შემოსავალი		2,507,329	1,762,593
საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები	18	(6,436,309)	(5,990,230)
გაცემული გარანტიების		12,291	19,791
საკრედიტო ზარალის რეზერვის ცვლილება			
საკურსო სხვაობიდან მიღებული მოგება/(ზარალი), წმინდა		25,660	(18,051)
მოგება დაბეგვრამდე		6,720,217	4,045,660
მოგების გადასახადის ხარჯი	19	(928,769)	(424,088)
მთლიანი სრული შემოსავალი		5,791,448	3,621,572

10-55 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფულადი ნაკადების მოძრაობის ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

	2022	2021
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან		
მოგება დაბეგვრამდე	6,720,217	4,045,660
კორექტირებები:		
ცვეთისა და ამორტიზაციის ხარჯები	1,078,116	1,162,544
არამატერიალური აქტივების გასვლა	2,645	8,797
გაუფასურების ანარიცხის ცვლილება, წმინდა	913,845	519,811
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების დისკონტი	(109,798)	(830,211)
ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობიდან საბრუნავ კაპიტალში ცვლილებამდე	8,605,025	4,906,601
საპროცენტო შემოსავალი	(1,064,865)	(1,629,412)
საპროცენტო ხარჯი	231,947	-
სებ-ში სავალდებულო რეზერვის ზრდა	(3,381,281)	(5,867,464)
კლიენტზე გაცემული სესხების ზრდა	(593,996)	(38,558,580)
სხვა აქტივების ზრდა	(59,231)	(50,683)
კლიენტთა ანგარიშების ზრდა	37,140,231	6,929,100
სხვა ვალდებულებების ზრდა/(შემცირება)	(1,699,492)	1,481,321
ვალდებულებების (შემცირება)/ზრდა საკრედიტო ინსტიტუტების წინაშე	(1,422,429)	9,124,095
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული/(საქმიანობისთვის გამოყენებული) ფულადი სახსრები	37,755,909	(23,665,022)
გადახდილი მოგების გადასახადი	(285,518)	-
საოპერაციო საქმიანობიდან მიღებული/(საქმიანობისთვის გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები	37,470,391	(23,665,022)
ფულადი სახსრები საინვესტიციო საქმიანობიდან		
ძირითადი საშუალებებისა და არამატერიალური აქტივების შეძენა	(1,174,339)	(275,007)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შეძენა	(2,924,301)	(12,691,105)
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების დაფარვა	3,000,000	29,335,000
საინვესტიციო საქმიანობიდან მიღებული/(საქმიანობაში გამოყენებული) წმინდა ფულადი ნაკადები	(1,098,640)	16,368,888
ფულადი სახსრები საფინანსო საქმიანობიდან		
საიჯარო ვალდებულებების ძირი თანხის გადახდა	(299,327)	(319,101)
საიჯარო ვალდებულებების პროცენტის გადახდა	(70,681)	(88,414)
საფინანსო საქმიანობისთვის გამოყენებული წმინდა ფულადი ნაკადები	(370,008)	(407,515)
ფულადი სახსრების ზრდა/(შემცირება), წმინდა	36,001,743	(7,703,649)
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის დასაწყისში	29,464,749	37,168,398
ფული და ფულის ეკვივალენტები წლის ბოლოს	65,466,492	29,464,749

10-55 გვერდებზე არსებული შენიშვნები წარმოადგენს მოცემული ფინანსური ანგარიშგების განუყოფელ ნაწილს.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

	სააქციო კაპიტალი	გაუნაწილებელი მოგება	სულ
31.12.2020	50,000,000	9,913,360	59,913,360
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	3,621,572	3,621,572
31.12.2021	50,000,000	13,534,932	63,534,932
წლის მთლიანი სრული შემოსავალი	-	5,791,448	5,791,448
31.12. 2022	50,000,000	19,326,380	69,326,380

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

1. ზოგადი ინფორმაცია

სს „ზირაათ ბანკი თბილისის ფილიალი“ დაფუძნდა 1998 წელს. 2017 წელს სს ზირაათ ბანკმა საქართველო-მ მიიღო საბანკო საქმიანობის ლიცენზია და ფუნქციონირება განაგრძო არა როგორც ფილიალმა, არამედ როგორც სს „თურქეთის რესპუბლიკის ზირაათ ბანკის“ შვილობილმა ბანკმა.

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ (შემდგომში „ბანკი“) ოპერირებს საქართველოში. ბანკი არის სააქციო საზოგადოება, რომელიც დაარსდა საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ბანკი იღებს ანაზრებს ფიზიკური და იურიდიული პირებისგან, გასცემს სესხებს და გარანტიებს, ახორციელებს ფულად გადარიცხვებს საქართველოში და საზღვარგარეთ, აწარმოებს ვალუტის გაცვლით ოპერაციებს და თავის კლიენტებს სთავაზობს სხვადასხვა საბანკო მომსახურებას.

ბანკი რეგისტრირებული არის შემდეგ მისამართზე: საქართველო, თბილისი, ძველი თბილისის რაიონი, სანაპიროს ქუჩა N-6. ბანკი, თავისი სერვის ცენტრებით თბილისში, ქუთაისში, ბათუმსა და მარნეულში. ფუნქციონირებს საქართველოს ეროვნული ბანკის („სებ“) მიერ გაცემული საბანკო საქმიანობის ლიცენზიით.

ბანკის აქციების 100%-იანი წილის მფლობელს 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით წამორადგენს სს „თურქეთის რესპუბლიკის ზირაათ ბანკი“. ბანკის საბოლოო ბენეფიციარია თურქეთის ქონების მართვის ფონდი.

ბანკის თანამშრომელთა (სახელშეკრულებო) საშუალო წლიური რაოდენობა კატეგორიების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
უმაღლესი ხელმძღვანელობა	4	3
საშუალო ხელმძღვანელობა	18	18
სხვა თანამშრომლები	36	36

ბანკს 2022 და 2021 წლებში არ ჰყოლია დროებით დასაქმებული თანამშრომლები.

2. მომზადების საფუძვლები

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების კომიტეტის (ბასკ) მიერ გამოშვებული ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების, ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტებისა და ინტერპრეტაციების (მთლიანობაში ფასს-ები) შესაბამისად.

ბანკი ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებს ლარში. ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე. ბანკის საანგარიშგებო პერიოდი მოიცავს კალენდარულ წელს 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

ფინანსური ანგარიშგების ფასს-ის მიხედვით მომზადება ბანკის ხელმძღვანელობისგან ითხოვს გარკვეული შეფასებების გაკეთებას, რაც გავლენას იქონიებს აქტივებისა და ვალდებულებების საანგარიშო ღირებულებაზე ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისათვის, ასევე იმოქმედებს შემოსავლისა და ხარჯების ოდენობაზე საანგარიშგებო პერიოდის განმავლობაში. ფაქტური შედეგები შესაძლოა განსხვავდებოდეს მიმდინარე შეფასებისაგან. შეფასებები პერიოდულად გადაიხედება. კორექტირებები, რამაც სააღრიცხვო შეფასებების ცვლილებები გამოიწვია, მიეკუთვნება იმ პერიოდის ფინანსურ შედეგებს, როცა ეს ცვლილებები გატარდა. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებების შესახებ განმარტებები მოცემულია მე-3 შენიშვნაში.

ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში გამოყენებული მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკა მოცემულია 23-ე შენიშვნაში.

ფუნქციონირებადი საწარმო

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის საფუძველზე - ანუ დაშვებით, რომ ბანკი განაგრძობს ფუნქციონირებას პროგნოზირებად მომავალში. ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ ფუნქციონირებადი საწარმოს დაშვება შესაბამისია ბანკისათვის.

ფუნქციონირებადი საწარმოს პრინციპის გამოყენებისას, ხელმძღვანელობამ გაითვალისწინა ბანკის საქმიანობა, მიზნები და სტრატეგია, ძირითადი რისკები და განუსაზღვრელობა მისი მიზნების მისაღწევად და შესასრულებლად.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

სს “ზირაათ ბანკი (თურქეთი)”, სამთავრობო ბანკი, წარმოადგენს ბანკის 100% წილის მფლობელს. 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს აქვს მნიშვნელოვანი ოპერაციები აქციონერთან, როგორცაა ბანკში განთავსებული დეპოზიტები.

ხელმძღვანელობას აქვს გონივრული მოლოდინი, რომ ბანკს, მთლიანობაში, აქვს საკმარისი რესურსი, ფუნქციონირების გასაგრძელებლად, ფინანსური ანგარიშგების გამოშვებიდან 12 თვის განმავლობაში. ხელმძღვანელობისთვის არ არის ცნობილი რაიმე არსებითი განუსაზღვრელობა, რამაც შეიძლება მნიშვნელოვანი საფრთხე შეუქმნას ბანკის შესაძლებლობას, გააგრძელოს ფუნქციონირება პროგნოზირებად მომავალში.

ცვლილებები სააღრიცხვო პოლიტიკებში

ა) 2022 წლის 1 იანვრის შემდეგ ძალაში მყოფი ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები:

2022 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შესული სტანდარტები და შესწორებები

ფასს სტანდარტების წლიური გაუმჯობესება: 2018-2020 ციკლი. 2020 წლის მაისში IASB-იმ გამოაქვეყნა შემდეგი სტანდარტების მცირე შესწორებები: ფასს 1 ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების პირველად გამოყენება, ფასს 9 ფინანსური ინსტრუმენტები, ბასს 41 სოფლის მეურნეობა და ფასს 16 იჯარის საილუსტრაციო მაგალითები.

კონცეპტუალური მიდგომა (შესწორება - ფასს 3). 2020 წლის მაისში, IASB-იმ გამოაქვეყნა ფასს 3-ის კორექტირება, რომელიც განაახლებს მითითებას ფინანსური ანგარიშგების კონცეპტუალურ საფუძვლებზე ისე, რომ მნიშვნელოვნად არ ცვლის სტანდარტის მოთხოვნებს საწარმოთა გაერთიანებასთან დაკავშირებით. შესწორება შეეხება გამონაკლისს საწარმოთა გაერთიანებისას ვალდებულებების და პირობითი ვალდებულებების აღიარების ძირითადი მიდგომიდან და ხდება ბასს 37 ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივების და ფასიკ 12 მომსახურებაზე კონცენსიური შეთანხმებების მოქმედების სფეროში.

ბასს 37 ანარიცხები, პირობითი ვალდებულებები და პირობითი აქტივები (შესწორება - წაგებიანი ხელშეკრულებები - ხელშეკრულების შესრულების ღირებულება). 2020 წლის მაისში IASB-იმ გამოსცა ბასს 37-ის შესწორება, 68ა პარაგრაფის დამატებით რომელიც აკონკრეტებს ხარჯებს, რომელიც გაითვალისწინება ხელშეკრულების შესრულების ღირებულების განსაზღვრისას, რათა შეფასდეს ხელშეკრულება არის თუ არა წაგებიანი. მოსალოდნელია, რომ აღნიშნული შესწორება გამოიწვევს მეტი ხელშეკრულების აღრიცხვას წაგებიან ხელშეკრულებად, რადგან იზრდება იმ ხარჯების არეალი, რომელთა გათვალისწინებაც უნდა მოხდეს წაგებიანი ხელშეკრულების შეფასებაში.

ბასს 16 ძირითადი საშუალებები (შესწორება - შემოსავალი აქტივის მიზნობრივ გამოყენებამდე). 2020 წლის მაისში IASB-იმ გამოსცა ბასს 16-ის შესწორება, რომელიც კრძალავს საწარმოს მიერ ძირითადი საშუალებების ღირებულებიდან გამოქვითოს ამავე აქტივით წარმოებული საქონლის გაყიდვიდან მიღებული შემოსავალი, სანამ საწარმო მოცემულ აქტივს ამზადებს მისი დანიშნულებისამებრ გამოყენებისათვის. ნაცვლად იმისა, რომ მოხდეს აღნიშნული აქტივის ღირებულებასთან დანეტება, საწარმომ უნდა აღიაროს ასეთ გაყიდვებთან დაკავშირებული შემოსავალი და ხარჯები მოგებასა და ზარალში.

ბანკის ხელმძღვანელობის შეფასებით, აღნიშნულ ცვლილებებს არ აქვს არსებითი გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

ბ) ახალი სტანდარტები, ინტერპრეტაციები და შესწორებები, რომლებიც გამოიცა, მაგრამ ჯერ არ არის ძალაში შესული:

2023 წლის 1 იანვრიდან ძალაში შემავალი სტანდარტები და შესწორებები

ფასს 17 სადაზღვევო კონტრაქტები. ფასს 17 ნერგავს საერთაშორისო თანმიმდევრულ მიდგომას სადაზღვევო ხელშეკრულების აღრიცხვის მიმართ. ფასს 17-მდე, მთელ მსოფლიოში არსებობდა მნიშვნელოვანი სხვადასხვაობა სადაზღვევო ხელშეკრულებების აღრიცხვასა და წარდგენასთან დაკავშირებით, ფასს 4 ნებას რთავდა მრავალ (არა-ფასს) სააღრიცხვო მიდგომას. ფასს 17-ის ძალაში შესვლა გამოიწვევს მნიშვნელოვან ცვლილებებს ბევრი მზღვეველისთვის, რაც გულისხმობს არსებული სისტემებსა და პროცესებში ცვლილების შეტანას.

ახალი სტანდარტის ხედვით, სადაზღვევო ხელშეკრულება მოიცავს ფინანსური ინსტრუმენტის და მომსახურების ხელშეკრულების ელემენტებს, ამასთან გამომუშავებული ფულადი ნაკადების დიდი ნაწილი არსებითად ცვალებადია დროთა განმავლობაში. შედეგად, სტანდარტი აყალიბებს შემდეგ მიდგომებს:

- მომავალი ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების აღიარება მოგებასა და ზარალში იმ პერიოდის განმავლობაში, როდესაც ხდება მომსახურების გაწევა ხელშეკრულების თანახმად;
- სადაზღვევო მომსახურების შედეგების (მათ შორის სადაზღვევო შემოსავლის) წარდგენა სადაზღვევო ფინანსური შემოსავლის ან ხარჯებისგან განცალკევებით;

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

- სააღრიცხვო პოლიტიკის არჩევანი ცალკეული პორტფელის მიმართ სადაზღვევო ფინანსური შემოსავლის ან ხარჯის მთლიანად მოგებასა და ზარალში წარდგენასთან ან ნაწილობრივ სრულ შემოსავალში წარდგენასთან დაკავშირებით.

ფასს 17-ის გამოცემის შემდეგ, სტანდარტში შევიდა შესწორებები და მოხდა ძალაში შესვლის თარიღის გადავადება.

სააღრიცხვო პოლიტიკების წარდგენა (შესწორება- ბასს 1 და ფასს პრაქტიკული ანგარიშგება 2) – 2021 წლის თებერვალში, IASB-იმ გამოსცა ბასს 1-ის შესწორება, რომელიც ცვლის სააღრიცხვო პოლიტიკის წარდგენის მოთხოვნებს „მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკის“ „არსებითი სააღრიცხვო პოლიტიკის ინფორმაციით“. მოცემული შესწორება იძლევა მითითებას იმის შესახებ, თუ როდის შეიძლება სააღრიცხვო პოლიტიკის შესახებ ინფორმაცია იქნას არსებითად მიჩნეული. აღნიშნული შესწორება ძალაშია იმ ფინანსური ანგარიშგებისთვის, რომელთა საანგარიშგებო პერიოდი იწყება 2023 წლის 1 იანვრიდან. ადრეული გადასვლა ნებადართულია. რადგან ფასს პრაქტიკული ანგარიშგება 2 არ წარმოადგენს სავალდებულო სახელმძღვანელოს, არ მომხდარა სავალდებულო ძალაში შესვლის თარიღის განსაზღვრა ფასს პრაქტიკული ანგარიშგება 2-ის შესწორებასთან მიმართებაში.

გადავადებული გადასახადი დაკავშირებული ერთი ტრანზაქციიდან წარმოქმნილ აქტივებთან და ვალდებულებებთან (ბასს 12-ის შესწორება). 2021 წლის მაისში, IASB-იმ გამოსცა ბასს 12-ის შესწორება, რომელიც აკონკრეტებს, ვრცელდება თუ არა პირველადი აღიარების გამონაკლისი გარკვეულ ოპერაციებზე, რომლებიც იწვევს როგორც აქტივის, ასევე ვალდებულების სიმულაციურად აღიარებას (მაგ: იჯარა ფასს 16-ის შესაბამისად). შესწორების შედეგად, ბასს 12.5-ს დამატა კრიტერიუმი თავდაპირველი აღიარების გათავისუფლებასთან დაკავშირებით, რომლის მიხედვითაც გათავისუფლება არ ვრცელდება აქტივების ან ვალდებულების თავდაპირველ აღიარებაზე, რომლებიც წარმოშობს თანაბარი ოდენობის დასაბეგრ და გამოქვითვად დროებით სხვაობებს.

ბანკის ხელმძღვანელობის შეფასებით აღნიშნულ ცვლილებებს არ ექნება არსებითი გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

გ) სტანდარტები და შესწორებები, რომლებიც ძალაში შედის 2024 წლის 1 იანვრიდან

საიჯარო ვალდებულება უკუიჯარის პირობით გაყიდვისას (ფასს 16-ის შესწორება). 2020 წლის ივნისში ფასს ინტერპრეტაციების საბჭომ გამოსცა დღის წესრიგის გადაწყვეტილება უკუიჯარის პირობით გაყიდვა ცვლად გადასახდელებთან დაკავშირებით. აღნიშნული საკითხი გადაეცა IASB-ს ზოგიერთი ასპექტის სტანდარტში გათვალისწინების მიზნით. 2022 წლის სექტემბერში IASB-იმ გამოსცა საბოლოო შესწორება.

შესწორების თანახმად გამყიდველ-მოიჯარეს მოეთხოვება იმგვარად განსაზღვროს „საიჯარო გადასახდელები“ ან „გადახდილი საიჯარო გადასახდელები“, რომ არ აღიაროს გამყიდველ-მოიჯარის მიერ შენარჩუნებულ სარგებლობის უფლებასთან დაკავშირებული ნებისმიერი ოდენობის მოგება ან ზარალი.

ბასს 1 ფინანსური ანგარიშგების წარდგენა (შესწორება - ვალდებულების კლასიფიკაცია მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად, კოვენანტებიანი გრძელვადიანი ვალდებულებები) 2020 წლის იანვარში IASB-იმ გამოსცა ბასს 1-ის შესწორება ვალდებულების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიკაციასთან დაკავშირებით. ხოლო 2022 წლის ოქტომბერში შემდგომი შესწორება განხორციელდა კოვენანტებიან გრძელვადიან ვალდებულებებთან მიმართებაში.

შესწორების თანახმად, საწარმოს მოეთხოვება გააჩნდეს ვალდებულების დაფარვის გადავადების არსებითი უფლება საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ სულ მცირე თორმეტი თვით და აღნიშნული უფლება უნდა არსებობდეს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს. ვალდებულების კლასიფიკაციაზე გავლენას არ ახდენს ალბათობა იმისა, რომ საწარმო გამოიყენებს უფლებას საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ მინიმუმ 12 თვით გადავადებასთან დაკავშირებით.

თუ საწარმოს გადავადების უფლება წარმოადგენს კონკრეტული პირობების დაკმაყოფილების საგანს, ასეთი პირობები გავლენას ახდენს თუ უფლება არსებობს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, იმ შემთხვევაში თუ საწარმო ვალდებულია შეასრულოს პირობები საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებამდე ან დასრულებისას და არა მაშინ, თუ საწარმო ვალდებულია დააკმაყოფილოს პირობები საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ. აღნიშნული შესწორება, ასევე, განმარტავს „დაფარვის“ მნიშვნელობას, ვალდებულების მოკლევადიანად ან გრძელვადიანად კლასიფიკაციის მიზნით.

COVID-19 პანდემიის შედეგად შესწორების ძალაში შესვლის თარიღი გადაიწია ერთი წლით და ეფექტურია იმ ფინანსური ანგარიშგებისთვის, რომელთა საანგარიშგებო პერიოდი იწყება 2024 წლის 1 იანვრიდან.

ბანკის ხელმძღვანელობის შეფასებით აღნიშნულ ცვლილებებს არ ექნება არსებითი გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

2. მომზადების საფუძვლები (გაგრძელება)

სხვა

ბანკის ხელმძღვანელობას არ გააჩნია მოლოდინი, რომ ბასსკ-ის მიერ გამოშვებულ სხვა რომელიმე სტანდარტს, რომელიც ჯერ არ არის ძალაში შესული, ექნება არსებითი გავლენა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები

ბანკი ახდენს გარკვეული სააღრიცხვო შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების შემუშავებას მომავალი პერიოდებისათვის. შეფასებებისა და გადაწყვეტილებების გადახედვა ხდება მუდმივად, გამოცდილებასა და სხვა ფაქტორებზე დაყრდნობით, რომელიც ითვალისწინებს მომავალ პერიოდში მოსალოდნელ მოვლენებსაც. მომავალ პერიოდებში მიღებული გამოცდილება შესაძლოა განსხვავებული იყოს ამ შეფასებებისა და დაშვებებისაგან. ქვემოთ მოყვანილია ის შეფასებები და დაშვებები, რომლებიც მომდევნო ფინანსურ წელში აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულებებში არსებითი ცვლილებების რისკის მატარებელია.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება არის მნიშვნელოვანი შეფასება, რომელიც მოიცავს მომავალი ეკონომიკური პირობების პროგნოზირებას, რაც უფრო გრძელვადიანია პროგნოზები, უფრო მეტი მსჯელობები გამოიყენება ხელმძღვანელობის მხრიდან, რაც შესაძლოა გაურკვევლობის წყარო გახდეს. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასების მეთოდოლოგიის დეტალები წარმოდგენილია მე-4 და 23-ე შენიშვნებში.

გაუფასურების ზარალის შეფასება ფასს 9-ის შესაბამისად, ფინანსური აქტივების ყველა კატეგორიისთვის საჭიროებს განსჯის გამოყენებას, კერძოდ, სამომავლო ფულადი ნაკადების ოდენობისა და ვადების და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებების პროგნოზირებას გაუფასურების ზარალის განსაზღვრისას და საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდის შეფასებას. ეს პროგნოზები ეყრდნობა რამდენიმე ფაქტორს, რომელთა ცვლილებამ შეიძლება განაპირობოს რეზერვების სხვადასხვა დონე. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გასაანგარიშებლად ბანკი იყენებს კომპლექსურ მოდელებს, რომლებიც ეყრდნობა რამდენიმე დაშვებას ცვლადი მონაცემების არჩევასთან და მათ ურთიერთდამოკიდებულებასთან დაკავშირებით.

ქვემოთ მოცემული კომპონენტები მნიშვნელოვან გავლენას ახდენენ საკრედიტო ზარალის რეზერვზე: საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა („SICR“), დეფოლტის განსაზღვრება, დეფოლტის ალბათობა („PD“), რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში („EAD“), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში („LGD, ასევე მაკრო-ეკონომიკური სცენარების მოდელები. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების ელემენტები, რომლებიც ეყრდნობა ბუღალტრულ გადაწყვეტილებებს და პროგნოზებს მოიცავს შემდეგს:

- ბანკის შიდა საკრედიტო რეიტინგების მოდელი, რომელიც თითოეულ დონეს ანიჭებს დეფოლტის ალბათობას;
- ბანკის კრიტერიუმები იმის შესაფასებლად, მნიშვნელოვნად ხომ არ გაზრდილა საკრედიტო რისკი და ამიტომ ფინანსური აქტივების რეზერვები ხომ არ უნდა შეფასდეს აქტივის არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მიხედვით და ხარისხობრივად;
- ფინანსური აქტივების სეგმენტაცია, როდესაც მათი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი კოლექტიურად ფასდება;
- მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელების შემუშავება, მათ შორის, სხვადასხვა ფორმულისა და ამოსავალი მონაცემის შერჩევა;
- კავშირის დადგენა მაკროეკონომიკურ სცენარებსა და ისეთ ეკონომიკურ მონაცემებს შორის, როგორიცაა მშპ-ს ზრდა, ინფლაციის განაკვეთი და უზრუნველყოფის საგნის ღირებულებები, ასევე გავლენის განსაზღვრა დეფოლტის ალბათობაზე, დეფოლტის მომენტისთვის დაუფარავ დავალიანებაზე და დეფოლტის შემთხვევაში დანაკარგებზე;
- საპროგნოზო მაკროეკონომიკური სცენარების არჩევა და მათი ალბათობების შეწონვა, მიღებული ეკონომიკური მონაცემების მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის მოდელებში გამოყენების მიზნით.

3. ძირითადი სააღრიცხვო შეფასებები და გადაწყვეტილებები (გაგრძელება)

ბანკი დროგამოშვებით ამოწმებს თავის სესხებს, რომ შეაფასოს მათი გაუფასურება და განსაზღვროს გაუფასურების ზარალის ოდენობა საკუთარ გამოცდილებაზე დაყრდნობით ისეთ შემთხვევებში, როდესაც მსესხებელს აქვს ფინანსური სირთულეები და მსგავს მსესხებელთან მიმართებაში ისტორიული მონაცემები რთულად მოიპოვება. ანალოგიურად, ბანკი სამომავლო ფულად ნაკადებში ცვლილებებს იმ მოპოვებად მონაცემებზე დაყრდნობით განსაზღვრავს, რომლებიც მიუთითებენ, რომ მსესხებლების გადახდის სტატუსი გაუარესდა. ხელმძღვანელობა აღბათობებს განსაზღვრავს მსესხებელთან ურთიერთობის წარსულ გამოცდილებაზე დაყრდნობით, რა დროსაც ითვალისწინებს დეფოლტის შემთხვევების მსგავსებასა და დეფოლტის შემთხვევაში მიღებულ დანაკარგებს. ბანკი თავის გამოცდილებაზე დაყრდნობით აკორექტირებს ერთგვაროვანი სესხების ჯგუფის ემპირიულ მონაცემებს, რათა ასახოს არსებული ვითარება და საპროგნოზო მაკროეკონომიკური ცვლადები.

გადასახადით დაბეგრვა

საქართველოში მოქმედი საგადასახადო კანონმდებლობა ხშირად იცვლება და სხვადასხვაგვარი ინტერპრეტაციის საშუალებას იძლევა. ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის ოპერაციებთან და საქმიანობასთან დაკავშირებული კანონმდებლობისა და ცვლილებების ინტერპრეტაცია შეიძლება შესაბამისმა ორგანოებმა ექვემდებარებოდნენ. შემოწმებისას შეიძლება ადგილი ჰქონდეს დამატებით გადასახადებს, ჯარიმებს ან საურავებს. ფისკალური პერიოდები ექვემდებარება უფლებამოსილი ორგანოების მიერ საგადასახადო კუთხით შემოწმებას სამი წლის განმავლობაში, შემოწმების წლის ჩათვლით. ხელმძღვანელობას მიაჩნია, რომ 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით მის მიერ შესაბამისი კანონმდებლობის ინტერპრეტაცია ჯეროვანია და რომ ბანკის საგადასახადო შეფასება უცვლელი დარჩება.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა

ბანკის საქმიანობისთვის გარკვეული რისკებია დამახასიათებელი და მათი მართვა ხორციელდება გამოვლენის, შეფასებისა და კონტროლის უწყვეტი პროცესით, რისკების ლიმიტებისა და კონტროლის სხვა მექანიზმების მეშვეობით. რისკის მართვას გადამწყვეტი მნიშვნელობა აქვს ბანკის რენტაბელურობისათვის და ბანკის თითოეული თანამშრომელი პასუხისმგებელია რისკების გამომჟღავნებასა და აღმოჩენაზე თავისი საქმიანობის ფარგლებში. ბანკის საქმიანობისთვის დამახასიათებელი ძირითადი რისკებია საკრედიტო, ლიკვიდურობის, საბაზრო, საოპერაციო რისკები და სხვა არაფინანსური რისკები. ბანკის მიერ დანერგილი რისკის მართვის სისტემა საქმიანობის თითოეული მიმართულებისთვის თითოეული ტიპის რისკის დასაშვებ დონეს აწესებს და უზრუნველყოფს მის დაცვას.

ბანკის რისკის მართვის სისტემის დანერგვასა და ზედამხედველობაზე საბოლოო პასუხისმგებლობა ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ეკისრება. სამეთვალყურეო საბჭოს დაფუძნებული აქვს კომიტეტები, რომლებსაც ევალებათ შესაბამის კონკრეტულ სფეროში ბანკის რისკის მართვის სხვადასხვა პოლიტიკის შედგენა და კონტროლი, რომლებიც აისახება პოლიტიკაში რისკის დასაშვები დონის (რდდ) შესახებ.

რისკის მართვაზე პასუხისმგებელი პირების მოვალეობაა, უზრუნველყონ, რომ ბანკი აკმაყოფილებდეს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებულ პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის (რდდ) შესახებ. მასთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა ხდება რისკის დასაშვები დონის მაჩვენებლების მუდმივი მეთვალყურეობითა და, გარემოებების შეცვლის შემთხვევაში, ამ პარამეტრების შეცვლის წინადადებების წამოყენებით. რისკის დასაშვები დონის შესახებ სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დამტკიცებული პოლიტიკის მონიტორინგზე საბოლოო პასუხისმგებლობა აკისრია რისკის მართვის კომიტეტს (რმკ).

პოლიტიკა რისკის დასაშვები დონის შესახებ აწესებს რისკის გამომწვევი მოვლენების დადგომისა და ლიმიტების დარღვევის ესკალაციის სცენარებს იმისათვის, რომ დროულად და ეფექტურად დაიწყოს და განახორციელოს რისკის შემცირებისკენ მიმართული წინასწარ განსაზღვრული ზომები.

ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობაში ეფექტურად ჩართვის მიზნით, რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკის პარამეტრები უფრო დაწვრილებითი სახითაა წარმოდგენილი ბიზნესერთეულებისა და ოპერაციების დონეებზე. სამეთვალყურეო საბჭოს აქტიური მონაწილეობით, რისკის მართვის ფუნქციები უზრუნველყოფს სათანადო კომუნიკაციას და სიცხადეს ყველა დონეზე, რისკის ამოგანებთან მიმართებაში, რისკის პროფილის მუდმივ მონიტორინგს და მისი შესაბამისობის შემოწმებას რისკის დასაშვები დონის შესახებ პოლიტიკასთან, ასევე რისკების დროულად აღმოჩენასა და მათ შესამცირებლად ზომების შემუშავებას.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა შეიქმნა იმისთვის, რომ მოხდეს ბანკის წინაშე მდგარი რისკების გამოვლენა და გაანალიზება, რისკის სათანადო ლიმიტების დაწესება და კონტროლის მექანიზმების შემუშავება, და რისკებისა და მათი ლიმიტების დაცვის ზედამხედველობა. რისკის მართვის პოლიტიკა და სისტემები რეგულარულად გადაიხედება, რომ მასში აისახოს საბაზრო პირობებში და ბაზარზე შეთავაზებულ პროდუქტებსა და მომსახურებებში მომხდარი ცვლილებები. ბანკს, თავისი მართვის სტანდარტებით, პროცედურებითა და ტრენინგებით, აქვს დისციპლინირებული და კონსტრუქციული კონტროლის გარემო, რომელშიც თანამშრომლებს კარგად აქვთ გააზრებული თავიანთი როლები და მოვალეობები.

აუდიტის კომიტეტი

აუდიტის კომიტეტი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი რგოლია. ეს რგოლი ზედამხედველობას ახორციელებს შიდა აუდიტის დეპარტამენტის საქმიანობაზე, სათანადო რეკომენდაციებს შეიმუშავებს ამ სამსახურისათვის და აქციონერთა ინტერესებს იცავს ფინანსური ანგარიშგების შედგენის საიმედოობის თვალსაზრისით. აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ბანკის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში.

შიდა აუდიტი

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არასისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

სხვა სტრუქტურული ერთეულები

რისკების იდენტიფიკაციასა და კონტროლს ძირითადად ახორციელებს სამეთვალყურეო საბჭო, თუმცა რისკების მართვა და მონიტორინგი ასევე ხორციელდება ბანკის სხვადასხვა განყოფილებების მიერ. რისკის დასაშვები დონის ზღვარს აწესებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო მონიტორინგი ევალუაბა შემდეგ კომიტეტებს და სტრუქტურულ ერთეულებს, დირექტორთა საბჭოს აქტიური მონაწილეობით:

- საკრედიტო რისკს მართავენ საკრედიტო რისკის კომიტეტები;
- ლიკვიდურობის რისკს მართავს აქტივებ-პასივების მართვის კომიტეტი (აპმკ);
- საბაზრო რისკს მართავს აქტივ-პასივების კომიტეტი;
- საოპერაციო რისკს მართავს საოპერაციო რისკის მართვის განყოფილება დირექტორთა საბჭოსთან მჭიდრო თანამშრომლობით;
- საინფორმაციო უსაფრთხოებისა და ტექნოლოგიებთან დაკავშირებულ რისკებს მართავს საინფორმაციო უსაფრთხოების განყოფილება.

საკრედიტო რისკი

ბანკი ექვემდებარება საკრედიტო რისკს, რომელიც გულისხმობს, რომ მომხმარებელს ან კონტრაგენტს არ შეუძლია თავისი ვალდებულებების შესრულება – გადაუხდელი თანხების გადახდა. ბანკის საკრედიტო რისკი წარმოიშობა მისი საკრედიტო ოპერაციების და მხარეებთან სხვა გარიგებების შედეგად, ფინანსური აქტივების ირგვლივ. საბალანსო მუხლების საკრედიტო რისკის მაქსიმალური მოცულობა შეადგენს მათ საბალანსო ღირებულებებს.

ბალანსგარეშე ვალდებულებების მაქსიმალური მოცულობა იხილეთ შენიშვნაში 4.

საკრედიტო რისკი მოიცავს: რისკს, რომელიც წარმოიქმნება კონტრაგენტებთან გაფორმებული გარიგებებიდან, კონცენტრაციის რისკს, ვალუტით გამოწვეულ საკრედიტო რისკს და ნარჩენ რისკებს.

- რისკები, რომლებიც წარმოიქმნება კონტრაგენტებთან გაფორმებული გარიგებებიდან, არის ზარალის რისკი ხელშეკრულებების შეუსრულებლობასთან დაკავშირებით კონტრაგენტის საკრედიტო ხარისხის გაუარესების მიზეზით.

- კონცენტრაციის რისკი არის რისკი, რომელიც დაკავშირებულია ხარისხის გაუარესებასთან ცალკეულ მსესხებლებთან ან დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფთან აქტიური სარისკო ოპერაციებით ან კრედიტის კონცენტრაციის მიზეზით ეკონომიკის კონკრეტულ დარგებში.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

- ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკი უკავშირდება რისკებს, რომლებიც წარმოიქმნება უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხებიდან ბანკის პორტფელში.

- ნარჩენი რისკი წარმოიქმნება საკრედიტო რისკის შერბილების მეთოდების შედეგად, რომელმაც შესაძლოა არ დააკმაყოფილოს მოლოდინი მიღებულ უზრუნველყოფასთან დაკავშირებით.

კრედიტის დამტკიცება

ბანკი ისწრაფვის უზრუნველყოს კრედიტის გაცემის მდგრადი პროცესი მისი გაცემის სათანადო კრიტერიუმების დადგენით და ეფექტური პროცესის შექმნით მსესხებლის რისკის პროფილის ყოვლისმომცველი შეფასებით.

კრედიტის შეფასების პროცესი განხვავდება სეგმენტების მიხედვით, რომელიც დამატებით დიფერენცირდება სხვადასხვა ტიპის პროდუქტების მიხედვით და ასახავს აღნიშნული აქტივის კლასების სხვადასხვა ბუნებას. კორპორატიულ, საშუალო და მცირე ბიზნესის და მსხვილი საცალო და მიკრო სესხების შეფასება ინდივიდუალურად ხორციელდება მსესხებლის კრედიტუნარიანობის და სესხის სტრუქტურის დეტალური ანალიზით.

საკრედიტო კომიტეტი განისაზღვრება სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებით და წევრების შერჩევა ხდება შემდეგი პირობებისგან: გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე, დირექტორი, რისკების მენეჯერი.

საკრედიტო კომიტეტი პასუხისმგებელია გადახედოს საკრედიტო განცხადებებს და დაამტკიცოს საკრედიტო პროდუქტები. საკრედიტო რისკის მენეჯერები (შესაბამისი საკრედიტო კომიტეტების წევრები) უზრუნველყოფენ მსესხებლის და შეთავაზებული საკრედიტო რისკების დეტალურ ანალიზს. იმ შემთხვევაში თუ მსესხებლის ჯამური ვალდებულება აღემატება 750,000 აშშ დოლარის ეკვივალენტს ლარში, სესხის გაცემაზე საბოლოო გადაწყვეტილებას იღებს სამეთვალყურეო საბჭო, ხოლო თუ მსესხებლის ჯამური ვალდებულება ნაკლებია 750,000 აშშ დოლარზე, აღნიშნულ სესხს ადასტურებს საკრედიტო კომიტეტი.

სეგმენტაცია

სეგმენტაციის კრიტერიუმები ეფუძნება რისკის მახასიათებლებსა და ბანკის ექსპერტულ შეფასებას არსებულ მონაცემებსა და ისტორიულ ინფორმაციაზე დაყრდნობით. ანალიზის დროს გამოყენებული ინსტრუმენტების მახასიათებლები შეიძლება დროთა განმავლობაში გადაიხედოს, რაც დამოკიდებულია ახალი ინფორმაციის გამოვლენასა და აკუმულირებული მონაცემების საკმარისობაზე.

პორტფელის სეგმენტაცია ითვალისწინებს შემდეგ ქვე-პორტფელებს:

- 1) სეგმენტი 1 – ქვე-პორტფელი: “იპოთეკა”;
- 2) სეგმენტი 2 – ქვე-პორტფელი: „სამომხმარებლო სესხი“;
- 3) სეგმენტი 3-4 – ქვე-პორტფელი: “კორპორატიული” და SME (მცირე და საშუალო ზომის საწარმოები).

საკრედიტო რისკის მონიტორინგი

ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკა და პროცესები მიზნად ისახავს რისკის დროულად გამოვლენას და განალიზებას, და აკონტროლებს წინასწარ განსაზღვრულ ლიმიტებს საიმედო და დროული მონაცემების საშუალებით. ბანკი მნიშვნელოვან რესურსებს იყენებს საკრედიტო რისკის შესახებ მკაფიო და ზუსტი ინფორმაციის მიღებისთვის, რომელსაც აწყდება ბანკი სხვადასხვა ბიზნეს სეგმენტში.

მონიტორინგის პროცესები მოიცავს ინდივიდუალურ საკრედიტო რისკებს, პორტფელის საერთო კოეფიციენტს და გარე მიმართულებებს, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს პორტფელის რისკის პროფილზე.

არსებული მონაცემების ძველ მონაცემებთან შედარებით და პროგნოზების ანალიზით, ხელმძღვანელობა დარწმუნებულია, რომ მისი პოლიტიკის დროულად შეცვლით შესაძლებელია რისკების გამოვლენა და მათზე რეაგირება.

საკრედიტო რისკის შემცირება

კრედიტის შესახებ გადაწყვეტილებების მიღება ძირითადად მსესხებლის გადახდისუნარიანობის და კრედიტუნარიანობის საფუძველზე ხდება; დამატებით ბანკი საკრედიტო რისკის შესამცირებლად იყენებს საშუალებებს, როგორიცაა უზრუნველყოფა და გარანტიები. უზრუნველყოფის მართვის სისტემა მოიცავს მყარ დამოუკიდებელ შეფასების პროცესს, რისკის ფაქტორების შემცირების სისტემას დამტკიცების პროცესში, მონიტორინგსა და გადაფასებას.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკის რესტრუქტურზაცია და ინკასირება

ბანკს გააჩნია პორტფელის ზედამხედველობის კომპლექსური სისტემა გაუარესებული ან პრობლემური საკრედიტო მოცულობების დროულად დადგენის და წინასწარი გამოსწორების ზომების მიღების მიზნით. შესაბამისი რესტრუქტურზაციის ერთეულები შექმნილია ყველა ბიზნეს სეგმენტში იმ მსესხებლების მართვის მიზნით, რომელთა კრედიტუნარიანობა გაუარესდა.

ECL-ის გაანგარიშებისთვის, რესტრუქტურზებული მსესხებლები შეიძლება წარდგენენ მე-2 ან მე-3 საფეხურზე. სესხის რესტრუქტურზაციისას, თუ ვადაგადაცილებული დღეები აჭარბებს 30 დღიან ლიმიტს საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის სესხი გადადის მე-3 საფეხურზე. თუ ვადაგადაცილებული დღეები გაზრდილია რესტრუქტურზაციის შემდეგ, თუმცა არ აჭარბებს 30 დღეს, მაშინ ის გადადის მე-2 საფეხურზე და ავტომატურად ენიჭება ვადაგადაცილების კოდი, რომელიც არის +31 დღე მიმდინარე ვადაგადაცილებულ დღეებზე. თუ რესტრუქტურზებულმა მსესხებელმა შეასრულა რესტრუქტურზაციის გამოსასწორებელი პერიოდი, სულ მცირე 1 წელი, წარმატებით, იგი წარდგება როგორც პირველი საფეხურის საკრედიტო რისკის ფინანსური ინსტრუმენტი და აღარ ექნება რესტრუქტურზებული სტატუსი.

საკრედიტო ხარისხი

ფინანსური აქტივის ტიპიდან გამომდინარე, ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს აქტივის საკრედიტო ხარისხის სხვადასხვა წყაროების ინფორმაცია, მათ შორის გადახდისუნარიანობის შესახებ ინფორმაცია საკრედიტო ბიუროდან და შიდა ფარგლებში შემუშავებული საკრედიტო რეიტინგები.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) არის მომავალი ფულადი დანაკლისების შესაბამისი ალბათობებით შეწონილი შეფასება. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ეფუძნება ბანკის მიერ გამოყენებულ ოთხ ძირითად კომპონენტს: დეფოლტის ალბათობა ("PD"), რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში ("EAD"), ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში ("LGD"), და დისკონტირების განაკვეთი. შეფასებები ითვალისწინებს მომავალზე ორიენტირებულ ინფორმაციას, კერძოდ, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) ასახავს ალბათობით შეწონილ მთავარი მაკროეკონომიკური ცვლადების განვითარებას, რომლებიც გავლენას ახდენენ საკრედიტო რისკზე.

ყველა პოზიცია, რომელიც არ არის გაუფასურებაზე ინდივიდუალურად შეფასებული (იხილეთ გაუფასურებაზე ინდივიდუალური შეფასება), შეფასებულია ჯგუფურად.

ბანკი იყენებს სამ-საფეხურიან მიდგომას მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასებისთვის და ახდენს მსესხებლების კლასიფიკაციას სამი საფეხურის ფარგლებში: ბანკი ახდენს რისკის პოზიციების კლასიფიკაციას 1 საფეხურზე, თუ თავდაპირველი აღიარებიდან საკრედიტო ხარისხში მნიშვნელოვანი გაუარესება არ მომხდარა და ინსტრუმენტი არ იყო გაუფასურებული კრედიტის თვალსაზრისით თავდაპირველი აღიარებისას. რისკის პოზიცია კლასიფიცირდება 2 საფეხურზე იმ შემთხვევაში, თუ საკრედიტო ხარისხის მნიშვნელოვანი გაუარესება გამოვლინდა თავდაპირველი აღიარებიდან, მაგრამ ფინანსური ინსტრუმენტი არ ითვლება კრედიტის თვალსაზრისით გაუფასურებულად. რისკის პოზიციები, რომლებთან დაკავშირებით კრედიტის თვალსაზრისით გაუფასურების ინდიკატორები გამოვლინდა, კლასიფიცირებულია 3 საფეხურზე.

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) რეზერვის ოდენობა განსხვავდება თითოეულ საფეხურზე განაწილების მიხედვით. 1 საფეხურზე კლასიფიცირების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) წარმოადგენს მთლიანი პერიოდის ECL-ს იმ ნაწილს, რომელიც შეიძლება მიეკუთვნოს დეფოლტის მოვლენებს ანგარიშგების თარიღიდან მომდევნო 12 თვის განმავლობაში. 2 საფეხურზე განაწილების შემთხვევაში, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) წარმოადგენს მთლიანი პერიოდის ECL-ს, ე.ი. საკრედიტო ზარალს, რომელიც შესაძლოა მიეკუთვნოს შესაძლო დეფოლტის მოვლენებს ფინანსური ინსტრუმენტის მთლიანი პერიოდის განმავლობაში. ზოგადად, მოქმედების ვადა ითვლება ფინანსური ინსტრუმენტის დაფარვის დარჩენილი სახელშეკრულებო ვადის ტოლად.

ისეთი ფაქტორები, როგორიცაა სახელშეკრულებო დაფარვის გრაფიკის არსებობა, დაფარვის ვადის გაგრძელების ოფციონები და ბანკის მიერ განხორციელებული მონიტორინგის პროცესები, გავლენას ახდენენ მოქმედების ვადის განსაზღვრაზე. 3 საფეხურზე კლასიფიცირების შემთხვევაში, დეფოლტი უკვე დამდგარია და მთლიანი პერიოდის ECL შეფასებულია მოსალოდნელი ამოდების საფუძველზე.

დეფოლტის განსაზღვრება

შეუსრულებლობის განსაზღვრება, რომელიც გამოიყენება ბანკში ფასს 9 გაუფასურების მოდელის მიზნებისთვის შეესაბამება შიდა საკრედიტო რისკის მენეჯმენტისთვის გამოყენებულ განსაზღვრებას და მოიცავს ბანკის ყველა ფინანსურ ინსტრუმენტს.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

მსესხებელი მიიჩნევა გადევნებას ღირსად თუ ჩამოთვლილთაგან ერთი მაინც არსებობს:

- ნებისმიერი სახელშეკრულებო გადახდა არის 90 დღეზე მეტად ვადაგადაცილებული;
- რესტრუქტურისაციის გამოსწორება (Cooling) - პოზიცია 30 დღით ვადაგადაცილებულია რესტრუქტურისაციის პირველი თარიღის შემდგომ;
- როდესაც რესტრუქტურისაცია მოხდა ფინანსური ანალიზის გარეშე;
- როდესაც სეზ-ის მიერ განსაზღვრული გადახდისუნარიანობის კოეფიციენტები დარღვეულია (PTI, DSCR, DEBT/EBITDA);
- SICR კრიტერიუმის ხარისხი, რომელიც გვაუწყებს ფინანსური ინსტრუმენტის გაუფასურებას;

ამასთანავე ბანკმა შესაძლოა გამოიყენოს გადახდისუნარიანობის შესახებ სხვა საექსპერტო ინდიკატორი, არსებობის შემთხვევაში.

დეფოლტის ყველა ზოგადი კრიტერიუმი გამოიყენება ყველა ფინანსური ინსტრუმენტისთვის, მიუხედავად მისი კლასიფიკაციისა პროდუქტის პორტფელის ან კლიენტის სეგმენტების მიხედვით. გადახდისუნარიანობის კრიტერიუმის შემთხვევაში კონკრეტული ინდიკატორების სია შესაძლოა განსხვავდებოდეს ერთი პორტფელის ან სეგმენტისთვის მეორესგან იმისთვის, რომ მიემართებოდეს სესხის პოზიციის კონკრეტულ მახასიათებლებს ან ხელმისაწვდომ ინფორმაციას.

აღსანიშნია ის ფაქტი, რომ ბანკი ერთმანეთს უთანაბრებს დეფოლტისა და კრედიტ-გაუფასურების მნიშვნელობებს ისე, რომ ყველა გადევნებას ღირსად პოზიცია განხილულია კრედიტ-გაუფასურებულად, ხოლო კრედიტ-გაუფასურებული პოზიცია - გადევნებას ღირსად.

რესტრუქტურისაციის გამოსწორება (Cooling) - ბანკი შეკრებს სრულ ინფორმაციას საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოსთვის არსებულ ყველა დარღვევის მქონე ან რესტრუქტურისაციაზე პოზიციაზე. თუ ფინანსური ინსტრუმენტი არის 90 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების ან რესტრუქტურისაციაზე, და სრული ფინანსური ანალიზი არ არის ჩატარებული, ხოლო ამასთან დაკმაყოფილებულია 6 თანმიმდევრული გადახდა და შესაბამისი საკრედიტო რისკის კრიტერიუმები, ფინანსური ინსტრუმენტი გადავა მე-2 საფეხურზე; დამატებითი 6 თანმიმდევრული გადახდა უნდა დაკმაყოფილდეს, რომ მე-2 საფეხურიდან სესხი გადავიდეს პირველ საფეხურზე. სესხის რესტრუქტურისაციის ან 90 დღიანი ვადაგადაცილების შემდეგი ანალიზი ითვალისწინებს საანგარიშგებო პერიოდამდე 6 + 6 თვიან ვადაგადაუცილებელ პერიოდს. თუ გაუფასურებული ფინანსური ინსტრუმენტი გაივლის cooling პერიოდს წარმატებით (6+6 / მხოლოდ 6 თვე, იმ ფინანსური ინსტიტუტების შემთხვევაში, რომლებიც გადავიდნენ მე-3 საფეხურიდან მე-2 საფეხურზე), მხოლოდ მაშინ არის ნებადართული მისი პირველ საფეხურზე გადასვლა. თუ საკრედიტო ხარისხი გაუარესდება (30 დღეზე მეტი ვადაგადაცილების შემთხვევაში) colling-ის საანალიზო პერიოდში, რესტრუქტურისაციის გამოსწორების პერიოდის ანალიზი თავიდან დაიწყება, იმ თარიღიდან, როდესაც მოხდა დარღვევა და გაგრძელდება საანგარიშგებო პერიოდამდე.

ბანკი გამოსწორების პერიოდის ანალიზისთვის ათვალს იწყებს გაუფასურების მომენტის შესახებ სეზ-ის მოთხოვნების შესაბამისად.

საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა ("SICR")

ყოველი ფინანსური ინსტრუმენტისთვის და ყოველი საანგარიშგებო თარიღისთვის ბანკი აფასებს, საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაიზარდა თუ არა საწყისი აღიარების თარიღის შემდგომ (საკრედიტო რისკის ნიშნელოვანი გაზრდის ნიშანი - "SICR"). ფინანსური ინსტრუმენტის დონეზე ამ მახასიათებლის ამოცნობისთვის ბანკი ატარებს სხვადასხვა ფაქტორის ისტორიულ ანალიზს, მათ შორის ისეთებზეც, რომელიც მხოლოდ კონკრეტული ფინანსური ინსტრუმენტისთვის და მსესხებლისთვის არის დამახასიათებელი.

საკრედიტო რისკების მნიშვნელოვანი ზრდის მახასიათებლის ამოცნობა შესაძლებელია შემდეგი შეფასების მეთოდებით:

- გადევნებას ღირსად მოსალოდნელი რისკის გაზრდა პირვანდელ შეფასებასთან მიმართებით (პირდაპირ ან გარე და შიდა რეიტინგების ცვლილებით);
- რეალური ან მოსალოდნელი მნიშვნელოვანი ცვლილება მსესხებლის საოპერაციო შედეგებში;
- ცვლილებები ბანკის საკრედიტო რისკის მენეჯმენტის მიდგომებში ფინანსურ ინსტრუმენტებთან მიმართებით
- ფაქტორები, რომლებიც მიაჩნია, რომ ინსტრუმენტის წარმოშობის თარიღის მიხედვით ბანკი ვეღარ დაუშვებს რისკის მიმდინარე დონის არსებობას, რაც გულისხმობს იმას, რომ:
 - ა) ტრანზაქცია საერთოდ არ შედგებოდა ან

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ბ) ტრანზაქცია შედგებოდა, მაგრამ განსხვავებული პირობებით (გაზრდილი რისკის ასანაზღაურებლად) და/ან არასტანდარტული პროცესის დანერგვით კრედიტის მიღების პროცესში ბანკის უფრო მაღალი უფლებამოსილების მქონე თანამშრომლის ჩართვა).

ჯგუფებს შორის გადასვლის კრიტერიუმი დამოკიდებულია საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდასა და შეუსრულებლობაზე:

- თუ საანგარიშგებო თარიღისათვის მსესხებლის სესხის პოზიცია გადადის მე-2 საფეხურზე, მაშინ მთელი პოზიცია ამ მსესხებლის ან მსესხებელთა ჯგუფის მიმართ გადადის მე-2 საფეხურზე საანგარიშგებო თარიღისათვის;
- თუ საანგარიშგებო თარიღისათვის მსესხებლის სესხის პოზიცია მიიჩნევა შეუსრულებლობად, მაშინ მთელი პოზიცია ამ მსესხებლის მიმართ (ან დაკავშირებული მსესხებლების ჯგუფის მიმართ) გადადის მე-3 საფეხურზე საანგარიშგებო თარიღისათვის;

მე-2 საფეხურიდან მე-3 საფეხურზე ჯგუფებს შორის გადასვლა დამოკიდებულია ვადაგადაცილების დღეებზე, როგორც SICR-ის ნებისმიერი ინდიკატორი. ამგვარად ბანკი გულისხმობს რომ ჯგუფის შიგნით პოზიციებს შორის არის 100%-იანი კავშირი, სანამ სხვაგვარი კავშირი არ გამოვლინდება ინდივიდუალური ანალიზით. თუ იგივე მსესხებლის სხვა სესხები, ან ჯგუფი სესხებისა მიკუთვნებულია სხვა საკრედიტო რისკის კატეგორიას, უნდა განხორციელდეს სტატისტიკური ან ინდივიდუალური ანალიზი, რომელიც აჩვენებს, რომ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ SICR-ის გამოსაწვევად აღნიშნული რისკ ფაქტორები არ არის ყოვლისმომცველი ან გასაუფასურებლად სხვა დაბალი საკრედიტო რისკის მქონე ინსტრუმენტებში.

რისკის პოზიცია დეფოლტის შემთხვევაში (EAD).

დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი წარმოადგენს მთლიან მოსალოდნელ რისკის პოზიციას, რომელიც ექვემდებარება საკრედიტო რისკს იმ პერიოდში, რომელშიც გათვალისწინებულია დეფოლტი. დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი გამოყენებული მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოსათვლელად არის დროზე დამოკიდებული. ბანკი საშუალებას იძლევა პარამეტრის სხვადასხვა მნიშვნელობები გამოყენებულ იქნას მომდევნო პერიოდებში რისკის პოზიციის არსებობის მანძილზე.

დეფოლტის რისკის პოზიციის პარამეტრი გამოიყენება ყველა 1-ლი და მე-2 საფეხურის ფინანსურ ინსტრუმენტებთან (მათ შორის არა გადეფოლტებული შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივებთან), მიუხედავად პროდუქციის სპეციფიკური მახასიათებლების, მათ შორის, განსაზღვრული დაფარვის გრაფიკის არსებობისა.

მე-3 საფეხურის ინსტრუმენტების შემთხვევაში (და დეფოლტში მყოფი შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში) გამოიყენება დეფოლტის რისკის პოზიციის ერთი პარამეტრი და მისი მნიშვნელობა ტოლია მიმდინარე დეფოლტის რისკის პოზიციის. მიმდინარე დეფოლტის რისკის პოზიცია წარმოადგენს იმ რაოდენობას, რომელიც დათვლილია რისკის პოზიციის ბალანსებზე დაყრდნობით საანგარიშგებო თარიღისთვის.

დეფოლტის ალბათობა (PD)

დეფოლტის ალბათობის პარამეტრი აღწერს დეფოლტის მოხდენის ალბათობას კონკრეტული დროის მონაკვეთის განმავლობაში. იგი წარმოადგენს ალბათობის, რომ მსესხებელი ვერ შეძლებს კონტრაქტით გათვალისწინებული სავალო ვალდებულებების დაკმაყოფილებას. დეფოლტის ალბათობის პარამეტრი დამოკიდებულია დროის ფაქტორზე (ე.ი. გააჩნია კონკრეტული დროის სტრუქტურა) და გამოიყენება ყველა არა-დეფოლტში მყოფ კონტრაქტებზე.

ტერმინი „დეფოლტის ალბათობა“ არ არის ერთმნიშვნელოვანი არსებული საბაზრო პრაქტიკისთვის, ამიტომ გაუგებრობის თავიდან ასაცილებლად ზემოაღნიშნულთან დაკავშირებით მოცემულია შემდეგი განმარტებები:

- MPD - დეფოლტის ზღვრული ალბათობა, ანუ იმის ალბათობა, რომ აღნიშნული კონტრაქტი გადეფოლტდება განსაზღვრული პერიოდის მანძილზე და ზუსტად იმ პერიოდში, რომლის დასაწყისშიც კონკრეტული პოზიცია არსებობდა;
- PD - დეფოლტის ზღვრული ალბათობა, ანუ იმის ალბათობა, რომ აღნიშნული კონტრაქტი გადეფოლტდება განსაზღვრული პერიოდის მანძილზე.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის გამოთვლისთვის გამოიყენება ორი ტიპის დეფოლტის ალბათობა: 12-თვიანი და მთლიანი პერიოდის PD. მთლიანი პერიოდის PD წარმოადგენს მოსალოდნელ დეფოლტის ალბათობას, რომელიც შესაძლოა მოხდეს ფინანსური ინსტრუმენტის არსებობის დანარჩენ ვადაში და წარმოადგენს 12-თვიანი ზღვრული PD-ების ჯამს ინსტრუმენტის მთლიანი არსებობის პერიოდში. ბანკი იყენებს სხვადასხვა სტატისტიკურ მდგომარეობებს, როგორცაა 12-თვიანი PD-ების ექსტრაპოლაცია მიგრაციის მატრიცების საფუძველზე, არსებობის პერიოდის PD მრუდების შემუშავება ისტორიული დეფოლტის მონაცემების საფუძველზე და გრძელვადიანი PD-ს თანდათანობით დაახლოება გრძელვადიან დეფოლტის განაკვეთთან.

PD-ის შეფასების მიდგომა განსხვავებულია დროის სხვადასხვა მომენტისთვის და შემდგომ დაკორექტირებულია პროგნოზირებული მაკროეკონომიკური ცვლადების გავლენით. მაკროეკონომიკური ცვლადები, რომელსაც მოიცავს ეს პროგნოზები და ბანკს გამოყენებული აქვს ECL-ის შეფასების მოდელში, მოიცავს GDP-ის ზრდას, მონეტარული პოლიტიკით განსაზღვრულ საპროცენტო განაკვეთს, ნომინალურ ეფექტულ გაცვლით კურსს და ინფლაციის განაკვეთს.

ბანკი მიიჩნევს, რომ ეს პროგნოზები წარმოადგენს სანდო და ხელმისაწვდომ ინფორმაციაზე დაყრდნობით შესაძლო შედეგების საუკეთესო შეფასებას.

ქვემოთ მოცემული ცხრილში შეჯამებულია ის ძირითადი მაკროეკონომიკური ფაქტორები, რომლებიც მონაწილეობს 2023 და 2024 წლების ეკონომიკურ სცენარებში, 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით:

	2023	2024
მშპ-ის ზრდა		
საბაზისო სცენარი	4.8	5.3
ოპტიმისტური სცენარი	5.3	4.8
პესიმისტური სცენარი	3.8	5.3
ინფლაციის განაკვეთი		
საბაზისო სცენარი	3.0	2.5
ოპტიმისტური სცენარი	3.0	3.0
პესიმისტური სცენარი	5.5	3.0
მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი		
საბაზისო სცენარი	7.0	6.5
ოპტიმისტური სცენარი	7.0	6.5
პესიმისტური სცენარი	9.0	6.5
ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი		
საბაზისო სცენარი	303.8	303.8
ოპტიმისტური სცენარი	311.6	311.6
პესიმისტური სცენარი	288.6	297.2

ძირითადი ინდიკატორებისა და გაუფასურებისა და დანაკარგების განაკვეთების მოსალოდნელი ურთიერთკავშირი დგინდება ფინანსური აქტივების სხვადასხვა პორტფელზე, ბოლო 5 წლის ისტორიული მონაცემების ანალიზის საფუძველზე, პორტფელის დეფოლტისა და LGD მიზნებისთვის, შესაბამისად. ამ ანალიზის საფუძველზე, ბანკმა დაადგინა პორტფელის დეფოლტ კავშირი მშპ-ს ზრდასთან.

ბანკმა განახორციელა მგრძნობელობის ანალიზი ძირითად პორტფელზე რათა დაედგინა როგორ შეიცვლებოდა ECL, თუ ძირითადი დაშვებები, რომლებიც გამოიყენება ECL-ის გამოსათვლელად, შეიცვლებოდა 10%-ით. ქვემოთ მოყვანილ ცხრილში მოცემულია მთლიანი პორტფელის სრული ECL 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, თუ ECL გაზომვისთვის გამოყენებული დაშვებები რჩება მოსალოდნელი (ის თანხა, რომელიც წარმოდგენილია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში), აგრეთვე თუ გამოყენებული თითოეული ძირითადი დაშვება შეიცვალა პლუს ან მინუს 10%-ით. აღნიშნული ცვლილებები გამოიყენება საილუსტრაციო მიზნებისთვის და გაანგარიშებულია თითოეული სავარაუდო შეწონილი სცენარისთვის, რომელიც გამოიყენება მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისთვის. რეალურად, სხვადასხვა ეკონომიკურ მონაცემებს შორის არსებობს ურთიერთდამოკიდებულება და მგრძნობელობის ზემოქმედება განსხვავებული იქნება ეკონომიკური სცენარების მიხედვით.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

	ECL
GDP ზრდა	
ფინანსურ ანგარიშგებაში წარდგენილი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (შენიშვნა 8)	(2,684,432)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი +10%	(2,681,273)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი -10%	(2,687,925)

PC-ის შეფასება - კონვერსიის ალბათობის პარამეტრი აღწერს იმის ალბათობას, რომ გარანტია ან აკრედიტივი იქნება სესხად კონვერტირებული, ანუ გადფოლტდება დროის გარკვეულ პერიოდში. PC პარამეტრი მიჩნეულია უცვლელად ან დამოკიდებულია დროის მანძილზე შეფასების საგანზე შესაძლო დაკვირვების რაოდენობაზე. PC მიდგომის შესაბამისი დაანგარიშებებისას ბანკი იყენებს ყოველწლიურ ისტორიულ მონაცემს. PC-ის შეფასება (მაგ. მუდმივი პარამეტრის დაანგარიშება) ბანკის მიერ გამართივებულია გონივრული და გამყარებული საფუძვლებით.

იქიდან გამომდინარე, რომ გარანტიის სესხად კონვერტირების ფაქტი (ე.ი. გარანტიის ან აკრედიტივის გამოხმობა სესხად კონვერტირებისთვის) აღქმულია როგორც მოკორესპოდენტო სესხის მე-3 საფეხურზე კლასიფიკაციის მანიშნებელი, PC პარამეტრი მიყენებულია ყველა გამოუხმობელი გარანტიისა და აკრედიტივზე.

ზარალი დეფოლტის შემთხვევაში (LGD)

ზარალი ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევაში წარმოადგენს დეფოლტის შემთხვევაში ფინანსური აქტივის დაკარგვიდან რისკის პოზიციის პროცენტულ წილს.

ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევაში ზარალის შეფასების პროცესი ეფუძნება დაშვებას, რომ დეფოლტის შემდეგ სესხი ისევ ინარჩუნებს გადფოლტებულის სტატუსს და ექვემდებარება აღდგენის პროცესს (non-cure assumption).

ეს დაშვება დაფუძნებულია მთლიან აღდგენაზე საცალო სეგმენტის შემთხვევაში, ხოლო კორპორატიული/მცირე და საშუალო ბიზნეს სეგმენტის შემთხვევაში ეს შეიძლება იყოს დამატებით დიფერენცირებული ფულადი სახსრებად და უზრუნველყოფის აღდგენად.

შესაძლებლობა იმისა რომ უზრუნველყოფის აღდგენა შევიდეს ვალდებულების შეუსრულებლობის (დეფოლტის) შემთხვევისთვის ზარალის გამოთვლის მოდელში, დამოკიდებულია ბანკის მიერ შეუშავებულ ფულის მიღების პრცედურებსა და ისტორიულ მონაცემების ხელმისაწვდომობაზე.

არაგადეფოლტებული სესხების პოზიცია

LGD პარამეტრი, რომელიც შემუშავებულია ჰომოგენური არაგადეფოლტებული რისკის პოზიცია ქვე-პორტფელისთვის არის დროზე დამოკიდებული, ანუ ახასიათებს დროითი სტრუქტურა. ეს ბანკს LGD პარამეტრის შემუშავებაში მეტ მოქნილობას სძენს, რამეთუ პარამეტრი ზუსტად იმ დროის მონაკვეთს მიემართება, რომელშიც კონკრეტული დეფოლტი შეიძლება მოხდეს.

გადეფოლტებული სესხების პოზიცია

გადეფოლტებული რისკის პოზიციის LGD პარამეტრი არ ექვემდებარება დროით სტრუქტურას, რადგან ეს რისკის პოზიცია უკვე გადეფოლტებულია. მსგავსი მიდგომა ხასიათდება სპეციფიური აღდგენის ნორმებით. ზოგადი LGD მიდგომის მიხედვით, მაკროეკონომიკური ფაქტორები განიხილება შემდეგ ჭრილში:

- აღდგენის ნორმების დაკორექტირება
- აღდგენის ან აღდგენის ნორმების კორექტირება და უზრუნველყოფილი პორტფელის უზრუნველყოფის ღირებულება

გაუფასურებაზე ინდივიდუალურად შეფასება

ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური აქტივების განსაზღვრისთვის დგინდება გონივრული ზღვარი, რომელიც თავის მხრივ ითვალისწინებს მსესხელის მთლიან პოზიციას და პორტფელის შიგნით მსესხებელთა ჯგუფებს. თუ ინსტრუმენტი კლასიფიცირებულია პირველი საფეხურის კრედიტ რისკ-კატეგორიად და მისი საბალანსო ღირებულება არი Tier 1 კაპიტალის 1%-ზე მეტი (მე-2 და მე-3 საფეხურის პოზიციებისთვის - 0.5%), ინსტრუმენტი მოიაზრება, როგორც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

იმ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური ინსტრუმენტების ECL, რომლებიც პირველ და მეორე საფეხურის საკრედიტო რისკ-კატეგორიებს მიეკუთვნებიან, შეფასებულია ჯგუფური შეფასების საფუძველზე.

თუ ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი ფინანსური ინსტრუმენტის ECL მე-3 საფეხურის კრედიტ რისკ-კატეგორიას მეკუთვნება, მაშინ იგივე მსესხებლის ან მსესხებელთა ჯგუფის ყველა სხვა პოზიცია შეფასებულია როგორც ინდივიდუალურად მნიშვნელოვანი.

საპროგნოზო ინფორმაცია

საკრედიტო რისკის შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს მაკროეკონომიკური ფაქტორების საპროგნოზო მაჩვენებლებს სხვადასხვა სიტუაციების ანალიზის საფუძველზე. ეს სიტუაციები მოიცავს ყველაზე მეტად მოსალოდნელ, ყველაზე მეტად მოსალოდნელზე უკეთეს და უარეს სიტუაციებს განვითარების შესაბამისი ალბათობებით.

ზემოთ აღნიშნული სიტუაციები ითვალისწინებს მაკროეკონომიკურ ფაქტორებს, რომელიც ქვეყნდება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ. მაკროეკონომიკური საპროგნოზო ინფორმაცია ბანკის გაუფასურების საფუძველებისთვის გამოიყენება შემდეგი მიზნებისთვის:

- 1) იმ ფინანსური ინსტრუმენტების განსაზღვრა, რომლებისთვისაც საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად გაზრდილია თავდაპირველის აღიარების შემდგომ (მოქმედებს მხოლოდ იმ შემთხვევაში, როცა ბანკი ახორციელებს კონკრეტული ინსტრუმენტების ან ინსტრუმენტების ჯგუფის კორექტირებას ეკონომიკაში მიმდინარე მნიშვნელოვანი ცვლილებების შესაბამისად).
- 2) მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების განსაზღვრა ეკონომიკური გარემოს სხვადასხვა შესაძლო მდგომარეობის შეფასების გზით.

ფინანსური ინსტრუმენტის საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვნად გაზრდის შეფასებისას ბანკი ითვალისწინებს ვალდებულებების შეუსრულებლობის ალბათობას, რაც წარმოადგენს დეფოლტის მოსალოდნელ რისკს სიტუაციის სხვადასხვაგვარად განვითარების შემთხვევაში და ადარებს ამ მაჩვენებელს ფინანსური ინსტრუმენტის თავდაპირველი აღიარების დროს არსებულ შესაბამისი მაჩვენებლის სიდიდეს.

მოსალოდნელი საკრედიტო რისკის ანალიზისას ბანკი განსაზღვრავს ამ პარამეტრს ცალ-ცალკე სხვადასხვა სიტუაციაში და ღებულობს მოსალოდნელი საკრედიტო დანაკარგების საბოლოო შეფასებას, რომელიც შემდგომ გამოიყენება დანაკარგების რეზერვის გაანგარიშების პროცესში როგორც შეწონილი ალბათობა, სადაც წონებს წარმოადგენს ინდივიდუალური სიტუაციების დადგომის ალბათობები.

საკრედიტო ხარისხი ფინანსური აქტივების კლასების მიხედვით

ფინანსური აქტივების საკრედიტო ხარისხი იმართება ბანკის ზემოთ აღწერილი შიდა საკრედიტო რეიტინგის სისტემით. ცხრილში მოცემულია საკრედიტო ხარისხი აქტივების კლასების მიხედვით ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგების სასესხო მუხლებისთვის, ცხრილებში მოყვანილ კატეგორიებზე დაყრდნობით.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საფეხური	მაღალი შეფასება	სტანდარტული შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა) სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები კლიენტებზე გაცემული სესხები		58,939,451	-	-	-	58,939,451
ბიზნეს სესხი	საფეხური 1	28,010,856	19,607,743	-	-	47,618,599
ბიზნეს სესხი	საფეხური 2	-	-	535,087	-	535,087
ბიზნეს სესხი	საფეხური 3	340,280	1,190,472	-	1,060,605	2,591,357
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 1	-	169,218	-	-	169,218
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 3	4,740,505	-	-	-	4,740,505
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 1	21,121,246	12,431,468	-	-	33,552,714
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 2	-	-	154,713	-	154,713
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 3	217,196	271,081	-	67,468	555,745
იპოთეკური სესხი	საფეხური 1	3,677,261	1,629,407	-	-	5,306,668
იპოთეკური სესხი	საფეხური 2	-	-	405,772	-	405,772
იპოთეკური სესხი	საფეხური 3	-	-	-	600,956	600,956
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 1	2,925,681	751,090	-	-	3,676,771
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 3	-	-	-	66,335	66,335
ფინანსური გარანტიები	საფეხური 1	33,919,640	-	-	-	33,919,640
		177,415,299	36,050,479	1,095,572	1,795,364	216,356,714

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით	საფეხური	მაღალი შეფასება	სტანდარტულ შეფასება	სტანდარტულზე დაბალი შეფასება	გაუფასურებული	სულ
ფული და ფულის ეკვივალენტები (გარდა ნაღდი ფულისა)		22,709,735	-	-	-	22,709,735
სავალდებულო რეზერვები		18,155,372	-	-	-	18,155,372
საქართველოს ეროვნულ ბანკში საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები		1,952,431	-	-	-	1,952,431
კლიენტებზე გაცემული სესხები						
ბიზნეს სესხი	საფეხური 1	50,711,975	22,191	1,076,812	-	51,810,978
ბიზნეს სესხი	საფეხური 2	-	-	4,356,256	-	4,356,256
ბიზნეს სესხი	საფეხური 3	-	-	-	561,109	561,109
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 1	294,675	-	-	-	294,675
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 2	-	5,066,418	-	-	5,066,418
ბიზნეს სესხი კორპ.	საფეხური 3	-	-	-	309,404	309,404
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 1	25,786,276	161,611	-	-	25,947,887
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 2	-	-	-	-	-
საკრედიტო ხაზი	საფეხური 3	-	-	-	64,979	64,979
იპოთეკური სესხი	საფეხური 1	5,487,600	-	118,682	-	5,606,282
იპოთეკური სესხი	საფეხური 2	-	-	360,270	-	360,270
იპოთეკური სესხი	საფეხური 3	124,285	-	-	252,678	376,963
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 1	3,367,315	39,593	7,602	-	3,414,510
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 2	-	89,567	17,384	-	106,951
სამომხმარებლო სესხი	საფეხური 3	-	-	-	38,897	38,897
ფინანსური გარანტიები	საფეხური 1	24,101,246	-	-	-	24,101,246
		152,690,910	5,379,380	5,937,006	1,227,067	165,234,363

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ბანკმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის არ არის ვადაგადაცილებული, ფასდება მაღალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად;
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტული ხარისხის ფინანსურ აქტივად;
- ფინანსური აქტივი, რომელიც საანგარიშგებო თარიღისთვის 30 დღიდან 90 დღემდე ვადით არის გადაცილებული, ფასდება სტანდარტულზე დაბალი ხარისხის ფინანსურ აქტივად.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივების საკრედიტო რისკის შეფასების პოლიტიკა ბანკმა ბალანსზე ასახული კრედიტებისთვის ასე განსაზღვრა:

- რეიტინგის მინიჭება სესხების გაცემის ვალდებულებებისთვის ისეთი კლიენტებისთვის, რომლებსაც სესხები ან რამე სხვა ბალანსური კრედიტი აქვთ, შეესაბამება ბალანსზე ასახულ რეიტინგებს. სესხების გაცემის ვალდებულებების შემთხვევაში, სესხების გაცემის პირობით ვალდებულებებს ენიჭება მაღალი ხარისხი. სესხების გაცემის უპირობო ვალდებულებებს ხარისხი ენიჭება კლიენტების კრედიტუნარიანობის მიხედვით, რასაც ბანკის ექსპერტები აკონტროლებენ.
- ფინანსურ გარანტიებს ენიჭება მაღალი ხარისხი, თუ კლიენტი ასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს. თუ კლიენტი ასრულებს სახელშეკრულებო ვალდებულებებს, იგი მიეკუთვნება სტანდარტული ხარისხის კატეგორიას, თუ ვერ ასრულებს, მაშინ – სტანდარტულზე დაბალ კატეგორიას, ხოლო ხელშეკრულების პირობების დარღვევის შემთხვევაში – გაუფასურებულ კატეგორიას.

ბანკის პოლიტიკა ითვალისწინებს მთლიანი საკრედიტო პორტფელის რისკების ზუსტ და სისტემატურ შეფასებას. ეს ამარტივებს არსებული რისკების ეფექტურ მართვასა და საკრედიტო რისკის გავლენის შედარებას საქმიანობის ყველა სფეროსა და პროდუქტის მიხედვით. რეიტინგის სისტემა დამყარებულია სხვადასხვა ფინანსურ ანალიზზე, აგრეთვე დამუშავებულ საბაზრო მონაცემებზე, რაც წარმოადგენს ერთ-ერთ უმთავრეს აუცილებელ კომპონენტს კონტრაგენტის რისკის შეფასებისთვის.

ფინანსური გარანტიები და სასესხო დავალიანება ფასდება და მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ანარიცხები გამოითვლება სესხების ანალოგიურად.

გაუფასურების რეზერვის შეფასების მიზნებისთვის გამოუყენებელ რისკებთან დაკავშირებით, რომელსაც ბანკი განასხვავებს გამოხმობად და გამოუხმობ სასესხო ვალდებულებებს შორის. გამოხმობად ვალდებულებებთან დაკავშირებით ბანკი არ ქმნის გაუფასურების რეზერვს. გამოუხმობ გაუნაწილებელ რისკებთან დაკავშირებით ბანკი აფასებს გამოყენების პარამეტრს (რომელიც წარმოადგენს მოსალოდნელი ზღვარის გამოყენების პროცენტულ მაჩვენებელს, რომელიც შესაძლებელია დეფოლტის შემთხვევაში) რისკის ბალანსგარეშე ნაწილის კონვერტაციისთვის საბალანსო ნაწილში.

საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის ისეთი რისკი, რომელიც გავლენას ახდენს ფინანსური ბაზრის ზოგად ვითარებაზე. საბაზრო რისკის ძირითადი ტიპებია საპროცენტო განაკვეთის რისკი, სავალუტო რისკი და მათი მერყეობის დონე. საბანკო საქმიანობასთან დაკავშირებული საბაზრო რისკი მოიცავს საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკებს, რომლებიც ბანკის საშუალო საქმიანობიდან წარმოიშობა. ბანკს აქვს თავის საბანკო პორტფელთან დაკავშირებული საპროცენტო განაკვეთის და სავალუტო რისკები.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის რისკი წარმოიქმნება შესაძლებლობიდან, რომ საპროცენტო განაკვეთის ცვლილებები გავლენას იქონიებს ფინანსური ინსტრუმენტების ფულადი ნაკადების მომავალ დინამიკაზე ან სამართლიან ღირებულებებზე.

მოგება-ზარალის ანგარიშგების მგრძნობელობა წარმოადგენს ფინანსური ინსტრუმენტების განაკვეთების გადასინჯვის ან დაფარვის ვადის თავისებურებების გამო ერთი წლის წმინდა საპროცენტო შემოსავალზე საპროცენტო განაკვეთებში ნაგარაუდები ცვლილებების ეფექტს. ბანკს ექმნება საპროცენტო განაკვეთის რისკი, თუ კონკურენტები მკვეთრად შეამცირებენ საპროცენტო განაკვეთებს სასესხო პროდუქტებზე ან გაიზრდება ფულადი სახსრების მოზიდვის ხარჯი მაკროეკონომიკური, და კონკრეტულად ბანკთან დაკავშირებული, მოვლენების გამო. ბანკის მიერ შეთავაზებული კრედიტები და დეპოზიტები წარმოადგენილია ფიქსირებული საპროცენტო განაკვეთებით.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი წარმოიქმნება უცხოური ვალუტის გაცვლით კურსებში პოტენციური ცვლილებისგან, რამაც შესაძლოა გავლენა მოახდინოს ფინანსური ინსტრუმენტის ღირებულებაზე. ეს რისკი წარმოიქმნა უცხოური სავალუტო აქტივებისა და ვალდებულებების შეუსაბამობით გამოწვეული ღია სავალუტო პოზიციებისგან. სებ-მა მოსთხოვა ბანკს შეამოწმოს როგორც ბალანსი ასევე მთლიანი (არასაბალანსო ანგარიშის ჩათვლით) ღია სავალუტო პოზიციები და შეინარჩუნოს ასეთი პოზიციები ბანკის საზედამხედველო კაპიტალის 20%-ის ფარგლებში.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ბანკს ჰქონდა მთლიანი უცხოური ვალუტის პოზიცია საზედამხებელო კაპიტალის -0.99% (2021 წელს: -0.76%); ბანკის მიერ ასეთი ლიმიტების დაცვა მოწმდება ყოველდღიურად სახაზინო და ფინანსური რისკის მართვის დეპარტამენტების ხელმძღვანელების მიერ.

ბანკს დამტკიცებული აქვს სავალუტო რისკის მართვის პოლიტიკა, რომლის მიზანია არის ბანკისთვის სავალუტო რისკების მართვის პარამეტრების დაწესება. სავალუტო რისკის მართვის პროცესი, სხვებთან ერთად, მოიცავს შემდეგ პროცესებსაც:

- ადეკვატური მეთოდოლოგიის შერჩევა სავალუტო რისკის გამოვლენასა და რაოდენობრივ შეფასებაზე;
- ღია სავალუტო პოზიციის ყოველდღიური მონიტორინგი;
- სავალუტო რისკის მინიმუმამდე დაყვანა დადგენილი ლიმიტების დაცვით;
- გაზრდილი სავალუტო რისკის არსებული და მოსალოდნელი უარყოფითი ტენდენციების გამოვლენა და ამის მიზეზებისა და შესაძლო შედეგების ანალიზი;
- რეკომენდაციების შემუშავება სავალუტო რისკის მართვის სტრატეგიაზე;
- სავალუტო რისკის ოპერაციებში გამოყენებული ინსტრუმენტების ტიპებისა და ლიმიტების განსაზღვრა.

ქვემოთ ცხრილებში წარმოდგენილია ბანკისთვის ყველაზე მაღალი რისკის მატარებელი ვალუტები, რომლებშიც ძირითადად გამოხატულია ბანკის ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები 31 დეკემბრის მდგომარეობით. ანალიზის პროცესში ფასდება უცხოური ვალუტის ლარის მიმართ კურსის ცვლილების ეფექტი, როდესაც სრული შემოსავლის ანგარიშგების ყველა სხვა პირობა უცვლელია (სავალუტო კურსის მიმართ მგრძნობიარე ფინანსური აქტივებისა და ფინანსური ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების გამო).

	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	31.12.2022
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	27,319,054	34,571,696	3,351,056	224,686	65,466,492
სავალდებულო რეზერვები	-	19,832,045	1,704,608	-	21,536,653
საქართველოს ეროვნულ ბანკში					
კლიენტებზე გაცემული მთლიანი	57,344,963	41,653,477	976,000	-	99,974,440
სესხები გაუფასურებამდე					
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,986,530	-	-	-	1,986,530
სხვა ფინანსური აქტივები	243,808	24,943	2,698	2,285	273,734
	86,894,355	96,082,161	6,034,362	226,971	189,237,849
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	18,715,454	86,355,696	5,877,587	314,372	111,263,109
ვალდებულებები საკრედიტო	-	10,153,754	109,836	85,598	10,349,188
ინსტიტუტების მიმართ					
საიჯარო ვალდებულება	502,802	391,364	-	-	894,166
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	878,528	94,853	58,753	8,769	1,040,903
	20,096,784	96,995,667	6,046,176	408,739	123,547,366
ღია სავალუტო პოზიცია	66,797,571	(913,506)	(11,814)	(181,768)	

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

	ლარი	აშშ დოლარი	ევრო	სხვა	31.12.2021
ფინანსური აქტივები					
ფული და ფულის ეკვივალენტები	10,391,545	14,235,167	4,472,725	365,312	29,464,749
სავალდებულო რეზერვები	-	16,834,721	1,320,651	-	18,155,372
საქართველოს ეროვნულ ბანკში კლიენტებზე გაცემული მთლიანი სესხები გაუფასურებამდე	58,266,251	39,536,746	512,582	-	98,315,579
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	1,952,431	-	-	-	1,952,431
სხვა ფინანსური აქტივები	80,475	66,025	1,054	178,715	326,269
	70,690,702	70,672,659	6,307,012	544,027	148,214,400
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	10,772,687	57,665,475	5,076,752	471,673	73,986,587
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	43,407	11,629,449	3,025	80	11,675,961
საიჯარო ვალდებულება	665,286	100,940	-	-	766,226
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	327,660	501,718	1,259,578	26,642	2,115,598
	11,809,040	69,897,582	6,339,355	498,395	88,544,372
ღია სავალუტო პოზიცია	58,881,662	775,077	(32,343)	45,632	

სავალუტო რისკის მგრძნობელობის ანალიზი

მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ბანკის მგრძნობელობას შესაბამისი უცხოური ვალუტების ლართან მიმართებაში 20%-ით გაზრდაზე და შემცირებაზე. 20% არის მგრძნობიარობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ სავალუტო რისკის შიდა კონტროლისთვის და წარმოადგენს სავალუტო კურსის სხვაობის შეფასებას ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაფასებას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიხედვით.

გავლენა წმინდა მოგებაზე აქტივების ღირებულების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

31.12.2022	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	(182,701)	182,701	(2,363)	2,363	(36,354)	36,354
31.12.2021	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	155,015	(155,015)	(6,469)	6,469	9,126	(9,126)

ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი, რომ ბანკს ან არ აქვს ყველა თავისი ვალდებულებების შესრულებისთვის საკმარისი რესურსები, როცა მათი შესრულების დრო დადგება, ან ხელი მიუწვდება ასეთ რესურსებზე მხოლოდ მაღალ ფასად. ლიკვიდურობის რისკი იმართება ფინანსური რისკის მართვისა და სახაზინო დეპარტამენტების მიერ და კონტროლდება ბანკის აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტის მიერ.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირება ხდება ბანკში არსებული პროცედურებით, პოლიტიკებით, ლიმიტებითა და ყოველდღიური მენეჯმენტით, რომელიც შესაბამისობაშია ბანკის რისკის მიმართ ტოლერანტობასთან, რისკის სტრატეგიასთან და ბიზნეს სტრატეგიასთან.

ლიკვიდურობის რისკის შემცირების ძირითადი ხერხებია ლიკვიდურობის რეზერვების შექმნა, დაფინანსების წყაროების დივერსიფიცირება და დაფინანსების ვადების გახანგრძლივება.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)**სავალდებულო მოთხოვნები ლიკვიდურობასთან დაკავშირებით**

ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტის დებულება (#70/04 დებულება) სებ-მა დაამტკიცა და გამოაქვეყნა 2017 წლის 15 მაისს და ძალაში შევიდა 2017 წლის 1 სექტემბრიდან. ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი გამოითვლება ბაზელ III-ის პრინციპების თანახმად, თუმცა უფრო მაღალი კოეფიციენტებიც დასაშვებია. სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 75.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლარში, 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი უცხოურ ვალუტაში და 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი მთლიანობაში.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 158.73%-ს (2021: 133.11%-ს). იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 348.04% (2021: 206.83%) ხოლო უცხოურ ვალუტაში 124.49% (2021: 118.76%).

დარჩენილი საკონტრაქტო ვადების ანალიზი

ქვემოთ მოცემულ ცხრილებში შეჯამებულია 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკის ფინანსური ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი ხელშეკრულებით გათვალისწინებული არადისკონტირებული დაფარვის ვალდებულებების მიხედვით.

დაფარვები, რომლებიც ექვემდებარება შეტყობინებას, აღრიცხულია იმგვარად, თითქოს შეტყობინება დაუყოვნებლივ მოხდენადა. თუმცა, ბანკი მოელის, რომ მეანაბრეთა უმრავლესობა დაფარვას იმაზე ადრე არ მოითხოვს, ვიდრე ეს ბანკს მოეთხოვება. ცხრილი არ ასახავს მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს, რომლებიც გაწერილია ბანკის დეპოზიტების ფლობის ისტორიაში.

	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ 31.12.2022
ფინანსური ვალდებულებები			
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	104,927,385	6,335,724	111,263,109
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	10,349,188	-	10,349,188
საიჯარო ვალდებულება	353,706	640,497	994,203
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	1,040,903	-	1,040,903
	116,671,182	6,976,221	123,647,403
საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები	6,056,628	174,819	6,231,447
ფინანსური გარანტიები	12,049,090	21,870,550	33,919,640
სულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული პოტენციური მომავალი გადახდები	18,105,718	22,045,369	40,151,087

	ერთი წლის განმავლობაში	ერთ წელზე მეტი	სულ 31.12.2021
ფინანსური ვალდებულებები			
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	71,869,459	2,117,128	73,986,587
ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ	11,675,961	-	11,675,961
საიჯარო ვალდებულება	361,997	462,299	824,296
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	2,115,598	-	2,115,598
	86,023,015	2,579,427	88,602,442
საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები	9,300,559	-	9,300,559
ფინანსური გარანტიები	20,412,694	3,688,552	24,101,246
სულ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული პოტენციური მომავალი გადახდები	29,713,253	3,688,552	33,401,805

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზი

ხაზინის განყოფილება მართავს აქტივებისა და ვალდებულებების ვადიანობის ანალიზს. აქტივებისა და ვალდებულებების მოდელირება საჭიროა, როდესაც საკონტრაქტო ვადა ადეკვატურად არ ასახავს ლიკვიდურობის რისკის პოზიციას. ბანკის შემთხვევაში ამის ყველაზე მნიშვნელოვანი მაგალითი იქნებოდა საცალო, კორპორატიული და მუნიციპალური თუ სხვა სახელმწიფო ორგანიზაციების მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშები. მართალია, ხელშეკრულებების მიხედვით, მიმდინარე ანგარიშები მოთხოვნამდე ივარება და შემნახველი ანგარიშები მცირე ხნით ადრე მოთხოვნისას, მომხმარებლების ფართო ბაზა – რიცხოვრივი თვალსაზრისითაც და მეანაბრების ტიპების მიხედვითაც – ეხმარება ბანკს ნაშთების მოულოდნელი მერყეობისგან თავის დასაცავად. ასეთი ანგარიშები ქმნის ფინანსური რესურსების სტაბილურ ბაზას ბანკის ოპერაციებისა და ლიკვიდურობის საჭიროებებისთვის.

კლიენტის ანგარიშებში შეტანილი ვადიანი დეპოზიტები კლასიფიცირებულია კონტრაქტით გათვალისწინებული დაფარვის ვადების მიხედვით, თუმცა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის მიხედვით, ფიზიკურ პირებს აქვთ უფლება გამოიტანონ თავიანთი დეპოზიტები მათი გადახდის ვადის დადგომამდე, თუ ისინი ნაწილობრივ ან მთლიანად უარს იტყვიან დაგროვილ პროცენტზე და ბანკი ვალდებულია დააბრუნოს ასეთი დეპოზიტი მეანაბრის მოთხოვნისთანავე. ისტორიულ გამოცდილებასთან ერთად, ხელმძღვანელობა ვარაუდობს, რომ ბევრი კლიენტი არ მოითხოვს თანხის დაბრუნებას ვადაზე ადრე და შესაბამისად, ცხრილი არ ასახავს ხელმძღვანელობის დამოკიდებულებას ბანკის მიერ მითითებულ დეპოზიტის შეკავების ისტორიის ფაქტობრივი ფულადი სახსრების ნაკადებისადმი.

ვალდებულებების ვადიანობა დამოკიდებულია ხელშეკრულების მიხედვით უადრეს ვადაზე, ან პირველივე მოთხოვნაზე. მიმდინარე და შემნახველი ანგარიშების ნაწილი წარმოდგენილია ერთ წელზე მეტი ვადის დიაპაზონში მათი სტაბილური ხასიათის გამო.

კლიენტთა დეპოზიტების დივერსიფიცირება დეპოზიტორთა რაოდენობისა და ტიპის მიხედვით და ბანკის გამოცდილება იმაზე მიუთითებს, რომ აღნიშნული ანგარიშები და დეპოზიტები წარმოადგენს დაფინანსების გრძელვადიან და სტაბილურ წყაროს, აქედან გამომდინარე ისინი განთავსებულია სახსრების გადინების სავარაუდო დროის მიხედვით ბანკის მიერ წინა პერიოდების დროს დაგროვილი სტატისტიკური მონაცემისა და მიმდინარე ანგარიშების ნაშთების „მუდმივ“ ნაწილთან დაკავშირებით გამოთქმული ვარაუდების საფუძველზე.

საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი განისაზღვრება, როგორც ფინანსური ზარალის განცდის საფრთხე, რომელსაც განაპირობებს შიდა პროცესების, სისტემების, ან ადამიანების არაადეკვატურობა ან უმოქმედობა, ან გამოხზული, შემთხვევითი, თუ ბუნებრივი გარე მოვლენები. გარე მოვლენებს, სხვებთან ერთად, მიეკუთვნება თაღლითობა, წყალდიდობა, ხანძარი, მიწისძვრა, ტერორისტების თუ ჰაკერების თავდასხმა.

საკრედიტო ან საბაზრო მოვლენები, როგორცაა გადაუხდელობა ან ღირებულების მერყეობა საოპერაციო რისკის ფარგლებში არ ექვევა. საოპერაციო რისკის ნაწილია შესაბამისობის რისკიც. შესაბამისობის რისკი არის იმის შესაძლებლობა, რომ ბანკს მარეგულირებელი ორგანოსგან დაეკისროს სანქციები, განიცადოს ფინანსური ზარალი და/ან საფრთხე შეექმნას მის რეპუტაციას იმის გამო, რომ მან ვერ შეასრულა მოქმედი კანონმდებლობა, კანონქვემდებარე აქტები და ნორმები. საოპერაციო რისკი არ მოიცავს რეპუტაციის და სტრატეგიულ რისკებს.

საოპერაციო რისკის მართვის ზოგადი მიზანია არაადეკვატური ან გაუმართავი შიდა პროცესების, ადამიანების ან სისტემების, ან გარე მოვლენების მიერ განპირობებული რისკების განსაზღვრა და, თუ შესაძლებელია, მათი შემცირება ეკონომიკური თვალსაზრისით გონივრულ დონემდე.

საოპერაციო რისკის მართვის კუთხით ბანკი მიმართავს შემდეგ ღონისძიებებს:

- ინციდენტების აღრიცხვა და ანგარიშგება
- რისკისა და კონტროლის თვითშეფასებებს
- რეგულარულ საინფორმაციო სისტემების აუდიტს და შეღწევადობის ტესტირებას
- აუთოსრინგული ოპერაციების რისკების შეფასება
- ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა და შესაბამისი სტრეს-ტესტირება

ბანკის სტანდარტებთან შესაბამისობას ხელს უწყობს შიდა აუდიტის მიერ განხორციელებული პერიოდული შემოწმებების პროგრამა. შიდა აუდიტის შემოწმებების შედეგები განიხილება შესაბამისი მიმართულებების ხელმძღვანელებთან და შედეგები წარედგინება აუდიტის კომიტეტსა და სამეთვალყურეო საბჭოს.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

რისკის შემცირების მთავარი მექანიზმები, რომლებსაც ბანკი გამოიყენებს, ეყრდნობა საოპერაციო რისკის პროფილს და სამეთვალყურეო საბჭოს პოლიტიკას რისკის დასაშვები დონის შესახებ. ბანკი აქტიურად იყენებს კორპორატიულ დაზღვევას თავისი საოპერაციო რისკების შესამცირებლად.

ფასს 7 სამართლიანი ღირებულების შეფასების იერარქია

ფასს 7 მოითხოვს განმარტებით შენიშვნებს რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივების და ვალდებულებებისთვის იმ დამუშავების შესახებ, რაც გამოყენებულ იქნა რეალური ღირებულების განსაზღვრისას. რეალური ღირებულების იერარქია მოიცავს შემდეგ დონეებს:

1. იდენტური აქტივების და ვალდებულებების კოტირებული ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე (1-ლი დონე);
2. პირველ დონეში შემავალი კოტირებული ფასისგან განსხვავებული სხვა ინფორმაცია, რომელიც არის დაკვირვებადი პირდაპირ ან არაპირდაპირ (მე-2 დონე); და
3. ინფორმაცია, რომელიც არ არის დაკვირვებადი აქტიურ ბაზარზე (მე-3 დონე).

სამართლიანი ღირებულების იერარქია განისაზღვრება ყველაზე დაბალი დონის შესაბამისად, რომელიც არსებით გავლენას ახდენს რეალური ღირებულების განსაზღვრაზე. ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები კლასიფიცირებულია სამიდან ერთ-ერთ დონეში.

ბანკის ყველა ფინანსური ინსტრუმენტი აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის, რომლებსაც მოკლევადიანი დაფარვის ვადა აქვთ (3 თვეზე ნაკლები), ნავარაუდევია, რომ მათი საბალანსო ღირებულება მათ სამართლიან ღირებულებას უახლოვდება. ეს დაშვება აგრეთვე ეხება მოთხოვნამდე ანაზრებს და მიმდინარე ანგარიშებს, დაფარვის ვადის გარეშე.

ფული და ფულის ეკვივალენტები, სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში და საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები, ვალდებულებები საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ, საიჯარო ვალდებულებები - ამორტიზებული ღირებულებით აღირიცხება, რომელიც მათ მიმდინარე სამართლიან ღირებულებასთან არის მიახლოებული.

მომხმარებლებზე გაცემული სესხები - ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება მომავალში მოსალოდნელ მისაღებ საპროგნოზო ფულად ნაკადებს, რომლებიც დისკონტირებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დარჩენილი დაფარვის ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილი საპროცენტო განაკვეთებით. დისკონტირების განაკვეთები დამოკიდებულია ვალუტაზე, ინსტრუმენტის დაფარვის ვადაზე და კონტრაქტის საკრედიტო რისკზე.

ვალდებულებები კლიენტების მიმართ - ინსტრუმენტების სამართლიანი ღირებულება ეფუძნება მომავალში მოსალოდნელ გასაცემ საპროგნოზო ფულად ნაკადებს, რომლებიც დისკონტირებულია მსგავსი საკრედიტო რისკისა და დარჩენილი დაფარვის ვადის მქონე ახალი ინსტრუმენტებისთვის დადგენილი საპროცენტო განაკვეთებით. დისკონტირების განაკვეთები დამოკიდებულია ვალუტაზე და ინსტრუმენტის დაფარვის ვადაზე.

სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები - სხვა ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები უმეტესად მოიცავს მოკლევადიან დებიტორულ და კრედიტორულ დავალიანებებს, შესაბამისად საბალანსო ღირებულება მიიჩნევა მათი სამართლიანი ღირებულების გონივრულ შეფასებად.

4. ფინანსური ინსტრუმენტები - რისკების მართვა (გაგრძელება)

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების რეალური ღირებულება იერარქიული დონეების მიხედვით, ისევე როგორც საბალანსო ღირებულებები წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	დონე	2022		2021	
		საბალანსო	სამართლიანი	საბალანსო	სამართლიანი
		ღირებულება	ღირებულება	ღირებულება	ღირებულება
ფინანსური აქტივები					
კლიენტებზე გაცემული სესხები	3	97,290,008	97,710,152	96,557,283	95,825,178
ფული და ფულის ეკვივალენტები	1	65,466,492	65,466,492	29,464,749	29,464,749
სავალდებულო რეზერვები	2	21,536,653	21,536,635	18,155,372	18,155,372
საქართველოს ეროვნულ ბანკში					
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	2	1,986,530	1,986,530	1,952,431	1,952,431
სხვა ფინანსური აქტივები	3	273,734	273,734	326,269	326,269
ფინანსური ვალდებულებები					
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	2	111,263,109	111,032,684	73,986,587	73,964,413
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	2	10,349,188	10,349,188	11,675,961	11,675,961
საიჯარო ვალდებულებები	3	894,166	894,166	766,226	766,226
სხვა ფინანსური ვალდებულებები	3	1,040,903	1,040,903	2,115,598	2,115,598

5. კაპიტალის მართვის მიდგომა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხებდევლო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მაჩვენებელი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხებდევლო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკი შეესაბამება ყველა მის შიდა და გარეშე განსაზღვრულ კაპიტალურ მოთხოვნებს 2022 და 2021 წლებში.

სებ-ის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი ბაზელ III-ის მიხედვით

2017 წლის 18 დეკემბერს, სებ-მა გამოსცა და დაამტკიცა ცვლილებები კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ დებულებაში (გადაწყვეტილება #100/04), რომლითაც გადაიხედა მინიმალური კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, მოიცვა პილარ I-ის მოდელი და განისაზღვრა კაპიტალის კონსერვაციის, სისტემური რისკისა და კონტრციკლური ბუფერები (პილარ I-ის ბუფერები).

2020 წლის ბოლოს საქართველოს ეროვნულმა ბანკმა წარადგინა საბანკო სექტორის განახლებული საზედამხებდევლო გეგმა.

შემოღებულ იქნა კაპიტალის ადეკვატურობის შემდეგი ინიციატივები:

- კომპინირებული ბუფერი - კონსერვაციის ბუფერი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 2,5%-ის ოდენობიდან შემცირდა 0%-მდე;

5. კაპიტალის მართვის მიდგომა (გაგრძელება)

- პილარ 2-ის მოთხოვნები:
 - ვალუტით გამოწვეული საკრედიტო რისკის ბუფერული მოთხოვნა (CICR) შემცირდა ორი მესამედით.
 - 2020 წლის მარტის ბოლოს დაგეგმილი დამატებითი საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერის (HHI) და GRAPE ბუფერული სუფთა მოთხოვნების საერთო კაპიტალი Tier 1 (CET1) და პირველი საფეხურის კაპიტალი, გადადებულია უვადოდ; ამასთან, HHI და GRAPE დამატებითი ბუფერული მოთხოვნები გადაიდო 2021 წლის მარტის ბოლომდე, როგორც ეს ეროვნულმა ბანკმა შემდგომ დაადგინა.
 - აუცილებლობის შემთხვევაში, პილარ 2 ბუფერული სისტემის (HHI, CICR, წმინდა GRAPE) დარჩენილი მოთხოვნების სრულად ან ნაწილობრივ გათავისუფლების შესაძლებლობა რჩება ღია.
- ამ პერიოდის განმავლობაში ბანკებს აქვთ უფლება ნაწილობრივ ან სრულად გამოიყენონ პილარ 2-ისა და კონსერვაციის ბუფერები, ბანკებს ეკრძალებათ კაპიტალის განაწილება ნებისმიერი ფორმით.

ეროვნულმა ბანკმა მოსთხოვა ქართულ ბანკებს 2020 წლის პირველ კვარტალში შეექმნათ საერთო რეზერვი ადგილობრივი ბუღალტრული აღრიცხვის იმ კანონის საფუძველზე, რომელიც გამოიყენება კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტების გაანგარიშებისთვის. რეზერვის აღნიშნული ოდენობა, არსებული ეკონომიკური მოლოდინის გათვალისწინებით, ასახავს ეროვნული ბანკის ამჟამინდელ მოლოდინს მთლიანი ეკონომიკური ციკლის სავარაუდო საკრედიტო ზარალის შესახებ, რომელიც ეხება საბანკო სისტემის სესხებს. ეროვნული ბანკი მიიჩნევს, რომ საბანკო სისტემის კაპიტალის კოეფიციენტები საკმარისად აღემატება მოსალოდნელ მინიმალურ კაპიტალურ მოთხოვნებს, იმისათვის რომ შეძლონ ამ წინასწარი საერთო რეზერვის ათვისება და შეინარჩუნონ კაპიტალის კოეფიციენტების მინიმალური მოთხოვნების საკმარისად კომფორტული ბუფერები.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ძირითადი პირველადი კაპიტალის, პირველადი კაპიტალისა და საზედამხებდელი კაპიტალის კოეფიციენტები განისაზღვრებოდა 4.50%-ით, 6.00%-ით, 8.0%-ით შესაბამისი თანმიმდევრობით, რომლებზეც დამატებით ბანკი ვალდებული იყო შეენარჩუნებინა პილარ I-ის ბუფერები და პილარ II-ის მოთხოვნები.

კაპიტალის კონსერვაციის ბუფერის განაკვეთი და კონტრციკლური ბუფერის განაკვეთი 0.00%-ით განისაზღვრა (2021: 0.00%, შესაბამისად). პილარ I-ის ბუფერებში ცვლილებების შეტანა სეზ-ის უფლებამოსილებაა.

2017 წლის 18 დეკემბერს, პილარ I-ის ბუფერებზე დამატებით, სეზ-მა ასევე გამოსცა და დაამტკიცა პილარ II-ის მოთხოვნები. პილარ II-ის მოთხოვნები მოიცავს შემდეგ კაპიტალის ბუფერებს: არაჰეჯირებული სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი (CICR), წმინდა GRAPE (რისკების შეფასების საერთო პროგრამა) ბუფერი, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი და წმინდა სტრეს-ტესტის (სტრესგამძლეობის ანალიზი) ბუფერი.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ვალდებული იყო, შეენარჩუნებინა სავალუტო საკრედიტო რისკის ბუფერი 0.36% (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 0.39%-ის ოდენობით), ძირითადად, მომხმარებლებზე უცხოურ ვალუტაში გაცემული სესხების პროცენტული წილის გამო, საკრედიტო პორტფელის კონცენტრაციის რისკის ბუფერი (HHI ბუფერი) 1.93%-ის ოდენობით (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2.84%), წმინდა GRAPE ბუფერი 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2.9% (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 2.9%-ის ოდენობით) და წმინდა სტრეს-ტესტების ბუფერი 0.00%-ის ოდენობით როგორც 2022, ასევე 2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბაზელ III-ის მოთხოვნების მიხედვით, ბანკს ევალებოდა, რომ შეენარჩუნებინა მთლიანი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 13.19%-ის ოდენობით (2021: 14.13%), ასევე პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური კოეფიციენტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 9.17%-ის ოდენობით (2021: 8.59%), და ძირითადი პირველადი კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტი – რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივების 6.87%-ის ოდენობით (2021: 6.44%), რაც გამოითვლება ბანკის მიერ სეზ-ის მოთხოვნების მიხედვით მომზადებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე დაყრდნობით.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკი ინარჩუნებდა კაპიტალის მინიმალურ მოთხოვნებს სეზ-ის მიერ კაპიტალის ადეკვატურობის შესახებ 2013 წლის 28 ოქტომბერს დამტკიცებული და გამოქვეყნებული დებულების (#100/04 დებულება) შესაბამისად და აკორექტირებდა სეზ-ის ნებაყოფლობითი მუხლების მიხედვით, რომელიც ძალაში შევიდა 2014 წლის 30 ივნისიდან.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

5. კაპიტალის მართვის მიდგომა (გაგრძელება)

ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის კოეფიციენტები, სეზ-ის ბაზელ II/III-ის მოთხოვნების თანახმად, შემდეგნაირად გამოითვლება:

	2022	2021
მფლობელთა კაპიტალი	50,000,000	50,000,000
გაუნაწილებელი მოგება სეზ-ის რეგულ. მიხედვით	15,916,108	9,813,903
მინუს: არამატერიალური აქტივები	(976,799)	(793,482)
პირველადი კაპიტალი	64,939,309	59,020,421
საერთო რეზერვები	2,122,727	1,829,115
მეორადი კაპიტალი	2,122,727	1,829,115
საზედამხედველო კაპიტალი	67,062,036	60,849,536
რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები სეზ-ის რეგ (RWA)	190,046,070	163,544,364
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი (პირვ.კაპ / RWA)	34.17%	36.09%
საზედამხ. კაპიტალის კოეფიციენტი (საზედ.კაპ / RWA)	35.29%	37.21%

6. ფული და ფულის ეკვივალენტები

	31.12.2022	31.12.2021
ერთდღიანი დეპოზიტები სხვა ბანკებში	27,350,918	2,810,082
ერთდღიანი დეპოზიტები ეროვნულ ბანკში	19,009,630	-
საკორესპონდენტო ანგარიშები სხვა ბანკებში	7,917,641	877,706
ფული სალაროში	6,527,041	6,755,014
მიმდინარე ანგარიშები სეზ-ში, გარდა სავალდებულო რეზერვისა	4,661,262	19,021,947
	65,466,492	29,464,749

საბანკო ანგარიშებზე ფულადი ნაშთი შეიძლება კლასიფიცირებული იყოს რისკის გარეშე, იმის გათვალისწინებით, რომ ბანკები, სადაც ბანკს აქვს მიმდინარე ანგარიშები, საიმედო და ცნობილი ქართული საკრედიტო ინსტიტუტებია.

ხარისხობრივი ინფორმაცია ფულისა და ფულის ეკვივალენტების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების და 90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	31.12.2022	31.12.2021
BB-	27,911,984	93,928
B-	7,356,575	3,593,860
	35,268,559	3,687,788

ცხრილებში მოცემულია საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტო Fitch Ratings-ის მიერ მინიჭებული რეიტინგები.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით „Fitch Ratings“-ის მიხედვით საქართველოს მთავრობის გრძელვადიანი უცხოური და ადგილობრივი ვალუტის ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგები (IDRs) უცხოურ და ადგილობრივ ვალუტაში, განსაზღვრულია 'BB+' დადებითი პროგნოზებით (2021: 'BB'). (ემიტენტის რეიტინგები საქართველოს უფროს არაუზრუნველყოფილ ობლიგაციებზე უცხოურ და ადგილობრივ ვალუტაში ასევე დადასტურებულია „BB+“ რეიტინგით დადებითი პროგნოზებით (2021: 'BB'). ქვეყნის ზედა ზღვარი დადასტურებულია როგორც 'BBB-' (2021: 'BBB-') და მოკლევადიანი უცხოური ვალუტაში ემიტენტის დეფოლტის რეიტინგი 'B'თი (2021: 'B').

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

7. სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში („სებ“) წარმოადგენს სებ-ში განთავსებულ თანხებს. რეზიდენტი ფინანსური ინსტიტუტები ვალდებული არიან იქონიონ საპროცენტო შემოსავლის მატარებელ აქტივებზე სავალდებულო რეზერვი სებ-ში, რომლის თანხა დამოკიდებულია ფინანსური ინსტიტუტების მიერ მოზიდული სახსრების დონეზე.

სავალდებულო რეზერვის ნაშთი საქართველოს ეროვნულ ბანკში წარმოადგენილია 21,536,653 ლარის ოდენობით 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 18,155,372 ლარი).

ხარისხობრივი ინფორმაცია სავალდებულო რეზერვების შესახებ საქართველოს ეროვნულ ბანკში მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები

	31.12.2022	31.12.2021
გრძელვადიანი სესხები		
სავაჭრო და მომსახურების სექტორი	29,863,858	34,649,881
ფიზიკური პირები	8,154,055	9,139,567
სამშენებლო სექტორი	5,883,086	9,092,021
სესხები სატრანსპორტო და კავშირგაბმულობის სექტორში მოქმედ კლიენტებზე	536,530	1,271,832
სამთო მომპოვებელი და გადამმუშავებელი მრეწველობის სექტორი	437,691	154,854
სხვა სექტორი	2,508,613	1,723,022
	47,383,833	56,031,177
მოკლევადიანი სესხები		
სავაჭრო და მომსახურების სექტორი	37,077,174	26,700,821
სამშენებლო სექტორი	6,928,533	4,827,414
ფიზიკური პირები	4,056,368	3,578,838
სესხები სატრანსპორტო და კავშირგაბმულობის სექტორში მოქმედ კლიენტებზე	2,266,714	1,324,624
სამთო მომპოვებელი და გადამმუშავებელი მრეწველობის სექტორი	189,043	4,235,671
სხვა სექტორი	472,567	313,106
	50,990,399	40,980,474
დარიცხული პროცენტი	1,182,286	909,780
ვადაგადაცილებული სესხები	324,522	367,894
დარიცხული ჯარიმა და საკომისიო	93,400	26,254
მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით გაუფასურებამდე	99,974,440	98,315,579
გაუფასურების რეზერვი	(2,684,432)	(1,758,296)
სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	97,290,008	96,557,283

გაცემული სესხების გაუფასურების რეზერვებს შორის მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
ნაშთი 1-ლი ინაგრის მდგომარეობით:	(1,758,296)	(1,218,694)
სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვის ცვლილება	(926,136)	(539,602)
ნაშთი 31 დეკემბრის მდგომარეობით:	(2,684,432)	(1,758,296)

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია კლიენტებზე გაცემული სესხების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_1-ის (იპოთეკა) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	5,606,282	360,270	376,963	6,343,515
ახალი სესხები	2,441,799	-	-	2,441,799
გადასვლა პირველ საფეხურზე	124,285	-	(124,285)	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(527,573)	527,573	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(145,680)	(309,015)	454,695	-
გადახდილი სესხები	(1,188,809)	(51,255)	(7,468)	(1,247,532)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(1,003,636)	(121,801)	(98,949)	(1,224,386)
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	5,306,668	405,772	600,956	6,313,396
კოლექტიურად შეფასებული	5,306,668	405,772	600,956	6,313,396
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	5,306,668	405,772	600,956	6,313,396

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	17,670	54,279	253,794	325,743
ახალი სესხები	19,475	-	-	19,475
გადასვლა პირველ საფეხურზე	80,837	-	(80,837)	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(1,645)	1,645	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(460)	(46,613)	47,073	-
გადახდილი სესხები	(3,761)	(7,666)	(4,857)	(16,284)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(41,450)	52,980	164,322	175,852
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-22 მდგომარეობით	70,666	54,625	379,495	504,786
კოლექტიურად შეფასებული	70,666	54,625	379,495	504,786
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-22 მდგომარეობით	70,666	54,625	379,495	504,786

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_2-ის (სამომხმარებლო) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	3,414,510	106,951	38,897	3,560,358
ახალი სესხები	2,373,433	-	-	2,373,433
გადასვლა პირველ საფეხურზე	89,568	(89,568)	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(35,591)	-	35,591	-
გადახდილი სესხები	(1,693,759)	(17,383)	(215)	(1,711,357)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(471,390)	-	(7,938)	(479,328)
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	3,676,771	-	66,335	3,743,106
კოლექტიურად შეფასებული	3,676,771	-	66,335	3,743,106
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	3,676,771	-	66,335	3,743,106

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	12,258	19,655	25,299	57,212
ახალი სესხები	17,290	-	-	17,290
გადასვლა პირველ საფეხურზე	16,418	(16,418)	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(1,478)	-	1,478	-
გადახდილი სესხები	(5,576)	(3,237)	(139)	(8,952)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(10,209)	-	(1,093)	(11,302)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-22 მდგომარეობით	28,703	-	25,545	54,248
კოლექტიურად შეფასებული	28,703	-	25,545	54,248
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-22 მდგომარეობით	28,703	-	25,545	54,248

2022 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საგემენტი 3-4-ის (კორპორატიული და სმე) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	78,053,540	9,422,674	935,492	88,411,706
ახალი სესხები	50,472,911	-	-	50,472,911
გადასვლა პირველ საფეხურზე	2,326,458	(2,326,458)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(543,235)	543,235	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(653,276)	(5,488,148)	6,141,424	-
გადახდილი სესხები	(36,563,340)	(1,608,068)	(309,404)	(38,480,812)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(11,752,527)	146,565	1,120,095	(10,485,867)
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	81,340,531	689,800	7,887,607	89,917,938
ინდივიდუალურად შეფასებული	5,049,507	-	7,277,226	12,326,733
კოლექტიურად შეფასებული	76,291,024	689,800	610,381	77,591,205
ნაშთი 31-12-22 მდგომარეობით	81,340,531	689,800	7,887,607	89,917,938

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	102,449	647,958	624,934	1,375,341
ახალი სესხები	482,476	-	-	482,476
გადასვლა პირველ საფეხურზე	142,961	(142,961)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(621)	621	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(1,192)	(406,556)	407,748	-
გადახდილი სესხები	(55,221)	(98,440)	(201,241)	(354,902)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(390,765)	17,298	995,950	622,483
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-22 მდგომარეობით	280,087	17,920	1,827,391	2,125,398
ინდივიდუალურად შეფასებული	3,269	-	1,434,165	1,437,434
კოლექტიურად შეფასებული	276,818	17,920	393,226	687,964
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-22 მდგომარეობით	280,087	17,920	1,827,391	2,125,398

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_1-ის (იპოთეკა) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-20 მდგომარეობით	6,010,015	695,628	334,526	7,040,169
ახალი სესხები	1,526,442	-	-	1,526,442
გადასვლა პირველ საფეხურზე	86,878	(86,878)	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	-	(408,624)	408,624	-
გადახდილი სესხები	(607,774)	-	-	(607,774)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(1,409,279)	160,144	(366,187)	(1,615,322)
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	5,606,282	360,270	376,963	6,343,515
კოლექტიურად შეფასებული	5,606,282	360,270	376,963	6,343,515
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	5,606,282	360,270	376,963	6,343,515

სეგმენტი_1	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-20 მდგომარეობით	70,195	119,101	201,025	390,321
ახალი სესხები	33,633	-	-	33,633
გადასვლა პირველ საფეხურზე	14,848	(14,848)	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	-	(69,960)	69,960	-
გადახდილი სესხები	(7,066)	-	-	(7,066)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(93,940)	19,986	(17,191)	(91,145)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	17,670	54,279	253,794	325,743
კოლექტიურად შეფასებული	17,670	54,279	253,794	325,743
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	17,670	54,279	253,794	325,743

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სეგმენტი_2-ის (სამომხმარებლო) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-20 მდგომარეობით	3,216,303	19,325	46,327	3,281,955
ახალი სესხები	2,170,677	-	-	2,170,677
გადასვლა პირველ საფეხურზე	19,325	(19,325)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	-	7,417	(7,417)	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(124,341)	-	124,341	-
გადახდილი სესხები	(1,306,707)	-	(3,597)	(1,310,304)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(560,747)	99,534	(120,757)	(581,970)
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	3,414,510	106,951	38,897	3,560,358
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	89,568	-	89,568
კოლექტიურად შეფასებული	3,414,510	17,383	38,897	3,470,790
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	3,414,510	106,951	38,897	3,560,358

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

სეგმენტი_2	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-20 მდგომარეობით	38,434	3,070	25,669	67,173
ახალი სესხები	36,110	-	-	36,110
გადასვლა პირველ საფეხურზე	3,070	(3,070)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	-	3,997	(3,997)	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(1,473)	-	1,473	-
გადახდილი სესხები	(15,759)	-	(1,951)	(17,710)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(48,124)	15,658	4,105	(28,361)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	12,258	19,655	25,299	57,212
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	16,418	-	16,418
კოლექტიურად შეფასებული	12,258	3,237	25,299	40,794
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	12,258	19,655	25,299	57,212

2021 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში საგემენტი 3-4-ის (კორპორატიული და სმე) საერთო საბალანსო ღირებულება და შესაბამის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალში მომხადარი ცვლილებები:

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
ნაშთი 31-12-20 მდგომარეობით	35,816,971	11,781,505	206,987	47,805,463
ახალი სესხები	66,271,855	-	-	66,271,855
გადასვლა პირველ საფეხურზე	1,550,826	(1,550,826)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(659,774)	659,774	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(644,662)	(645,349)	1,290,011	-
გადახდილი სესხები	(14,133,409)	(3,894,134)	-	(18,027,543)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(10,148,267)	3,071,704	(561,506)	(7,638,069)
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	78,053,540	9,422,674	935,492	88,411,706
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	5,066,418	-	5,066,418
კოლექტიურად შეფასებული	78,053,540	4,356,256	935,492	83,345,288
ნაშთი 31-12-21 მდგომარეობით	78,053,540	9,422,674	935,492	88,411,706

სეგმენტი_3-4	საფეხური 1	საფეხური 2	საფეხური 3	სულ
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-20 მდგომარეობით	88,750	560,892	111,558	761,200
ახალი სესხები	318,844	-	-	318,844
გადასვლა პირველ საფეხურზე	71,277	(71,277)	-	-
გადასვლა მეორე საფეხურზე	(1,327)	1,327	-	-
გადასვლა მესამე საფეხურზე	(13,635)	(29,722)	43,357	-
გადახდილი სესხები	(32,680)	(199,517)	-	(232,197)
წლის მანძილზე ნეტო ცვლილება	(328,780)	386,255	470,019	527,494
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	102,449	647,958	624,934	1,375,341
ინდივიდუალურად შეფასებული	-	380,494	-	380,494
კოლექტიურად შეფასებული	102,449	267,464	624,934	994,847
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი 31-12-21 მდგომარეობით	102,449	647,958	624,934	1,375,341

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

8. კლიენტებზე გაცემული სესხები (გაგრძელება)

კლიენტებზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ათ უმსხვილეს მსესხებელზე გაცემული სესხების კონცენტრაცია შეადგენდა 31,758,082 ლარს ანუ ბანკის მთლიანი სასესხო პორტფელის 31.77%-ს (2021 წელს 36,217,602 ლარს და მთლიანი სასესხო პორტფელის 36.84%-ს). აღნიშნული სესხებისთვის შეიქმნა რეზერვი 945,488 ლარის ოდენობით. (2021 წელს 665,632 ლარის ოდენობით).

სესხის უზრუნველყოფის საჭირო ოდენობა დამოკიდებულია კლიენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. ბანკისთვის მიღებული უზრუნველყოფის საგანს ძირითადად წარმოადგენს უძრავი ქონება.

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით უზრუნველყოფის საგნის შესახებ ინფორმაცია წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	სესხების საბალანსო ღირებულება 31.12.2022	შესაძლო დანაკარგი	უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება
სეგმენტი 1 – “იპოთეკა”	6,313,396	(504,786)	14,313,307
სეგმენტი 2 – „სამომხმარებლო სესხი”	3,743,106	(54,248)	7,517,914
სეგმენტი 3,4 – “კორპორატიული” და “მსს” (მცირე და საშუალო საწარმოები);	89,917,938	(2,125,398)	200,682,363
	99,974,440	(2,684,432)	222,513,584

	სესხების საბალანსო ღირებულება 31.12.2021	შესაძლო დანაკარგი	უზრუნველყოფის საგნის რეალური ღირებულება
სეგმენტი 1 – “იპოთეკა”	6,343,515	(325,743)	15,205,932
სეგმენტი 2 – „სამომხმარებლო სესხი”	3,560,358	(57,212)	8,600,315
სეგმენტი 3,4 – “კორპორატიული” და “მსს” (მცირე და საშუალო საწარმოები);	88,411,706	(1,375,341)	190,914,573
	98,315,579	(1,758,296)	214,720,820

უზრუნველყოფის სხვა საგნების ნომინალური ღირებულება 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შემდეგია: პირადი თავდებობა: 29,512,136 ლარი (31.12.2021: 25,910,696 ლარი), საგარანტიო უზრუნველყოფა - 437,163,817 ლარი (31.12.2021: 433,234,230 ლარი).

9. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

	2022	2021
1 იანვრის მდგომარეობით	1,952,431	17,766,115
შესყიდვა	2,924,301	12,691,105
დისკონტი	109,798	830,211
დაფარვა	(3,000,000)	(29,335,000)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	1,986,530	1,952,431

	31.12.2022	31.12.2021
საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები	-	1,952,431
საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები	1,986,530	-
სადეპოზიტო სერტიფიკატები საქართველოს ეროვნულ ბანკში	1,986,530	1,952,431

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

10. აქტივების გამოყენების უფლება და საიჯარო ვალდებულებები

ბანკს იჯარით აღებული აქვს ფართები ბანკის მომსახურების ცენტრებისთვის და ადმინისტრაციული ოფისისთვის. ყველა აქტივის საიჯარო გადასახდელი არის ფიქსირებული. საიჯარო გადასახდელები წარმოდგენილია როგორც ლარში, ისე აშშ დოლარში. აშშ დოლარსა და ლარში გამოხატული იჯარების ზღვრული სასესხო საპროცენტო განაკვეთი, შესაბამისად, შეადგენდა 8.02%-სა და 11.75%-სა და 13.00%-ს.

აქტივის გამოყენების უფლების მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
1 იანვრის მდგომარეობით	787,905	975,835
შეფასების ცვლილება	392,066	105,436
ცვეთა	(247,763)	(293,366)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	932,208	787,905

საიჯარო ვალდებულებების მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
1 იანვრის მდგომარეობით	766,226	987,652
შეფასების ცვლილება	392,066	105,436
საპროცენტო ხარჯი	70,681	88,414
საიჯარო ვალდებულების გადახდა	(370,008)	(444,309)
დღგ-ის გადახდა	33,295	36,794
უცხოური ვალუტის მოძრაობა	1,906	(7,761)
31 დეკემბრის მდგომარეობით	894,166	766,226

დამატებითი ხარისხობრივი ინფორმაცია საიჯარო ვალდებულების შესახებ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

11. ძირითადი საშუალებები

ისტორიული ღირებულება	მიწა და შენობა- ნაგებობები	იჯარით აღებული ქონების გაუმჯობესება	ავეჯი	კომპიუტერები და საოფისე აღჭურვილობა	სხვა	სულ
31.12.2020	2,785,357	2,054,931	1,854,031	974,943	903,694	8,572,956
შემოსვლა	-	-	25,691	41,198	336	67,225
გასვლა	-	-	(10,151)	(15,116)	-	(25,267)
31.12.2021	2,785,357	2,054,931	1,869,571	1,001,025	904,030	8,614,914
შემოსვლა	-	-	17,778	822,020	-	839,798
31.12.2022	2,785,357	2,054,931	1,887,349	1,823,045	904,030	9,454,712
დაგროვილი ცვეთა						
31.12.2020	(170,074)	(1,116,016)	(1,013,261)	(806,685)	(247,627)	(3,353,663)
ცვეთის ხარჯი	(41,518)	(268,674)	(249,360)	(76,353)	(125,268)	(761,173)
გასვლა	-	-	10,151	15,116	-	25,267
31.12.2021	(211,592)	(1,384,690)	(1,252,470)	(867,922)	(372,895)	(4,089,569)
ცვეთის ხარჯი	(41,518)	(202,522)	(200,124)	(113,289)	(124,321)	(681,774)
31.12.2022	(253,110)	(1,587,212)	(1,452,594)	(981,211)	(497,216)	(4,771,343)
საბალანსო ღირებულება						
31.12.2021	2,573,765	670,241	617,101	133,103	531,135	4,525,345
31.12.2022	2,532,247	467,719	434,755	841,834	406,814	4,683,369

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, 2,946,847 ლარის (2021 წლის 31 დეკემბერი: 2,157,000 ლარი) ისტორიული ღირებულების მქონე ძირითადი საშუალებები სრულად გაცვეთილია, მაგრამ ბანკი კვლავ იყენებს მათ.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

12. ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ ძირითადად შედგება სს ზირაათ ბანკი აზერბაიჯანისა და სს თურქეთის ზირაათ ბანკის ლონდონის ფილიალის დეპოზიტებისგან. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ წარმოდგენილია 10,349,188 ლარის ღირებულებით (2021 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 11,675,961 ლარის ღირებულებით).

ხარისხობრივი ინფორმაცია ვალდებულებებზე საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

13. ვალდებულებები კლიენტების მიმართ

	31.12.2022	31.12.2021
მიმდინარე ანგარიშები	74,802,758	47,934,918
დეპოზიტები	36,460,351	26,051,669
	111,263,109	73,986,587

გაცემული გარანტიების უზრუნველყოფა (21 შენიშვნა)	4,964,677	4,182,218
--	------------------	------------------

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ვალდებულებები კლიენტების მიმართ 40,926,674 (37%) ლარის ოდენობით ათ უმსხვილეს მენაბრეზე (2021 წლის 31 დეკემბერი: 29,010,112 (39%) ლარი) მოდიოდა.

კლიენტების მიმართ ვალდებულებები მოიცავს ანგარიშებს კლიენტების შემდეგ ტიპებითან:

	31.12.2022	31.12.2021
იურიდიული პირები	78,012,095	54,830,815
ფიზიკური პირები	33,251,014	19,155,772
	111,263,109	73,986,587

კლიენტების მიმართ ვალდებულებები ეკონომიკის სექტორების მიხედვით:

	31.12.2022		31.12.2021	
	თანხა	%	თანხა	%
ვაჭრობა	46,880,994	42%	32,641,622	44%
ფიზიკური პირები	33,134,241	30%	19,084,726	26%
მშენებლობა	16,568,591	15%	14,814,195	20%
განათლება	6,781,409	6%	219,577	0%
სამთომომპოვებელი და გადამამუშავებელი მრეწველობის სფერო	3,141,548	3%	1,367,263	2%
სხვა	4,756,326	4%	5,859,204	8%
	111,263,109	100%	73,986,587	100%

კლიენტების მიმართ ვალდებულებების შესახებ ხარისხობრივი ინფორმაცია მოცემულია მე-4 შენიშვნაში.

14. სხვა ვალდებულებები

	31.12.2022	31.12.2021
გადასახდელი მოგების გადასახადი	775,190	286,733
შეჩერებული ვალდებულებები*	-	1,222,467
სხვა	415,731	711,904
	1,190,921	2,221,104

(*) – საანგარიშგებო პერიოდში მოხდა 1,222,467 ლარის გადმორიცხვა კლიენტის ანგარიშზე. ბანკის მიერ კლიენტის თაობაზე საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურზე გადაცემული შეტყობინების საფუძველზე, ინფორმაციის გადაგზავნა მოხდა საქართველოს პროკურატურაში, ამ უკანასკნელის ბრძანების საფუძველზე კი საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურმა ბანკს გამოუგზავნა წერილი, რომელიც გახდა კლიენტის კუთვნილი თანხის შეჩერების საფუძველი. 2022 წელს ბანკს არ გააჩნია შეჩერებული ვალდებულებები.

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

15. სააქციო კაპიტალი

2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის ნებადართული სააქციო კაპიტალი შედგებოდა 50,000,000 ჰველური აქციისგან. 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით სრულად იქნა გამოშვებული და განადგურებული აქციები. თითოეული აქციის ნომინალური ღირებულებაა 1 ლარი.

16. საპროცენტო შემოსავალი და ხარჯი

საპროცენტო შემოსავალი

მომხმარებელზე გაცემული სესხები

მოთხოვნები სებ-ისა და საკრედიტო დაწესებულებების მიმართ

საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

2022	2021
10,783,843	7,458,971
1,873,310	905,356
109,798	830,211
12,766,951	9,194,538

საპროცენტო ხარჯი

ფიზიკური პირების დეპოზიტები

იურიდიული პირების დეპოზიტები

არა-რეზიდენტი ბანკების დეპოზიტები

საიჯარო ვალდებულებების ამორტიზება

რეზიდენტი ბანკების დეპოზიტები

2022	2021
(637,751)	(123,733)
(280,693)	(125,645)
(185,094)	(38,468)
(70,681)	(88,414)
(55,350)	(7,119)
(1,229,569)	(383,379)

17. საკომისიო შემოსავალი, წმინდა

საკომისიო შემოსავალი

საკომისიოები და შემოსავლები კლიენტთა მიმდინარე ანგარიშების მიხედვით

შემოსავლები გარანტიების მიხედვით

საკომისიოები სალაროს ოპერაციებიდან

საკომისიოები ფულის ინკასაციისა და ტრანსპორტირებიდან

2022	2021
737,385	652,718
357,094	467,524
279,039	233,793
72,149	37,150
1,445,667	1,391,185

საკომისიო ხარჯი

საანგარიშსწორებო ოპერაციები

საერთაშორისო ოპერაციებთან დაკავშირებული საკომისიო ხარჯები

საკომისიოები ფულის ინკასაციისა და ტრანსპორტირებიდან

საკომისიოები სალაროს ოპერაციებიდან

ნოსტრო ანგარიშების საკომისიოები

(845,631)	(874,016)
(306,579)	(199,971)
(110,360)	(89,592)
(30,578)	(9,452)
(16,590)	(22,835)
(1,309,738)	(1,195,866)
135,929	195,319

წმინდა საკომისიო შემოსავალი

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

18. საერთო და ადმინისტრაციული ხარჯები

	2022	2021
სახელფასო ხარჯები	(3,410,543)	(3,187,265)
ცვეთა და ამორტიზაცია	(1,078,116)	(1,162,544)
ლიცენზიის და პროგრამული მხარდაჭერის ხარჯები	(449,437)	(407,116)
დაცვის ხარჯი	(239,059)	(232,230)
კომუნალური ხარჯები	(206,792)	(195,563)
საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები *	(150,857)	(137,524)
წარმომადგენლობითი ხარჯები	(89,768)	(64,921)
კომუნიკაციის ხარჯები	(80,543)	(79,836)
საგადასახადო ხარჯები, გარდა მოგების გადასახადისა	(68,713)	(81,041)
ქონების დაზღვევის ხარჯები	(45,298)	(47,713)
გარიგებათა დაზღვევის ხარჯები	(40,779)	(17,226)
მოკლევადიანი და მცირეფასიანი იჯარის ხარჯები	(11,273)	(10,920)
სხვა ხარჯები	(565,131)	(366,331)
	(6,436,309)	(5,990,230)

(*) – 2022 წლის საკონსულტაციო მომსახურების ხარჯები მოიცავს ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის ხარჯებს 40,547 ლარის ოდენობით. (2021: 33,931 ლარი)

19. მოგების გადასახადის ხარჯი

მოგების გადასახადის ხარჯი წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
მიმდინარე მოგების გადასახადი	(1,060,708)	(286,733)
დროებითი სხვაობის ეფექტი მოგების გადასახადის ცვლილებამდე	149,625	(137,355)
დროებითი სხვაობის ეფექტი მოგების გადასახადის გაზრდიდან (+5%)*	(17,686)	-
	(928,769)	(424,088)

	2022	2021
მოგება დაბეგვრამდე	6,720,217	4,045,660
მოგების გადასახადის განაკვეთი	15%	15%
თეორიული მოგების გადასახადის ხარჯი	(1,008,033)	(606,849)
დროებითი სხვაობის ეფექტი მოგების გადასახადის გაზრდიდან (+5%)*	18,182	-
მუდმივი სხვაობების ეფექტი**	61,082	182,761
	(928,769)	(424,088)

სს ზირაათ ბანკი საქართველო

ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნები

საანგარიშგებო წლისთვის, რომელიც დასრულდა 2022 წლის 31 დეკემბერს

(ლარში)

19. მოგების გადასახადის ხარჯი (გაგრძელება)

გადავადებული მოგების გადასახადის ვალდებულება და მისი მოძრაობა წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

დროებითი სხვაობების ეფექტი	31.12.2020	ადრიცხული მოგება/ ზარალში	31.12.2021	ადრიცხული მოგება/ ზარალში	31.12.2022
ძირითადი საშუალებები	(44,513)	28,731	(15,782)	(25,888)	(41,670)
არამატერიალური აქტივები	(14,231)	(826)	(15,057)	(6,410)	(21,467)
კლიენტებზე გაცემული სესხები	(419,991)	(153,482)	(573,473)	192,032	(381,441)
გაცემული გარანტიების რეზერვი	(65,476)	(6,754)	(72,230)	(23,438)	(95,668)
აქტივების გამოყენების უფლება	1,772	(5,024)	(3,252)	(4,357)	(7,609)
საგადასახადო ავალდებულება	(542,439)	(137,355)	(679,794)	131,939	(547,855)
წმინდა საგადასახადო ვალდებულება	(542,439)	(137,355)	(679,794)	131,939	(547,855)

(*) 2022 წლის 27 დეკემბერს გამოქვეყნდა საქართველოს კანონი, საქართველოს საგადასახადო კოდექსში (სსკ) ცვლილების შეტანის შესახებ, რომელიც ძალაშია 2023 წლის 1 იანვრიდან. აღნიშნულ ცვლილებებს ბანკზე აქვს შემდეგი გავლენა: აღნიშნულ ცვლილებამდე საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობით განსაზღვრული იყო, რომ საბანკო დაწესებულებები, საკრედიტო კავშირები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები და სესხის გამცემი სუბიექტები მოგების გადასახადის ახალი (ესტონური) რეჟიმით დაიბეგრებოდნენ 2023 წლის 1 იანვრიდან. ცვლილებამ განსაზღვრა, რომ დროითი განრიგი აღარ დაწესდება და მომავალში ეს სუბიექტები დაიბეგრებიან ისევე ძველი რეჟიმით, კერძოდ ერთობლივ შემოსავალსა და სსკ-ის მიერ გათვალისწინებული გამოქვითვების თანხებს შორის სხვაობის მიხედვით (97-ე მუხლი, მე-12 ნაწილი).

ასევე, სსკ-ის 98-ე მუხლს, რომელიც განსაზღვრავს მოგების გადასახადის განაკვეთს, დამატა ახალი მე-4 ნაწილი, რომლის თანახმად, საბანკო დაწესებულების, საკრედიტო კავშირის, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციის, სესხის გამცემი სუბიექტის დასაბეგრი მოგება დაიბეგრება 20 პროცენტით.

მიუხედავად იმისა, რომ დაბეგვრა მოხდება მოგების ე.წ. ძველი რეჟიმის თანახმად, შეიცვალა საფინანსო სფეროსთვის სსკ-ით განსაზღვრული შემოსავლისა და ხარჯის კერძოდ, სსკ-ის 141-ე მუხლი, რომელიც განსაზღვრავს დარიცხვის მეთოდით შემოსავლის მიღების მომენტს, დამატა ახალი მე-5 ნაწილი, რომელმაც განსაზღვრა, რომ 2023 წლის 1 იანვრიდან საბანკო დაწესებულებამ, საკრედიტო კავშირმა და მიკროსაფინანსო ორგანიზაციამ სესხებზე დარიცხული პროცენტები შემოსავლად უნდა აღიარონ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) მიხედვით. რაც შეეხება გაცემულ სესხებზე რეზერვების გამოქვითვას, სსკ-ის განახლებული 109-ე მუხლის თანახმად, 2023 წლის 1 იანვრიდან აღნიშნული პირები ერთობლივი შემოსავლიდან სესხების შესაძლო დანაკარგების რეზერვებს გამოიქვითავენ ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტების (IFRS) მიხედვით, ნაცვლად საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი წესისა.

2022 და 2021 წლებში მოგების გადასახადის განაკვეთი იყო 15%, გარდა სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან მიღებული მოგებისა.

(*) - მუდმივი სხვაობის ეფექტი უმეტესწილად გამოწვეულია სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებული საპროცენტო შემოსავლების დაბეგვრის თავისებურებით, კონკრეტულად კი სახელმწიფო ფასიანი ქაღალდებიდან და საქართველოს ეროვნული ბანკის დეპოზიტებიდან მიღებულ საპროცენტო შემოსავლებზე გადასახადის განაკვეთი 0%-ს შეადგენს.

20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან

დაკავშირებული მხარეები და ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან ბასს 24 „დაკავშირებული მხარეთა განმარტებითი შენიშვნების“ მიხედვით, არის, როდესაც:

- მხარე პირდაპირ, ან ერთი ან მეტი შუალედური რგოლის საშუალებით, არაპირდაპირ: აკონტროლებს საწარმოს, კონტროლდება საწარმოს მიერ, ან იმყოფება საერთო კონტროლის ქვეშ (ეს მოიცავს სათავო და შვილობილ საწარმოებს); საწარმოში ისეთი წილის მფლობელია, რომ მნიშვნელოვანი გავლენის მოხდენა შეუძლია მასზე; და ერთობლივად აკონტროლებს საწარმოს;
- მხარე არის საწარმოს, ან მისი სათავო საწარმოს, უმაღლესი ხელმძღვანელობის წევრი;

20. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან (გაგრძელება)

გ) მხარე არის (ა) და (ბ) პუნქტებით გათვალისწინებული პიროვნებების ოჯახის წევრი;

დ) მხარე არის საწარმო, რომელსაც აკონტროლებს, ერთობლივად აკონტროლებს, ან მასზე მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს (ბ) და (დ) პუნქტებში განსაზღვრულ რომელიმე პიროვნებას, ან, რომელშიც მნიშვნელოვანი ხმის უფლებით პირდაპირ ან არაპირდაპირ სარგებლობენ ეს პიროვნებები.

დაკავშირებულ მხარეებთან თითოეული შესაძლო კავშირის განხილვისას, ყურადღება უნდა გამახვილდეს ოპერაციის ეკონომიკურ შინაარსზე, და არა მის სამართლებრივ მხარეზე. ბანკისა და მისი დაკავშირებული მხარეების არსებითი ურთიერთობის დეტალები მოცემულია ქვემოთ.

31.12.2022	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
აქტივები			
განთავსებული დეპოზიტები	-	-	7,356,575
გაცემული სესხები	-	319,446	-
სხვა აქტივები	6,802	-	-
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	10,148,712	-	200,476
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	-	32,000	-
სხვა ვალდებულებები	8,485	-	-
31.12.2021	საერთო კონტროლს დაქვემდებარებული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
აქტივები			
განთავსებული დეპოზიტები	-	-	1,093,141
გაცემული სესხები	-	71,820	-
ვალდებულებები			
ვალდებულებები საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ	8,518,400	-	-
ვალდებულებები კლიენტების მიმართ	-	45,524	-
სხვა ვალდებულებები	9,992	4,646	-
2022	საერთო კონტროლს დაქვემდებარე ბული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
საპროცენტო შემოსავალი	-	11,363	38,427
უმაღლესი ხელმძღვანელობის სარგებელი	-	(697,571)	-
საპროცენტო ხარჯი	185,094	-	32,153
2021	საერთო კონტროლს დაქვემდებარე ბული კომპანიები	უმაღლესი ხელმძღვანელობა	აქციონერი
საპროცენტო შემოსავალი	-	1,243	50,505
უმაღლესი ხელმძღვანელობის სარგებელი	-	(737,582)	-
საპროცენტო ხარჯი	38,468	-	-

21. პირობითი ვალდებულებები

იურიდიული საკითხები - 2022 და 2021 წლების 31 დეკემბრის მდგომარეობით ბანკს არ გააჩნია არსებითი სასამართლო დავები. ხელმძღვანელობა იყენებს შიდა და გარე პროფესიონალების კონსულტაციებს და მიიჩნევს, რომ არ მოხდება არანაირი მატერიალური დანაკარგის წარმოქმნა იურიდიულ საკითხებთან დაკავშირებით, შესაბამისად არანაირი ანარიცხი არ არის შექმნილი სასამართლო დავებთან დაკავშირებით.

გადასახადები - საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში შესაძლოა განხორციელდეს სხვადასხვა ინტერპრეტაციები და ცვლილებები. გარდა ამისა, ხელმძღვანელობის საგადასახადო ინტერპრეტაციები შეიძლება განსხვავდებოდეს საგადასახადო ორგანოების ინტერპრეტაციებისაგან, ბანკის ოპერაციები შეიძლება გასაჩივრდეს საგადასახადო ორგანოების მიერ და ბანკს დაეკისროს დამატებითი გადასახადები, საურავები, პროცენტები. ბანკის ხელმძღვანელობას მიაჩნია რომ ყველა გადასახადი გადახდილი აქვს და შესაბამისად, არანაირი ანარიცხი არ წარადგინა ფინანსურ ანგარიშგებაში. საგადასახადო ორგანოებს შეუძლიათ მიმოიხილონ ბანკის ოპერაციები 3 წლის განმავლობაში.

საოპერაციო გარემო - საქართველოს ბაზარზე პოზიციონირება წარმოშობს დამატებით ეკონომიკურ, პოლიტიკურ, სოციალურ, სამართლებრივ და საკანონმდებლო რისკებს უფრო განვითარებულ ბაზართან შედარებით. კანონები და რეგულაციები, საგადასახადო და მარეგულირებელი ჩარჩოები ზეგავლენას ახდენს საქართველოში ბიზნესის სწრაფ განვითარებაზე. საქართველოს მომავალ ეკონომიკურ კურსზე ზემოქმედებას ახდენს მთავრობის მიერ მიღებული ფისკალური და მონეტარული პოლიტიკა, საკანონმდებლო, მარეგულირებელ და პოლიტიკურ გარემოსთან ერთად.

მმართველობის ანგარიშგება - ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ კანონის მიხედვით (პუნქტი 7) ბანკს აქვს ვალდებულება მოამზადოს და სახელმწიფო მარეგულირებელ ორგანოში წარადგინოს მმართველობის ანგარიშგება, დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნასთან ერთად, არაუგვიანეს საანგარიშგებო პერიოდის მომდევნო წლის 1 ოქტომბრისა. ამ ფინანსური ანგარიშგების გამოქვეყნების თარიღისთვის, ბანკს არ აქვს შესრულებული აღნიშნული ვალდებულება.

საკრედიტო ხაზთან დაკავშირებული ვალდებულებები და ფინანსური გარანტიები - ამ ინსტრუმენტების მთავარი მიზანია მოთხოვნებისთანვე კლიენტებისთვის სახსრების ხელმისაწვდომობის უზრუნველყოფა. ფინანსური გარანტიები წარმოადგენს უპირობო გარანტიას, რომ ბანკი გადაიხდის თანხებს იმ შემთხვევაშიც, თუ კლიენტი ვერ შეასრულებს მესამე მხარეების მიმართ თავის ვალდებულებებს. გარანტიებს ისეთივე საკრედიტო რისკი აქვთ, რაც კრედიტებს.

კრედიტის უზრუნველყოფის ვალდებულებები წარმოადგენს კრედიტის უზრუნველყოფის ნებართვის გამოუყენებელ ნაწილებს კრედიტების ან გარანტიების სახით. კრედიტის უზრუნველყოფის ვალდებულებების საკრედიტო რისკთან დაკავშირებით, ბანკი პოტენციურად იმყოფება იმ მოცულობით ზარალის რისკის წინაშე, რომელიც მთლიანი გამოუყენებელი ვალდებულებების ტოლია. თუმცა, ზარალის სავარაუდო მოცულობა გამოუყენებელ ვალდებულებებზე ნაკლებია რადგან კრედიტის უზრუნველყოფის უმეტესი ვალდებულებები დამოკიდებულია კლიენტებზე, რომლებიც ინარჩუნებენ კონკრეტულ საკრედიტო სტანდარტებს. ბანკი აკონტროლებს კრედიტის დაფარვის ვადასთან დაკავშირებულ ვალდებულებებს, რადგან გრძელვადიან ვალდებულებებს ზოგადად უფრო მეტი ხარისხის საკრედიტო რისკი აქვს, ვიდრე მოკლევადიან ვალდებულებებს.

	2022	2021
საკრედიტო ხასიათის ვალდებულებები		
გარანტიები	33,919,640	24,101,246
აუთვისებელი საკრედიტო ხაზის ვალდებულება	6,231,447	9,300,559
პირობითი ვალდებულებები (უზრუნველყოფის გამოქვეყნამდე)	40,151,087	33,401,805
 გამოკლებული – გამოშვებული გარანტიების უზრუნველსაყოფად განკუთვნილი ნაღდი ფული (13 შენიშვნა)	4,964,677	4,182,218
პირობითი ვალდებულებები	35,186,410	29,219,587

22. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

ადგილი არ ჰქონია საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომ ისეთ მოვლენებს, რომლებიც უნდა იყოს წარდგენილი ფინანსურ ანგარიშგებაში.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა

23.1 შეფასების და წარსადგენი ვალუტა

ა) შეფასების და წარდგენის ვალუტა

ფინანსური ანგარიშგებაში ასახული მუხლები წარმოდგენილია იმ ქვეყნის ვალუტაში, სადაც ბანკი ფუნქციონირებს (საოპერაციო ვალუტა). ამგვარად, მოცემული წარმოდგენილია ლარში, რომელიც ბანკის ფუნქციონალური და წარსადგენი ვალუტაა.

ბ) უცხოური ვალუტის კონვერტაცია

უცხოურ ვალუტაში ასახული მონეტარული აქტივები და ვალდებულებები გადაიანგარიშება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ვალუტის გაცვლის ოფიციალური კურსის შესაბამისად, წლის ბოლოსათვის. კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება მოგებისა და ზარალის ანგარიშებზე. უცხოურ ვალუტაში გამოხატული შედეგები აღირიცხება ოპერაციის განხორციელების დღეს არსებული გაცვლის კურსის შესაბამისად. უცხოურ ვალუტაში არსებული არამონეტარული მუხლები შეფასებულია ოპერაციის დღის კურსით.

მონეტარული მუხლების კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება მოგებისა და ზარალის მუხლში „საკურსო სხვაობიდან მიღებული მოგება/ (ზარალი), წმინდა“.

უცხოურ ვალუტაში არსებული ნაშთების კონვერტაციისთვის გამოყენებული ბოლო გაცვლითი კურსი იყო შემდეგი:

	საქართველოს ეროვნული ბანკის ოფიციალური გაცვლითი კურსი	
	აშშ დოლარი	ევრო
კურსი 2022 წლის 31 დეკემბრისთვის	2.7020	2.8844
კურსი 2021 წლის 31 დეკემბრისთვის	3.0976	3.5040

23.2 ფინანსური ინსტრუმენტები

ფინანსური აქტივები

თავდაპირველი აღიარება

ფინანსური აქტივები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური აქტივის შეძენასთან ან გამოშვებასთან.

ფინანსური აქტივები - კლასიფიკაცია და შემდგომი შეფასება

ბანკი ფინანსურ აქტივებს აკლასიფიცირებს ბიზნესმოდელის შესაბამისად, ერთ-ერთი კატეგორიით შემდეგი სამი კატეგორიიდან:

- ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი;
- რეალური ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი, ცვლილებების მოგებაში ან ზარალში ასახვით;
- რეალური ღირებულებით შეფასებული, ცვლილებების სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით.

ფინანსური ინსტრუმენტების კლასიფიკაცია დამოკიდებულია მათ სახელშეკრულებო პირობებზე და ამ ინსტრუმენტების მართვის ბიზნესმოდელზე. ბანკმა ყველა აქტივი დააკლასიფიცირა შემდეგ კატეგორიად „ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივი“.

ბანკი მხოლოდ მაშინ აფასებს ამორტიზებული ღირებულებით მოთხოვნებს საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ, მომხმარებლებზე გაცემულ სესხებს და სხვა ფინანსურ აქტივებს, თუ ორივე პირობა დაკმაყოფილებულია:

- ფინანსური აქტივი იმართება ისეთი ბიზნესმოდელით, რომლის მიზანაც არის ფინანსური აქტივების ფლობა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მისაღებად;
- ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობები კონკრეტული თარიღებით წარმოქმნის ფულად ნაკადებს, რომლებიც წარმოადგენს მხოლოდ ძირითადი თანხისა და ძირითადი თანხის დარჩენილ ნაშთზე დარიცხული პროცენტის გადახდებს (SPPI);

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ბიზნესმოდელის შეფასება

ბანკი თავის ბიზნესმოდელს იმ დონეზე განსაზღვრავს, რომ საუკეთესოდ ასახავს იმას, თუ როგორ მართავს ის ფინანსური აქტივების ჯგუფებს თავისი ბიზნესამოცანების მისაღწევად. ბანკის ბიზნესმოდელი თითოეული ინსტრუმენტისთვის კი არ ფასდება, არამედ უფრო მაღალ, აგრეგირებული პორტფელის, დონეზე და ეყრდნობა ისეთ დაკვირვებად (ემპირიულ) ფაქტორებს, როგორიც არის, მაგალითად:

- როგორ ხდება ბიზნესმოდელის ეფექტურობისა და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებული ფინანსური აქტივების შეფასება და ანგარიშგება საწარმოს ხელმძღვანელობის ზედა რგოლისთვის;
- რისკები, რომლებიც მოქმედებს ბიზნესმოდელის ეფექტურობაზე (და ამ ბიზნესმოდელის ფარგლებში არსებულ ფინანსურ აქტივებზე) და, კერძოდ, როგორ იმართება ეს რისკები;
- როგორ ხდება ბიზნესის ხელმძღვანელების ანაზღაურება (მაგალითად, ანაზღაურება ეყრდნობა თუ არა მართული აქტივების სამართლიან ღირებულებას ან ამოღებულ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს);
- ბანკის შეფასების მნიშვნელოვანი ასპექტებია ასევე გაყიდვების მოსალოდნელი სიხშირე, ოდენობა და დრო.

ბიზნესმოდელის შეფასება ეყრდნობა გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელ სცენარებს, „ყველაზე უარესი“ ან „სტრესული შემთხვევების“ სცენარების გათვალისწინების გარეშე. თუ თავდაპირველი აღიარების შემდეგ ფულადი ნაკადების რეალიზაცია ბანკის თავდაპირველი მოლოდინისგან განსხვავებულად ხდება, ბანკი ამ ბიზნესმოდელის დანარჩენი ფინანსური აქტივების კლასიფიკაციას კი არ ცვლის, არამედ ამ ინფორმაციას ითვალისწინებს მომავალში ახლად წარმოქმნილი ან ახლად შესყიდული ფინანსური აქტივების შეფასებისას.

SPPI ტესტირება

კლასიფიკაციის პროცესის მეორე საფეხურზე ბანკი აფასებს ფინანსური აქტივის სახელშეკრულებო პირობებს, რათა დაადგინოს, აკმაყოფილებს თუ არა ისინი მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების ტესტირებას. „ძირითადი თანხა“ ტესტირების მიზნებისთვის განისაზღვრება როგორც ფინანსური ინსტრუმენტის სამართლიანი ღირებულება თავდაპირველი აღიარებისას და შეიძლება შეიცვალოს ფინანსური აქტივის სასარგებლო გამოყენების ვადის განმავლობაში (მაგალითად, თუ მოხდა ძირითადი თანხის დაფარვა ან პრემიის/დისკონტის ამორტიზაცია).

პროცენტის ყველაზე მნიშვნელოვანი ელემენტები საკრედიტო ხელშეკრულებებში, როგორც წესი, არის ფულის დროითი ღირებულების ანაზღაურება და საკრედიტო რისკი. მხოლოდ ძირითადი თანხისა და პროცენტის გადახდების შესაფასებლად ბანკი ეყრდნობა განსჯას და ითვალისწინებს ისეთ მნიშვნელოვან ფაქტორებს, როგორებიცაა ვალუტა, რომელშიც გამოხატულია ფინანსური აქტივი და პერიოდი, რომლისთვისაც დადგენილია საპროცენტო განაკვეთი.

ამისგან განსხვავებით, სახელშეკრულებო პირობები, რომლებიც ითვალისწინებს არაარსებითზე მეტ რისკს ან სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ცვალებადობას, რომლებიც არ უკავშირდება ძირითად სახელშეკრულებო გარიგებას, არ წარმოქმნის ისეთ სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებს, რომლებიც მხოლოდ ძირითადი თანხის და დაუფარავ ბალანსზე დარიცხული პროცენტის გადახდას წარმოადგენს. ასეთ შემთხვევებში ფინანსური აქტივი უნდა შეფასდეს სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით.

ფინანსური აქტივები - რეკლასიფიკაცია

ფინანსური ინსტრუმენტები რეკლასიფიცირდება მხოლოდ მაშინ, როდესაც პორტფელის მართვის ბიზნეს-მოდელი მთლიანობაში იცვლება. რეკლასიფიკაციას აქვს სამომავლო ეფექტი და იწყება პირველი საანგარიშო პერიოდის დასაწყისში, ბიზნეს-მოდელის ცვლილების შემდეგ. ბანკმა არ შეცვალა თავისი ბიზნეს-მოდელი მიმდინარე და შესადარის პერიოდში და არ განახორციელა არანაირი რეკლასიფიკაცია.

გაუფასურება

საკრედიტო ზარალის რეზერვი ECL-თვის (მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი). ბანკი, საპროგნოზო ინფორმაციის საფუძველზე, აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს ECL ინსტრუმენტებისთვის, რომლებიც შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით (AC) და სამართლიანი ღირებულებით სხვა სრულ შემოსავალში (FVOCI) და რისკებისთვის, რომლებიც წარმოიშობა სასესხო ვალდებულებებიდან და ფინანსური გარანტიის კონტრაქტებიდან. ბანკი აფასებს მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალს (ECL) და აღიარებს საკრედიტო ზარალის რეზერვს თითოეული ანგარიშგების თარიღისთვის. მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის (ECL) შეფასება ასახავს: (i) მიუკერძოებელ და ალბათობებით შეწონილ თანხას, რომელიც განისაზღვრება შესაძლო შედეგების შეფასებით, (ii) ფულის დროით ღირებულებას და (iii) ყველა გონივრულ და ღირებულ ინფორმაციას, რომელიც ხელმისაწვდომია მიზანშეუწონელი დანახარჯებისა ან ძალისხმევების გარეშე, თითოეული ანგარიშგების პერიოდის ბოლოს, გასული მოვლენების, არსებული პირობების და მომავალი პირობების პროგნოზების შესახებ.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ყველა პოზიცია, რომელიც არ არის გაუფასურებაზე ინდივიდუალურად შეფასებული (იხილე გაუფასურებაზე ინდივიდუალური შეფასება), შეფასებულია ჯგუფურად.

ბანკი იყენებს გაუფასურების სამ საფეხურიან მოდელს, რომელიც ეფუძნება კრედიტის ხარისხის ცვლილებებს თავდაპირველი აღიარების შემდეგ:

საფეხური 1: ფინანსური ინსტრუმენტი, რომელიც არ არის გაუფასურებული (საკრედიტო თვალსაზრისით) თავდაპირველი აღიარებისას, კლასიფიცირებულია 1 საფეხურზე. ფინანსურ აქტივებს 1 საფეხურზე გააჩნიათ მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL), რომელიც შეფასებულია მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის ვადის იმ ნაწილის ტოლი მოცულობით, რომელიც მიიღება დეფოლტის მოვლენებიდან, რომლებიც შესაძლოა მოხდეს მომდევნო 12 თვის განმავლობაში ან ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ დაფარვის ვადამდე, თუ აღნიშნული ვადა უფრო მოკლეა („12 თვიანი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი“).

საფეხური 2: თუ ბანკი დაადგენს საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვან ზრდას (“SICR”) თავდაპირველი აღიარებიდან, აქტივი გადავა 2 საფეხურზე და მისი მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი (ECL) შეფასდება ECL-ს მოქმედების ვადის (არსებობის) საფუძველზე (“ECL მოქმედების /არსებობის ვადა”). იმ შემთხვევაში, თუ საკრედიტო რისკის მნიშვნელოვანი ზრდა (“SICR”) აღარ აღინიშნება, ინსტრუმენტი გადავა უკან 1-ელ საფეხურზე.

საფეხური 3: საკრედიტო თვალსაზრისით გაუფასურებული აქტივები გადადის მე-3 საფეხურზე და აღიარებულია ECL მოქმედების /არსებობის ვადის რეზერვი. ბანკის მიერ საკრედიტო თვალსაზრისით გაუფასურებული აქტივებისა და დეფოლტის განსაზღვრება ეფუძნება ერთი ან მეტი ზარალის შემთხვევის დადგომას, რომელიც აღწერილია მე-4 შენიშვნაში.

მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალში (ECL) ცვლილება აღიარებულია მოგება-ზარალის ანგარიშგებაში შესაბამისი რეზერვით, რომელიც წარმოდგენილია, როგორც ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულების შემცირება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში. ფინანსურ გარანტიებთან დაკავშირებით, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის რეზერვი წარმოდგენილია, როგორც ვალდებულება ვალდებულებების და ხარჯების რეზერვებში.

ფინანსური აქტივები - აღიარების გაუქმება და მოდიფიკაცია

ბანკი აუქმებს ფინანსური აქტივების აღიარებას, როცა (ა) აქტივები გამოსყიდულია ან აქტივებიდან ფულად ნაკადებზე უფლებები სხვაგვარად შეწყდება, ან (ბ) ბანკმა გადასცა ფინანსური აქტივებიდან ფულად ნაკადებზე უფლებები ან შევიდა საკვალიფიკაციო გამტარ გარიგებაში, რომლის დროსაც (i) ასევე განახორციელა აქტივების მფლობელობით გამოწვეული არსებითად ყველა რისკისა და სარგებლის გადაცემა ან (ii) არ განახორციელა მფლობელობასთან დაკავშირებული არსებითად ყველა რისკისა და სარგებლის არც გადაცემა და არც შენარჩუნება, გარდა კონტროლის უფლების შენარჩუნებისა. კონტროლის უფლების შენარჩუნება ხდება, თუ კონტრაგენტს არ აქვს პრაქტიკული შესაძლებლობა მიიღოს აქტივი მთლიანად კავშირში არ მყოფ მესამე მხარეს გაყიდვებზე დამატებითი შეზღუდვების დაწესების გარეშე.

ბანკი პერიოდულად გადახედავს ან სხვაგვარად ახდენს ფინანსური აქტივების სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიცირებას. ბანკი აფასებს არის თუ არა სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების მოდიფიკაცია არსებითი, შემდეგი (და არა მხოლოდ) ფაქტორების გათვალისწინებით: საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო პირობების ცვლილებების გამო, ცვლილება სავალუტო დენომინაციაში; ორი ან მეტი სესხის გაერთიანება ერთ სესხში; კონტრაგენტის ცვლილება; განრიგის არმქონე სესხი შეიცვალა განრიგიანი სესხით და პირიქით.

ქვემოთ მოცემული შიდა ფარგლებში შემუშავებული მეთოდოლოგიის საფუძველზე, არსებობს რამდენიმე კონკრეტული ხარისხობრივი ფაქტორი, რომელიც იწვევს აქტივის აღიარების შეწყვეტას შემდგომი რაოდენობრივი ტესტირების ჩატარების საჭიროების გარეშე. ხარისხობრივი კრიტერიუმები წარმოდგენილია ქვემოთ ჩამონათვალში:

- სახელშეკრულებო ვალუტის შეცვლა;
- ორი ან მეტი სესხის ერთ სესხში გაერთიანება;
- კონტრაგენტის შეცვლა;
- განრიგის არმქონე სესხის შეიცვალა განრიგიანი სესხით და პირიქით;
- საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება საბაზრო პირობების ცვლილებების გამო;

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ბანკი ადარებს თავდაპირველ და მოსალოდნელ ფულად ნაკადებს აქტივებთან იმის დასადგენად არის თუ არა აქტივის რისკი და სარგებელი არსებითად განსხვავებული სახელშეკრულებო მოდიფიკაციების შედეგად. უნდა შეფასდეს არის თუ არა ცვლილება სახელშეკრულებო ფულად ნაკადებში მნიშვნელოვანი (მნიშვნელობა განისაზღვრება 10% ცვლილებით). თუ ტესტის შედეგები აღემატება 10%-იან ზღვარს, სესხის აღიარება უნდა შეწყდეს, ვინაიდან თუ ტესტი ჩატარდა და შედეგი ტოლია ან ნაკლებია 10%-ზე, ფინანსური აქტივი შეიძლება შეფასდეს, როგორც მოდიფიცირებული.

თუ რისკები და სარგებელი არ იცვლება, მოდიფიცირებული აქტივი არსებითად (10% ტესტი) არ განსხვავდება თავდაპირველი აქტივისგან და მოდიფიკაცია არ განაპირობებს აღიარების შეწყვეტას. ბანკი ხელახლა გამოთვლის საბალანსო ღირებულებას მოდიფიცირებული სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების დისკონტირებით თავდაპირველი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით ან შესაბამის შემთხვევაში კორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და აღიარებს მოდიფიცირების მოგებას ან ზარალს მოგებაში ან ზარალში. მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის საბალანსო ღირებულება კორექტირდება ნებისმიერი გაწეული ხარჯის ან გადახდილი მოსაკრებელის გათვალისწინებით, რომლებიც ამორტიზირებულია მოდიფიცირებული ფინანსური აქტივის მოქმედების დანარჩენ ვადაში.

ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების ურთიერთგადაფარვა

ბანკი ფინანსურ აქტივებსა და ვალდებულებებს ანეტებს მაშინ, როდესაც ურთიერთჩათვლა იურიდიულად არ არის შეზღუდული და ბანკი გეგმავს ანგარიშწორებას ნეტო საფუძველზე ან ფინანსური აქტივის მიღებას და ვალდებულების დაფარვას გეგმავს ერთგვაროვნად.

ფინანსური ვალდებულებები

ბანკს ყველა ფინანსური ვალდებულება დაკლასიფიცირებული აქვს „სხვა ფინანსური ვალდებულებების“ კატეგორიაში. სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს: ვალდებულებებს საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ, ვალდებულებებს კლიენტების მიმართ, საიჯარო ვალდებულებებს და სხვა ვალდებულებებს.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები საწყისი აღიარებისას შეფასებულია რეალური ღირებულებით დამატებული გარიგების ის დანახარჯები, რომლებიც უშუალოდ დაკავშირებულია ფინანსური ვალდებულებების გამოშვებასთან. მსგავსი პროცენტის მატარებელი ვალდებულებები შემდგომში აღრიცხულია ამორტიზებული ღირებულებით ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მეთოდის გამოყენებით, რომელიც უზრუნველყოფს მუდმივი განაკვეთით ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულებაზე საპროცენტო ხარჯის დარიცხვას. ნებისმიერი ფინანსური ვალდებულებისთვის საპროცენტო ხარჯი მოიცავს საწყის გარიგების ხარჯებს და ნებისმიერ დამატებით გადასახდელს ვალდებულების გამოსყიდვისთვის.

23.3 ფული და ფულის ეკვივალენტები

ფული და ფულის ეკვივალენტები არის აქტივები, რომლებიც იოლად კონვერტირდება არსებულ ვალუტებს შორის და რომლებიც ექვემდებარება ღირებულების ცვლილების უმნიშვნელო რისკს. ფული და ფულის ეკვივალენტები მოიცავს სალაროში ფულადი სახსრების ნაშთს, საქართველოს ეროვნული ბანკიდან (სებ) მისაღებ სახსრებს სავალდებულო რეზერვების გამოკლებით, რომლებიც თავისუფალნი არიან საკონტრაქტო ვალდებულებებისგან. სამ თვეზე მეტი პერიოდით დაბანდებული სახსრები არ შედის ფულსა და ფულის ეკვივალენტებში.

23.4 სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში.

სავალდებულო რეზერვები საქართველოს ეროვნულ ბანკში აღირიცხება ამორტიზირებული ღირებულებით და წარმოადგენს სავალდებულო სარეზერვო დეპოზიტებს, რომლებიც არ გამოიყენება ბანკის ყოველდღიური ოპერაციების დასაფინანსებლად და ამიტომ ფულადი ნაკადების ანგარიშგების მიზნებისთვის, არ ითვლება ფულისა და ფულის ეკვივალენტების ნაწილად.

23.5 საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები

ბიზნეს-მოდელის და ფულადი ნაკადების მახასიათებლების საფუძველზე. ბანკი ახდენს ინვესტიციების კლასიფიკაციას სავალდებულო ფასიანი ქაღალდებში, როგორც შეფასებული ამორტიზირებული ღირებულებით, FVOCI-ით ან FVTPL-ით. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდები შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით იმ შემთხვევაში, თუ ისინი ფლობილია სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადების ამოსაღებად და ეს ფულადი ნაკადები წარმოადგენს SPPI, და თუ ისინი ნებაყოფლობით არ არის განსაზღვრული სამართლიანი ღირებულებით მოგება-ზარალში (FVTPL) სააღრიცხვო შეუსაბამობის მნიშვნელოვნად შემცირების მიზნით. ბანკი ფლობს მხოლოდ ისეთ საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს, რომლის ფლობასაც ბანკი დროის გარკვეული პერიოდით აპირებს და რომლებიც შეფასებულია ამორტიზირებული ღირებულებით.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

23.6 ფინანსური გარანტიები

ფინანსური გარანტიები მოითხოვს, ბანკმა განახორციელოს კონკრეტული გადახდები გარანტიის მფლობელისთვის იმ ზარალის ასანაზღაურებლად, რომელიც მიადგა მას იმის გამო, რომ კონკრეტულმა მოვალემ არ განახორციელა გადახდები სავალო ინსტრუმენტის თავდაპირველი ან მოდიფიცირებული პირობების შესაბამისად. ფინანსური გარანტიები თავდაპირველად აღიარებულია მათი სამართლიანი ღირებულებით, რომელიც ჩვეულებრივ დასტურდება მიღებული საკომისიო თანხებით. ეს თანხა ამორტიზდება გარანტიის პერიოდში წრფივი მეთოდით. თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს, აღნიშნული გარანტიები ფასდება შემდეგ ორ სიდიდეს შორის უდიდესით: (i) ზარალის რეზერვის თანხა, მოსალოდნელი ზარალის მოდელის საფუძველზე განსაზღვრული გარანტირებული რისკისთვის, და (ii) არაამორტიზირებული ნაშთი თავდაპირველი აღიარებისას.

23.7 გადასახადით დაბეგრა

მიმდინარე მოგების გადასახადი გამოიანგარიშება საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად და წარმოადგენს მიმდინარე და გადავადებული საგადასახადო ხარჯების ჯამს. გადავადებული აქტივებისა და ვალდებულებების დაანგარიშება მიმდინარე სხვაობებთან მიმართებაში ხდება ვალდებულებების აღრიცხვის მეთოდით.

გადავადებული მოგების გადასახადები გათვალისწინებულია ყველა დროებით სხვაობაზე, რომელიც წარმოიშობა აქტივებისა და ვალდებულებების საგადასახადო დასაბეგრ საფუძველსა და მათ საბალანსო თანხებს შორის ფინანსური ანგარიშგების მიზნებისათვის, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც გადავადებული მოგების გადასახადი წარმოიშობა გუდვილის პირველადი აღიარებიდან ან აქტივისა და ვალდებულებებიდან იმ გარიგებაში, რომელიც არ არის საწარმოთა გაერთიანება და ოპერაციის თარიღისათვის გავლენას არ იქონიებს სააღრიცხვო მოგებასა თუ საგადასახადო მოგება-ზარალზე.

გადავადებული საგადასახადო აქტივი აღირიცხება მხოლოდ მაშინ, როდესაც მოსალოდნელია დასაბეგრი მოგების მიღება, საიდანაც შესაძლებელი იქნება გამოსაქვითი დროებითი სხვაობების გაქვითვა. გადავადებული საგადასახადო აქტივები და ვალდებულებები აღირიცხება საგადასახადო განაკვეთებით, რომელთა გამოყენებაც მოსალოდნელია აქტივის რეალიზაციისა და ვალდებულების დაფარვის პერიოდში იმ განაკვეთებზე დაყრდნობით, რომლებიც მოქმედებდა ან არსებობდა ამოქმედებული იყო ანგარიშგების დღეს.

საქართველოში აგრეთვე მოქმედებს სხვადასხვა საოპერაციო გადასახადი, რომლებიც გავლენას ახდენს ბანკის საქმიანობაზე. ეს გადასახადები აღრიცხულია საერთო და ადმინისტრაციულ ხარჯებში.

23.8 ძირითადი საშუალებები

ძირითადი საშუალებები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ცვეთა და გაუფასურების ზარალი.

მიწა არ იცვითება. ცვეთის გამოთვლა წარმოებს იმგვარად, რომ განხორციელდეს აქტივის თვითღირებულებასა და ნარჩენ ღირებულებას შორის სხვაობის ჩამოწერა, მისი სასარგებლო მომსახურების ვადის განმავლობაში:

დასახელება	სასარგებლო მომსახურების ვადები
შენობები	50
კომპიუტერები და საოფისე აღჭურვილობა	4
ავეჯი	6
იჯარით აღებული ქონების კეთლმოწყობა	5
სხვა	4-5

თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და ნებისმიერი ცვლილება აღირიცხება პერსპექტიულად. ჩამოწერის შედეგი აღიარდება მოგება - ზარალში.

23.9 არამატერიალური აქტივები

ბანკის ყველა არამატერიალურ აქტივს აქვს განსაზღვრული ექსპლუატაციის ვადა და ძირითადად მოიცავს კაპიტალიზებულ კომპიუტერულ პროგრამულ უზრუნველყოფასა და ლიცენზიებს. შემენილი არამატერიალური აქტივები აღირიცხება თვითღირებულებით, რასაც აკლდება დაგროვილი ამორტიზაცია და გაუფასურების ზარალი. თითოეული საანგარიშო პერიოდის ბოლოს ხდება სასარგებლო მომსახურების ვადის გადახედვა და შეცვლა საჭიროების შემთხვევაში. არამატერიალური აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადა არის 10 წელი.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

23.10 ვალდებულებების საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ

საკრედიტო ინსტიტუტების მიმართ დავალიანებები წარმოიქმნება, როცა ფული ან სხვა აქტივები გადაეცემა ზანკს სხვა ზანკების მიერ. ვალდებულება წარმოადგენს არაწარმოებულ ფინანსურ ვალდებულებას და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

23.11 კლიენტის ანგარიშები

კლიენტის ანგარიშები არის ფიზიკური პირების ან კორპორატიული კლიენტების მიმართ არაწარმოებული ვალდებულებები და აღირიცხება ამორტიზებული ღირებულებით.

23.12 სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები გასათვალისწინებელი დივიდენდებით კლასიფიცირებულია როგორც კაპიტალი. დამატებითი ხარჯი, რომელიც პირდაპირ უკავშირდება ახალი აქციების გამოშვებას ნაჩვენებია კაპიტალში როგორც შემოსავლიდან დაქვითვა, გადასახადის გარეშე.

23.13 დივიდენდები

დივიდენდები დაფიქსირებულია კაპიტალში იმ პერიოდში, რომელშიც ისინი გამოცხადებულია. საანგარიშგებო პერიოდის დასრულებისა და ფინანსურ ანგარიშგებებში წარმოდგენის შემდეგ გამოცხადებული ნებისმიერი დივიდენდი, წარმოდგენილია საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენების შენიშვნებში.

23.14 შემოსავლისა და ხარჯის აღიარება

ზანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს სავალ ფინანსურ აქტივებზე, რომლებიც ფასდება ამორტიზებული ღირებულებით, ფინანსური აქტივების (გარდა გაუფასურებული საკრედიტო აქტივებისა) საერთო საბალანსო ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის განაკვეთი, რომელიც მომავალში მოსალოდნელი გადახდილი და მიღებული ფულადი სახსრების ზუსტ დისკონტირებას ახდენს ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელ ვადაზე ან, როცა შესაძლებელია, უფრო ხანმოკლე პერიოდზე, ფინანსური აქტივის ან ფინანსური ვალდებულების წმინდა საბალანსო ღირებულებამდე. გაანგარიშება ითვალისწინებს ფინანსური ინსტრუმენტის ყველა საკონტრაქტო პირობას (მაგალითად წინასწარი გადახდის შესაძლებლობას) და მოიცავს ნებისმიერ საკომისიო თანხას და დამატებით ხარჯს, რომელიც პირდაპირ განეკუთვნება ინსტრუმენტს და წარმოადგენს ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის განუყოფელ ნაწილს, გარდა სამომავლო საკრედიტო ზარალისა. ფინანსური აქტივისა თუ ფინანსური ვალდებულების საბალანსო ღირებულება კორექტირდება თუ ზანკი გადახედავს მის მიერ დასაფარი თუ მისაღები სავარაუდო თანხების შეფასებას. კორექტირებული საბალანსო ღირებულება გამოითვლება თავდაპირველ ეფექტურ საპროცენტო განაკვეთზე დაყრდნობით და ცვლილება საბალანსო ღირებულებაში აღირიცხება საპროცენტო შემოსავლად ან ხარჯად.

როდესაც ფინანსური აქტივი უფასურდება, ზანკი გამოითვლის საპროცენტო შემოსავალს ფინანსური აქტივის წმინდა ამორტიზებულ ღირებულებაზე ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის გამოყენებით. თუ ფინანსური აქტივები გამოსწორდა და აღარ არის გაუფასურებული, მაშინ ზანკი უბრუნდება საპროცენტო შემოსავლის გამოთვლას ბრუტო საფუძველზე.

შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული ფინანსური აქტივების შემთხვევაში, ზანკი საპროცენტო შემოსავალს გამოითვლის საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთის მიღებით და ამ განაკვეთის გამოყენებით აქტივის ამორტიზებულ ღირებულებაზე. საკრედიტო რისკის მიხედვით დაკორექტირებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთი არის საპროცენტო განაკვეთი, რომელიც, თავდაპირველი აღიარებისას, ახდენს მოსალოდნელი სამომავლო ფულადი ნაკადების (საკრედიტო ზარალის ჩათვლით) დისკონტირებას შეძენილი ან შექმნილი გაუფასურებული აქტივების ამორტიზებულ ღირებულებამდე.

საკომისიო შემოსავლები

ზანკი იღებს საკომისიო შემოსავლებს მომხმარებლებისთვის გაწეული სხვადასხვა სახის მომსახურების სანაცვლოდ. საკომისიო შემოსავალი შესაძლოა დაიყოს შემდეგ კატეგორიებად:

- დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული საკომისიო შემოსავალი

დროთა განმავლობაში გაწეული მომსახურებისთვის მიღებული შემოსავალი დაირიცხება პერიოდის განმავლობაში, შესაბამისი ვალდებულებების შესრულებისთანავე.

- დროის გარკვეულ მომენტში მიღებული საკომისიო შემოსავალი

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ანგარიშსწორების, ფულადი გზავნილების, ქვითრების გადახდების და საკასო ოპერაციებიდან მიღებული საკომისიოს აღიარება ხდება შესაბამისი ოპერაციის დასრულებისთანავე. თითოეული ოპერაცია აღირიცხება, როგორც ცალკე შესასრულებელი სახელშეკრულებო მოვალეობა.

23.15 პირობითი აქტივები და ვალდებულებები, ანარიცხები

პირობითი ვალდებულებები არ აისახება ფინანსურ ანგარიშგებაში, გარდა იმ შემთხვევისა, როდესაც მოსალოდნელია ეკონომიკური სარგებლის გასვლა ბანკიდან და შესაძლებელია ამ ვალდებულების საიმედოდ შეფასება.

ფინანსურ ანგარიშგებაში არ აისახება პირობითი აქტივები. მაგრამ ისეთი ფინანსური აქტივების შესახებ ინფორმაცია, რომლებთან დაკავშირებული ეკონომიკური სარგებლის შემოსვლა ბანკში მოსალოდნელია - აისახება განმარტებით შენიშვნებში. იმ შემთხვევაში, თუ ბანკს აქვს რწმუნება, რომ ეკონომიკური სარგებელი შემოვა ბანკში, მაშინ მასთან დაკავშირებული აქტივი და შემოსავალი აისახება იმ პერიოდის ფინანსურ ანგარიშგებაში, როდესაც ადგილი ჰქონდა შეფასების ცვლილებას.

ანარიცხი წარმოადგენს ვალდებულებას, რომელიც დაკავშირებულია რაოდენობრივ და დროით განუსაზღვრელობებთან. ბანკში ანარიცხი აღიარდება, როდესაც ბანკს აქვს მიმდინარე მოვალეობა (იურიდიული ან კონსტრუქციული), რომელიც წარმოიქმნება წარსული მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ მოვალეობის დასაფარად საჭირო იქნება ეკონომიკურ სარგებელში განივთებული რესურსების გასვლა; და შესაძლებელია მოვალეობის თანხის საიმედოდ შეფასება.

23.16 იჯარა

ბანკი როგორც მოიჯარე

იჯარის იდენტიფიკაცია

ხელშეკრულების დაწყებისას ბანკმა უნდა შეაფასოს, მთლიანად ხელშეკრულება არის თუ არა იჯარა, ან შეიცავს თუ არა იჯარას. ხელშეკრულება არის საიჯარო ხელშეკრულება, ან შეიცავს იჯარას, თუ ხელშეკრულების მეშვეობით ხდება იდენტიფიცირებული აქტივის კონტროლის უფლების გადაცემა გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ანაზღაურების მიღების სანაცვლოდ. იმის დასადგენად, ესა თუ ის ხელშეკრულება გადასცემს თუ არა მომხმარებელს იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების კონტროლის უფლებას გარკვეული პერიოდის განმავლობაში, ბანკმა უნდა შეაფასოს, გამოყენების პერიოდის განმავლობაში მომხმარებელს გააჩნია თუ არა შემდეგი ორივე უფლება:

- ხელშეკრულებაში იდენტიფიცირებული აქტივიდან პრაქტიკულად მთლიანი სარგებლის მიღების უფლება და
- იდენტიფიცირებული აქტივის გამოყენების წესის განსაზღვრის უფლება

საწყისი აღიარება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ბანკი აღიარებს აქტივის გამოყენების უფლებას და საიჯარო ვალდებულებას, გარდა:

- იჯარისა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს; და
- იჯარისა, რომლის ვადა 12 თვეზე ნაკლებია.

იჯარა ბანკის ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარდება როგორც:

- აქტივი, რომელიც წარმოადგენს იჯარის ვადის განმავლობაში, იჯარის ობიექტის გამოყენების უფლებას; და
- ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის.

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, მოიჯარემ საიჯარო ვალდებულება უნდა შეაფასოს იმ საიჯარო გადახდების დღევანდელი ღირებულების მიხედვით, რომლებიც ამ თარიღისთვის განხორციელებული არ არის. საიჯარო გადახდების დისკონტირება უნდა განხორციელდეს იჯარაში ნაგულისხმევი საპროცენტო განაკვეთით, თუ ამ განაკვეთის განსაზღვრა ადვილად არის შესაძლებელი. თუ ეს შეუძლებელია, გამოიყენება იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის განსაზღვრული მოიჯარის ზღვრული სასესხო განაკვეთი. საიჯარო ვალდებულების შეფასებაში ცვლადი საიჯარო გადახდები მონაწილეობს იმ მოცულობით, რა მოცულობითაც დამოკიდებულია ინდექსზე ან განაკვეთზე. ცვლადი საიჯარო გადახდები თავდაპირველად ფასდება იჯარის ვადის დაწყების თარიღის მდგომარეობით ამ ინდექსის ან განაკვეთის გამოყენებით. სხვა ცვლადი საიჯარო გადახდები აღიარდება იმ პერიოდის ხარჯად, რომელსაც ისინი მიეკუთვნება.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ბანკის ვალდებულება საიჯარო გადასახდელების ანაზღაურებისთვის უნდა მოიცავდეს:

- თანხებს, რომელთა გადახდა მოსალოდნელია ნარჩენი ღირებულების გარანტიების მიხედვით;
- შესყიდვის არჩევანის უფლების ფასს, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს ამ უფლებას;
- იჯარის ვადამდე შეწყვეტისთვის ჯარიმებს, თუ იჯარის ვადა ასახავს მოიჯარის მიერ იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლების გამოყენებას;

იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის ბანკმა აქტივის გამოყენების უფლება თვითღირებულებით უნდა შეაფასოს. აქტივის გამოყენების უფლების თვითღირებულება უნდა მოიცავდეს:

- საიჯარო ვალდებულების თავდაპირველ შეფასებას,
- საიჯარო გადახდებს, რომლებიც უკვე განხორციელებულია იჯარის ვადის დაწყების თარიღისთვის, ან ამ თარიღამდე, მიღებული წამახალისებელი საიჯარო გადახდების გამოკლებით;
- მოიჯარის მიერ გაწეულ თავდაპირველ პირდაპირ დანახარჯებს; და
- იმ დანახარჯების შეფასებას, რომლებსაც მოიჯარე გასწევს საიჯარო აქტივის დემონტაჟისა და ლიკვიდაციის დროს, იმ ადგილის აღსადგენად, სადაც განთავსებულია აქტივი, ან საიჯარო აქტივის აღსადგენად ისეთ მდგომარეობაში მოყვანის მიზნით, რაც მოითხოვება საიჯარო ხელშეკრულების პირობებით.

შემდგომი შეფასება

იჯარის ვადის დაწყების თარიღის შემდეგ საიჯარო ვალდებულება იზრდება პროცენტის ასახვით და მცირდება განხორციელებული საიჯარო გადახდებით. აქტივის გამოყენების უფლება ცვდება წრფივი მეთოდით საიჯარო ვადის დასრულებამდე ან აქტივის დარჩენილი სასარგებლო მომსახურების ვადის ბოლომდე, თუ, როგორც იშვიათად, მომსახურების ვადა უფრო მცირეა, ვიდრე იჯარის ვადა.

როდესაც ბანკი ხელახლა აფასებს იჯარის რომელიმე პირობას (მაგალითად, როდესაც იგი აფასებს იჯარის გახანგრძლივების ალბათობას ან შეწყვეტის უფლების გამოყენებას), იგი აკორექტირებს საიჯარო ვალდებულების საბალანსო ღირებულებას რათა ზუსტად ასახოს გადასინჯული პირობების შესაბამისი მომავალი გადახდები, რომელიც დადისკონტირებულია გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის გამოყენებით.

საიჯარო ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება ჩვეულებრივ გადასინჯება როდესაც მომავალი გადახდების ცვლადი ნაწილი დამოკიდებულია განაკვეთზე ან გადასინჯება ინდექსი, რომლის დროსაც დადისკონტირების განაკვეთი რჩება უცვლელი. ორივე შემთხვევაში აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულებაც ეკვივალენტური თანხით კორექტირდება, რომელიც გაიცივთება დარჩენილი (გადასინჯული) საიჯარო ვადის მანძილზე. თუ აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება მცირდება ნულამდე, ხელახალი შეფასების თანხის დარჩენილი ნაწილი უნდა აღიარდეს მოგება/ზარალში.

როცა ბანკი ახდენს იჯარის სახელშეკრულებო პირობების მოდიფიკაციას, ამ შემთხვევაში, აღრიცხვა დამოკიდებულია მოდიფიკაციის შინაარსზე:

- იჯარის მოდიფიკაცია უნდა აისახოს, როგორც განცალკევებული იჯარა, თუ მოდიფიკაციის შედეგად იზრდება იჯარის გამოყენების სფერო და იჯარის ანაზღაურება იზრდება გაზრდილი გამოყენების სფეროს შესაფერისი ანაზღაურებით.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომელიც არ აღირიცხება, როგორც განცალკევებული იჯარა, იჯარის მოდიფიკაციის ძალაში შესვლის თარიღისთვის მოიჯარე ხელახლა აფასებს საიჯარო ვალდებულებას გადასინჯული საიჯარო გადახდების დისკონტირებით გადასინჯული დისკონტირების განაკვეთის საფუძველზე.
- იჯარის ისეთი მოდიფიკაციის შემთხვევაში, რომლის შედეგად მცირდება იჯარის მოქმედების სფერო, მცირდება აქტივის გამოყენების უფლების საბალანსო ღირებულება იჯარის ნაწილობრივ ან სრულად შეწყვეტის ასახვის მიზნით, მოგება/ზარალში აღიარდება ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი, რომელიც დაკავშირებულია იჯარის ნაწილობრივ ან მთლიანად შეწყვეტასთან; საიჯარო ვალდებულება შემდგომში კორექტირდება იმგვარად, რომ მისმა საბალანსო ღირებულებამ ასახოს მოდიფიცირებული საიჯარო გადასახდელები მოდიფიცირებული ვადის განმავლობაში, რომლებიც დადისკონტირებულია მოდიფიკაციის თარიღისთვის არსებული განაკვეთით. ასეთ დროს, აქტივის გამოყენების უფლებაც შესაბამისი თანხით კორექტირდება.

23. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკების მიმოხილვა (გაგრძელება)

ბანკი არასაიჯარო კომპონენტებს არ გამოაცალკევებს საიჯარო კომპონენტებისგან და ამის ნაცვლად თითოეული საიჯარო კომპონენტი და მასთან დაკავშირებული არასაიჯარო კომპონენტი აღრიცხება, როგორც ერთი საიჯარო კომპონენტი.

იჯარის ვადის განსაზღვრა

იჯარის ვადა არის იჯარის არაგაუქმებადი პერიოდი, რომლის განმავლობაშიც მოიჯარეს აქვს საიჯარო აქტივის გამოყენების უფლება, შემდეგ პერიოდებთან ერთად: ა) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის გაგრძელების არჩევანის უფლება (მათ შორის მიღებული საქმიანი პრაქტიკით გამყარებული), თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას გამოიყენებს; და ბ) პერიოდები, რომლებსაც მოიცავს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის არჩევანის უფლება, თუ საკმარისად სარწმუნოა, რომ მოიჯარე ამ უფლებას არ გამოიყენებს.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იჯარის ვადის დადგენისას. იმის შესაფასებლად, საკმარისად სარწმუნოა თუ არა, რომ მოიჯარე გამოიყენებს იჯარის გაგრძელების უფლებას, ან არ გამოიყენებს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლებას, ბანკი განიხილავს ყველა სათანადო ფაქტს და გარემოებას, რომელიც მოიჯარეს ეკონომიკურ სტიმულს უქმნის, გამოიყენოს იჯარის გაგრძელების უფლება, ან არ გამოიყენოს იჯარის ვადამდე შეწყვეტის უფლება.

ზღვრული სასესხო განაკვეთი

ზღვრული სასესხო განაკვეთი არის, საპროცენტო განაკვეთი, რომლის გადახდაც მსგავს ეკონომიკურ გარემოში მოუწევდა მოიჯარეს აქტივის გამოყენების უფლების ღირებულების მსგავსი ღირებულების აქტივის მოსაპოვებლად საჭირო სესხით სარგებლობისთვის, რომელსაც მსგავსი ვადა და უზრუნველყოფა ექნებოდა.

ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას ზღვრული სასესხო განაკვეთის დადგენისთვის. დაკვირვებადი მონაცემების გამოყენებით განისაზღვრება ძირითადი განაკვეთი, რომელიც კორექტირდება მოიჯარისთვის დამახასიათებელი სპეციფიკური ფაქტორებით და უზრუნველყოფის (იჯარის ობიექტის) მახასიათებლებით.

საიჯარო გადახდების განსაზღვრა

საქართველოში ხშირად იჯარის ხელშეკრულება არ მოიცავს ჩანაწერს (ან მოიცავს არასრულს ჩანაწერს) იჯარის განახლების/ გაგრძელების შესახებ. ზემოთხსენებული უფლების არსებობა გამყარებულია მიღებული საქმიანი პრაქტიკის შესაბამისად. ბანკი ამგვარ მიღებულ საქმიან პრაქტიკას განიხილავს ხელშეკრულების შემადგენელ ნაწილად. ასეთი შემთხვევებისთვის, საიჯარო ვალდებულების განსაზღვრისას შეფასებული საიჯარო გადახდები არის უცვლელი მთელი საიჯარო ვადის განმავლობაში განახლებადი პერიოდის ჩათვლით.

მოკლევადიანი იჯარა და გრძელვადიანი იჯარა, რომლის საიჯარო აქტივს დაბალი ღირებულება აქვს

ბანკმა გადაწყვიტა მოკლევადიან იჯარასთან და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო აქტივის იჯარასთან მიმართებაში გამოიყენოს გათავისუფლება. ამ იჯარასთან დაკავშირებული საიჯარო გადახდები აღრიცხება ხარჯის სახით იჯარის ვადის განმავლობაში, წრფივი მეთოდით.

23.17 პერსონალის ხარჯი

ხელფასები, სარგოები, ბონუსები და არაფულადი სარგებელი დაირიცხება იმ წელს, რომელ წელსაც გაწეული იქნა შესაბამისი მომსახურებები ბანკის თანამშრომლების მიერ.

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები

საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები და ფინანსური ანგარიშგების ავტორიზაციის თარიღამდე მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან ბანკის ფინანსური პოზიციის შესახებ, აისახება ფინანსური ანგარიშგებაში. საანგარიშგებო პერიოდის შემდგომი მოვლენები, რომლებიც გავლენას არ ახდენენ ბანკის ფინანსურ მდგომარეობაზე ბალანსის შედგენის თარიღისთვის, მაგრამ არსებითი მნიშვნელობისაა, აისახება ფინანსური ანგარიშგების თანდართულ შენიშვნებში.

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“

მმართველობის ანგარიშგება

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისათვის

და

დამოუკიდებელი აუდიტორების დასკვნა

სარჩევი

1. შესავალი.....	2
2. მმართველობის ანგარიშგების მიზანი და შინაარსი.....	2
3. მომზადების საფუძველი	2
4. საქმიანობის მიმოხილვა.....	2
5. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა.....	3
6. სუბიექტის განვითარების გეგმები	4
7. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები.....	6
8. კაპიტალის მართვა	7
9. კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებები.....	7
10. საკუთარი აქციების გამოსყიდვა.....	7
11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები.....	8
12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები	20
13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები.....	23

ტელ: +995 32 2545 845
ტელ: +995 32 2188 188
www.bdo.ge

თარხნიშვილის ქუჩა 2
ვერე ბიზნეს ცენტრი
0179 თბილისი,
საქართველო

დამოუკიდებელი აუდიტორის დასკვნა სხვა საკანონმდებლო და მარეგულირებელ მოთხოვნებზე

სააქციო საზოგადოება ზირაათ ბანკი საქართველოს აქციონერებს და ხელმძღვანელობას

მოსაზრება

აუდიტის დროს ჩატარებულ სამუშაოზე დაყრდნობით გამოვთქვამთ მოსაზრებას, რომ 2022 წლის მმართველობის ანგარიშგება ყველა არსებითი ასპექტის გათვალისწინებით თანხვედრაშია ამავე წლის ფინანსურ ანგარიშგებასთან და მოიცავს "ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ჩვენ გამოვთქვით არამოდიფიცირებული მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე 2023 წლის 5 მაისს. სხვა ინფორმაცია, რომელიც შეტანილია თანდართულ მმართველობის ანგარიშგებაში მივიღეთ ფინანსურ ანგარიშგებაზე აუდიტორის დასკვნის თარიღის შემდეგ და მასზე პასუხისმგებელია კომპანიის ხელმძღვანელობა. ჩვენი მოსაზრება ფინანსურ ანგარიშგებაზე არ მოიცავს ზემოხსენებულ სხვა ინფორმაციას.

ხელმძღვანელობისა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა და მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგება მოამზადონ „ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის შესაბამისად.

მეთვალყურეობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხისმგებელნი არიან კომპანიის მმართველობის ანგარიშგების მომზადების პროცესს გაუწიონ ზედამხედველობა.

აუდიტორის პასუხისმგებლობა მმართველობის ანგარიშგებაზე

ჩვენი პასუხისმგებლობა იმაში მდგომარეობს, რომ გავცნოთ ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციასაც და განვიხილოთ, არის თუ არა ის არსებითად შეუსაბამო ფინანსურ ანგარიშგებასთან ან აუდიტის პროცესში ჩვენ მიერ მოპოვებულ ინფორმაციასთან, ან სხვა მხრივ ხომ არ ტოვებს ისეთ შთაბეჭდილებას, რომ არსებითად მცდარია. თუ ჩვენ შესრულებულ სამუშაოზე დაყრდნობით დავასკვნით, რომ არსებითი უზუსტობა არსებობს ზემოაღნიშნულ სხვა ინფორმაციაში, გვევალება ამ ფაქტის ინფორმირება.

ჩვენი პასუხისმგებლობაა, გამოვთქვათ მოსაზრება კომპანიის მიერ წარმოდგენილი მმართველობის ანგარიშგების ფინანსურ ანგარიშგებასთან თანხვედნილობაზე და მოიცავს თუ არა იგი "ზუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ" საქართველოს კანონის მე-7 მუხლის მე-10 პუნქტით მოთხოვნილ ინფორმაციას.

ივანე ჟუჟუნაშვილი (რეესტრში რეგისტრაციის # SARAS-A-720718)

შპს „ბიდიო აუდიტის“ სახელით

15 ივნისი 2023

1. შესავალი

წინამდებარე დოკუმენტის მიზანია დაინტერესებულ პირებს გააცნოს და მიაწოდოს ინფორმაცია სს ზირაათ ბანკი საქართველოს („ბანკი“) საქმიანობასთან, განვითარებასა და მდგომარეობასთან დაკავშირებით, რომელიც მოითხოვება „ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის შესახებ“ საქართველოს კანონით. მმართველობის ანგარიშგება მოიცავს ბანკის საქმიანობის მიმოხილვას. მმართველობის ანგარიშგება შეგიძლიათ იხილოთ ბუღალტრული აღრიცხვის, ანგარიშგებისა და აუდიტის ზედამხედველობის სამსახურის ვებ-გვერდზე: saras.gov.ge.

2. მმართველობის ანგარიშგების მიზანი და შინაარსი

მმართველობის ანგარიშგების მიზანია, დაინტერესებულ პირებს სუბიექტის საქმიანობასთან, განვითარებასა და მდგომარეობასთან დაკავშირებული ინფორმაციის გაცნობის საშუალება მისცეს, რათა მათ შეძლონ სუბიექტის სამომავლო პერსპექტივების და ძირითადი რისკების შეფასება, ასევე შეაფასონ რამდენად წარმატებულად ასრულებს სუბიექტი დასახულ მიზნებს.

3. მომზადების საფუძველი

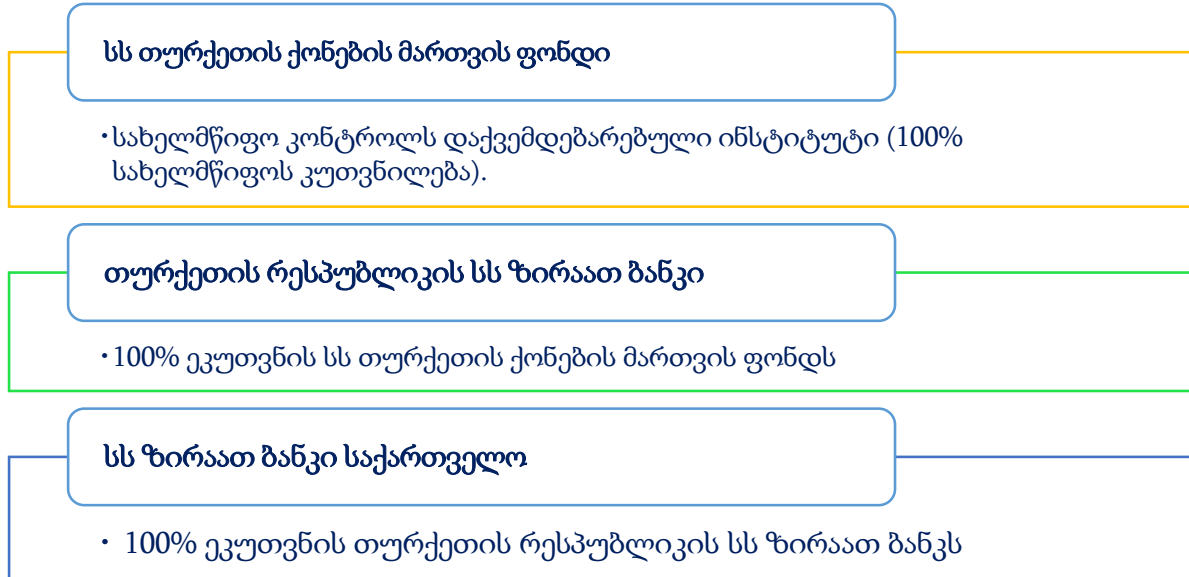
წინამდებარე დოკუმენტში მოცემული ყველა რაოდენობრივი მაჩვენებელი აღრიცხულია ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების („IFRS“) შესაბამისად, თუ სხვაგვარად არ არის მითითებული.

4. საქმიანობის მიმოხილვა

თურქეთის ზირაათ ბანკი არის ერთ-ერთი ყველაზე დიდი და უძველესი ბანკი თურქეთში, რომლის კაპიტალის 100% თურქეთის რესპუბლიკის სახელმწიფო საკუთრებაა. მან მოიპოვა წამყვანი ბანკის სტატუსი, რომელმაც ძალიან დიდ წარმატებას მიაღწია საუკუნის განმავლობაში დაგროვებული ცოდნით და მისი მომსახურების ხარისხისა და ცოდნის საფუძველზე შექმნა დამატებითი ღირებულება საზოგადოებისთვის. სხვა ქვეყნებთან სავაჭრო და ეკონომიკური ურთიერთობების გაუმჯობესების მიზნით, ზირაათ ბანკმა გახსნა არაერთი ფილიალი და შვილობილი ბანკი მთელი მსოფლიოს მასშტაბით.

ვაჭრობის სფეროში თურქეთსა და საქართველოს შორის თანამშრომლობა და საქართველოში მოღვაწე თურქი ბიზნესმენებისთვის საბანკო მომსახურების გაწევის საჭიროება გახდა საფუძველი იმისა, რომ 1998 წელს თბილისში გახსნილიყო სს ზირაათ ბანკის თბილისის ფილიალი, რომელსაც 2013 წელს შეემატა ბათუმის სერვის-ცენტრი, 2016 წელს მარნეულის სერვის-ცენტრი, 2018 წელს წერეთლის სერვის-ცენტრი, 2019 წელს ქუთაისის სერვის-ცენტრი, ხოლო 2020 წელს ვარკეთილის და გლდანის სერვის-ცენტრები. 2017 წლის 1 მაისიდან სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ ოპერირებს, როგორც შვილობილი (სუბსიდიარი) ბანკი. 2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის საშუალო დასაქმებულთა რაოდენობა შეადგენდა 58-ს.

5. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა

სს თურქეთის ქონების მართვის ფონდი

თურქეთის ქონების მართვის ფონდის შექმნის მიზანია განავითაროს და გაზარდოს თურქეთის სტრატეგიული ობიექტების ღირებულება და შესაბამისად, უზრუნველყოს თურქეთის საინვესტიციო ბაზარზე რესურსების მოზიდვა (<http://turkiyevarlikfonu.com>).

დამფუძნებელი	კუთვნილი წილი %	მისამართი	საქმიანობის სფერო	აქციონერი
სს თურქეთის ქონების მართვის ფონდი	100%	ანკარა	ქონების ფონდის მართვა	სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული ინსტიტუტი (სახელმწიფოს კუთვნილება)

თურქეთის რესპუბლიკის სს ზირაათ ბანკის 100% წილის მფლობელია თურქეთის ქონების მართვის ფონდი, რომელიც ასევე 100% სახელმწიფოს კუთვნილება და სახელმწიფო კონტროლს დაქვემდებარებული ინსტიტუტია.

დამფუძნებელი	კუთვნილი წილი %	სათაო ოფისის მისამართი	საქმიანობის სფერო
თურქეთის რესპუბლიკის სს ზირაათ ბანკი	100%	ჰაჯი ბაირამის უბანი, ათათურქის ბულვარი, N 8. ალთინდაღი, ანკარა 06050	საბანკო საქმიანობა Banking activity ID: 1148-48/7 რეგისტრაციის თარიღი : 12/06/1937

5. ბანკის ჯგუფის სტრუქტურა (გაგრძელება)

სს ზირაათ ბანკი საქართველოს აქციონერთა კრებას წარმოადგენს თურქეთის რესპუბლიკის სს ზირაათ ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო.

სს ზირაათ ბანკი საქართველოს ხედვაა, იყოს ბანკი, რომელიც არის სანდო და ხელმისაწვდომი როგორც საქართველოში, ასევე მთელს მსოფლიოში, რომელიც თითოეულ მომხმარებელს სთავაზობს ხარისხიან მომსახურებას, რომლისთვისაც მომხმარებელი და ადამიანური რესურსები წარმოადგენს ყველაზე ღირებულ აქტივს, ორგანიზაცია, რომელიც თავისი ძირძველი და მდიდარი ისტორიის გათვალისწინებით, მუდმივად ქმნის განსხვავებულ ფასეულობას და ამავე დროს კონკურენტებისათვის სამაგალითო ბანკია.

6. სუბიექტის განვითარების გეგმები

ბანკის მთავარი მიზანია დივერსიფიცირებული პროდუქტი შესთავაზოს როგორც კერძო ასევე სახელმწიფო სექტორს, მათი განვითარების სიმძლავრისა და კაპიტალის გათვალისწინებით, მაგრამ პირველი ხუთი წლის განმავლობაში ბანკის ძირითადი მიზანია არა მხოლოდ მოგების მაქსიმალურად გაზრდა, არამედ საოპერაციო და კაპიტალური დანახარჯების ამოღება და ჯანსაღი ფინანსური კოეფიციენტების შენარჩუნება.

კაპიტალის ზრდისა და ეკონომიკური ტენდენციების გათვალისწინებით, ბანკი უფრო მეტ ინვესტიციას განახორციელებს ქართულ ეკონომიკაში და გაზრდილი რესურსების საშუალებით შეძლებს დააკმაყოფილოს მომხმარებელთა დაჩქარებული მოთხოვნები.

გარდა ამისა, სახელმწიფო და ეროვნული ბანკის ფასიანი ქაღალდები ბანკებს საშუალებას აძლევს მართონ ვადიანობის ნაპრალი შესაბამისი ვადიანი ინსტრუმენტების განთავსებით 3 თვიდან 10 წლამდე პერიოდის მიხედვით.

კორპორატიულ დაკრედიტებაში არსებული გამოცდილების გათვალისწინებით, მომავალში ბანკი იურიდიული პირებისთვის ასევე განახორციელებს ინვესტირებას კომერციულ დაკრედიტებაში და შესთავაზებს მომხმარებელს კონკურენტულ საპროცენტო განაკვეთს არსებულ საბაზრო სიტუაციაში.

რისკის მართვის სტრატეგიის ფარგლებში აქტივების ფორმირებისას, ბანკი შეეცდება შეინარჩუნოს ლიკვიდურობის საკმარისი დონე, მართოს აქტივები და ვალდებულებები, უზრუნველყოს დივერსიფიკაციის დონე ინდუსტრიის და კლიენტების მოთხოვნების შესაბამისად.

უპირველეს ყოვლისა, ბანკი ხელსაყრელი ფინანსური მომსახურების შეთავაზების გზით, გაიმყარებს ბაზარზე არსებულ პოზიციას და კონკურენციას გაუწევს საქართველოში არსებულ სხვა ბანკებს.

საბაზო კაპიტალის ზრდასთან ერთად, ახალი კლიენტების სახსრების მოზიდვის გზით, ბანკი გაზრდის მატერიალურ ბაზასაც, საპროცენტო განაკვეთსა და ვადიან დეპოზიტებზე მრავალფეროვანი არჩევანის შეთავაზება, ხელს შეუწყობს ფიზიკური და იურიდიული პირების ანგარიშებზე თანხების ზრდის სტიმულირებას.

ბანკი მონაწილეობას მიიღებს ინფრასტრუქტურის გაუმჯობესებასა და ქსელის ეფექტურობის განვითარებაში, რითაც გააძლიერებს თავის პოზიციას საქართველოს ფინანსურ ბაზარზე.

6. სუბიექტის განვითარების გეგმები (გაგრძელება)

ბანკი მიზნად ისახავს მომხმარებელთა მომსახურების გაუმჯობესებას, თითოეულ კლიენტთან ინდივიდუალური მიდგომითა და სტანდარტული ტექნოლოგიების შერწყმით. ამგვარი სუბიექტური მიდგომა თითოეული მომხმარებლის მიმართ წარმოქმნის სტაბილურობის განცდას, რაც არის საწინდარი უადრესად ერთგულ მომხმარებელთა ბაზის ჩამოყალიბებისა.

ბანკი მიზნად ისახავს კიდევ უფრო გააფართოვოს მომხმარებელთა ბაზა, შესთავაზოს მათ პროდუქტების გაუმჯობესებული ასორტიმენტი და უზრუნველყოს მათთან გრძელვადიანი თანამშრომლობა.

მომდევნო 5 წლის განმავლობაში ბანკი მიზნად ისახავს სწრაფი და სტაბილური ზრდის მიღწევას, რომელიც ძირითადად გამოხატული იქნება საკრედიტო პორტფელის გაზრდითა და ქსელის გაფართოებით, მხედველობაში მიღებული იქნება ზრდასთან დაკავშირებული რისკები.

ბანკის სტრატეგიული მიზნები მომდევნო ხუთი წლის განმავლობაში ძირითადად ფოკუსირდება მაღალი ხარისხის აქტივებზე, ახალი პროდუქტებისა და ინფორმაციული ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურის განვითარებაზე, ადამიანური რესურსებისა და ტექნიკური შესაძლებლობების გაძლიერებაზე, გონივრული საბანკო პრაქტიკის დაცვასა და რისკის მართვის პერსპექტივების გაძლიერებაზე. ამ მიმართულებით 2021 წელს ბანკმა წარმატებით დაწერა ვიზა-მასტერქარდის საბარათე სისტემა. ასევე წარმატებით დაინერგა მობაილ ბანკინგის სერვისი.

ეკონომიკაში კრიზისის შედეგად გამოწვეული დანაკარგების თავიდან აცილების მიზნით, ბანკი ინვესტირებას განახორციელებს სხვადასხვა სექტორსა და მრეწველობაში, ამიტომ დივერსიფიცირებული სექტორის დაფინანსება, ბანკს საშუალებას მისცემს მიიღოს მაქსიმალური მოგება მინიმალური შესაძლო დანაკარგით. აგრეთვე თურქეთთან და სხვა ქვეყნებთან იმპორტ/ექსპორტის მონაცემების გათვალისწინებით, ბანკი დააფინანსებს სხვადასხვა იმპორტიორ ან ექსპორტიორ კლიენტებს მათი ფინანსური მდგომარეობისა და განცხადების სათანადო ანალიზის საფუძველზე.

შემდგომი სტრატეგიული მიზანი წარმოადგენს ქართული ფინანსური ბაზრისათვის შესაბამისი ახალი პროდუქტების განვითარებას. ამჟამად ბაზარზე საკმაოდ მცირე ფინანსური ინსტრუმენტები არის ხელმისაწვდომი, მაგრამ ფორვარდებისა და სვოპის განვითარებით, ბანკი საშუალებას მისცემს კლიენტებს განათავსონ თავიანთი სახსრები ან გამოიყენონ მრავალფეროვანი პროდუქტები და მიიღონ მაღალი შემოსავალი ნაკლები რისკის ფასად. აქედან გამომდინარე, მრავალმხრივი პროდუქტების შეთავაზებით, ბანკი თავად უზრუნველყოფს მნიშვნელოვანი საბაზრო წილის მოპოვებას.

ბანკს სჭირდება სათანადო ტექნიკური ბაზა, რათა დივერსიფიცირებული პროდუქტი არა მარტო შესთავაზოს მომხმარებელს, არამედ შეინარჩუნოს მისი ფინანსური მდგომარეობა და მოამზადოს ანგარიშგება, რომელიც საშუალებას მისცემს ხელმძღვანელობას შეისწავლოს ოპერაციული და ფინანსური ინვესტიციების ხარისხი. ამისათვის, ბანკი აგრძელებს ინვესტიციის მისი ინფორმაციული ტექნოლოგიების ინფრასტრუქტურის განვითარებაში.

7. საკმეიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები

2022 წლის 31 დეკემბრის აუდიტის დასკვნის მიხედვით, ბანკის ფინანსური მონაცემები შემდეგია: სს ზირაათ ბანკი საქართველოს მთლიანი აქტივები 2021 წლის ბოლოსთვის შეადგენდა 152,892,919 ლარს, ხოლო 2022 წლის ბოლოსთვის 193,612,225 ლარს, ასევე ვალდებულებები კლიენტების მიმართ 2021 წელს შეადგენდა 73,986,587 ლარს, ხოლო 2022 წ. შეადგენს 111,263,109 ლარს, რაც ნიშნავს იმას, რომ ბანკი ინარჩუნებს სტაბილური ზრდის ტემპს. შესაბამისად, სს ზირაათ ბანკი საქართველოს 2022 წლის აუდიტირებული ფინანსური უწყისების მიხედვით წმინდა მოგება გაზრდილია 59.92%-ით, 3,621,572 ლარიდან 5,791,448 ლარამდე, რაც ძირითადად გამოწვეულია საპროცენტო შემოსავლების ზრდით.

კომპანიის არაფინანსური მაჩვენებლები წინამდებარე დოკუმენტში არ არის წარმოდგენილი, რადგან აღნიშნული მაჩვენებლების წარმოდგენა არ იძლევა დამატებით სასარგებლო ინფორმაციას ბანკის საკმეიანობისა და მდგომარეობის გასაგებად.

ბანკის ფინანსური მაჩვენებლების ცხრილი იხ. ქვემოთ:

მომგებიანობა	2022	2021
მთლიანი საპროცენტო შემოსავლები / საშუალო წლიურ აქტივებთან	7.37%	6.46%
მთლიანი საპროცენტო ხარჯები / საშუალო წლიურ აქტივებთან	0.71%	0.27%
საოპერაციო შედეგი / საშუალო წლიურ აქტივებთან	3.34%	2.55%
წმინდა საპროცენტო მარჟა	6.12%	5.81%
უკუგება საშუალო აქტივებზე (ROA)	3.34%	2.55%
უკუგება საშუალო კაპიტალზე (ROE)	8.72%	5.87%
აქტივების ხარისხი		
უმოქმედო სესხები / მთლიან სესხებთან	8.56%	1.37%
სმდრ / მთლიან სესხებთან	2.70%	1.80%
უცხოური ვალუტით არსებული სესხები / მთლიან სესხებთან	42.64%	40.73%
უცხოური ვალუტით არსებული აქტივები / მთლიან აქტივებთან	53.94%	50.42%
მთლიანი სესხების წლიური ზრდის ტემპი	0.76%	69.67%

7. საქმიანობის ძირითადი ფინანსური და არაფინანსური მაჩვენებლები (გაგრძელება)

სებ-ის საზედამხედველო კოეფიციენტები IFRS რიცხვებით დათვლილი

ლიკვიდობა	2022	2021
ლიკვიდური აქტივები / მთლიან აქტივებთან	48,69%	32,39%
უცხოური ვალუტით არსებული ვალდებულებები / მთლიან ვალდებულებებთან	83,28%	86,24%
მიმდინარე და მოთხოვნილ დეპოზიტები / მთლიან აქტივებთან	42,63%	35,74%
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი *** ბაზელ III-ზე დაფუძნებული ჩარჩოს მიხედვით		
მაღალი ხარისხის ლიკვიდური აქტივები (სულ)	86,881,913	48,386,209
ფულის წმინდა გადინება (სულ)	54,698,304	36,350,574
ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტი (%)	158,7%	133%
კაპიტალის მოთხოვნები ბაზელ II/III-ზე დაფუძნებული ჩარჩოს მიხედვით		
ძირითადი პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	34,17%	36,09%
პირველადი კაპიტალის კოეფიციენტი	34,17%	36,09%
საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტი	35,29%	37,21%

8. კაპიტალის მართვა

ბანკის კაპიტალის მართვის მიზანია მუდმივად უზრუნველყოს თავისი გადახდისუნარიანობა, დააკმაყოფილოს საზედამხედველო და შიდა კაპიტალის მოთხოვნები და შეინარჩუნოს კაპიტალის გონივრული მაჩვენებელი ბანკის ცნობილი (და, გარკვეულწილად, უცნობი) რისკებისგან დასაცავად.

ბანკის მიერ თავისი მთლიანი კაპიტალის მართვა ეყრდნობა კაპიტალის ადეკვატურობის შეფასების შიდა პროცესს, რომელიც წარმოადგენს მისი კაპიტალის მართვის ძირითად ინსტრუმენტს. გარდა ამისა, კაპიტალის სამართავად ბანკი ასევე იყენებს აღდგენის გეგმას, რომელიც შეიცავს საზედამხედველო კაპიტალის კრიტიკულ ზღვრებსა და აღდგენის სტრატეგიებს.

ბანკი ინარჩუნებს და აქტიურად განაგებს კაპიტალის ბაზას ბიზნესთან დაკავშირებული რისკების მართვის მიზნით. ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობის შემოწმება ხდება სხვადასხვა კრიტერიუმებით, მათ შორის საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი კოეფიციენტების მიხედვით.

ბანკი შეესაბამება ყველა მის შიდა და გარეშე განსაზღვრულ კაპიტალურ მოთხოვნებს 2022 და 2021 წლებში.

9. კვლევისა და განვითარების სფეროში ჩატარებული ღონისძიებები

2022 და 2021 წელს კომპანიას არ ჰქონია კვლევისა და განვითარებასთან დაკავშირებული ხარჯები.

10. საკუთარი აქციების გამოსყიდვა

კომპანიას, 2022 და 2021 წლის განმავლობაში არ გამოუსყიდია საკუთარი აქციები და არც მიმდინარე ეტაპზე გეგმავს ამას.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები

ბანკის აქციონერს უფლება აქვს:

- მიიღოს სრული და დროული ინფორმაცია საერთო კრების ჩატარების ადგილის, დროისა და დღის წესრიგის შესახებ, აგრეთვე საკმარისი ინფორმაცია კრებაზე განსახილველ საკითხებთან დაკავშირებით;
- მოსთხოვოს განმარტება დირექტორებს სამეთვალყურეო საბჭოს საერთო კრებაზე, დღის წესრიგის თითოეულ პუნქტზე; ასევე მოითხოვოს ნებისმიერი დამატებითი ინფორმაცია, რაც გონივრულად აუცილებელია ამა თუ იმ საკითხზე გადაწყვეტილების მისაღებად. თუ მოთხოვნა განმარტების შესახებ წერილობით იქნა დაყენებული საერთო კრებამდე ათი დღით ადრე, ის უნდა შესრულდეს ან განხილულ იქნას დღის წესრიგის ერთ-ერთ საკითხად;
- მიიღოს მონაწილეობა პირადად ან წარმომადგენლის მეშვეობით აქციონერთა საერთო კრების მუშაობაში, გამოთქვას აზრი განსახილველ საკითხებზე, დასვას შეკითხვები და წამოაყენოს წინადადებები;
- მიიღოს მონაწილეობა ბანკის მართვაში აქციონერთა საერთო კრებაზე მონაწილეობის მიღების გზით;
- შეიძინოს ან/და გაასხვისოს აქციები; მიიღოს დივიდენდები აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილების საფუძველზე;
- მოსთხოვოს განმარტება დირექტორებს ან სამეთვალყურეო საბჭოს საერთო კრებაზე დღის წესრიგის თითოეულ პუნქტზე;
- გაასაჩივროს საერთო კრების გადაწყვეტილება (კრების ოქმის შედგენიდან ორი თვის განმავლობაში);
- გაეცნოს ბანკის წლიურ, ნახევარწლიურ და მიმდინარე ანგარიშებს, ასევე ინფორმაციებს მნიშვნელოვანი შენაძენისა და ბანკის მმართველი ორგანოს ბენეფიციურ საკუთრებაში არსებული ფასიანი ქაღალდების შესახებ;
- მმართველი ორგანოს წევრებისაგან მიიღოს ზეპირი ან წერილობითი ახსნა-განმარტება ბანკის მმართველი ორგანოების გასული, მიმდინარე და სამიზნე საქმიანობის, მნიშვნელოვანი აქტივების შეძენისა და გასხვისების, ასევე მისთვის საინტერესო სხვა საკითხებზე. უარი ინფორმაციის ან ახსნა-განმარტების მიცემაზე შეიძლება ეთქვას მხოლოდ იმ მოტივით, რომ ეს საზიანოა ბანკის კომერციული ინტერესებისთვის, რაც შესაბამისად უნდა იყოს დასაბუთებული;
- ბანკის ნაცვლად და მის სასარგებლოდ თავისი სახელით შეიტანოს სარჩელი მესამე პირის მიმართ ბანკის მოთხოვნის დასაკმაყოფილებლად, თუ ბანკმა არ განახორციელა თავისი მოთხოვნა. აღნიშნული უფლებამოსილება უნდა განხორციელდეს მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად.

ბანკის აქციათა ხუთი ან მეტი პროცენტის მფლობელ აქციონერს ასევე უფლება აქვს:

- მოითხოვოს სამეურნეო მოქმედებების ან მთლიანად წლიური ბალანსის სპეციალური შემოწმება; საერთო კრების მიერ ამ მოთხოვნის დაუკმაყოფილების შემთხვევაში, ანალოგიური მოთხოვნით მიმართოს სასამართლოს. შემოწმებას ახორციელებს აქციონერის მიერ შერჩეული შესაბამისი ცოდნისა და გამოცდილების მქონე სპეციალისტი. დარღვევების გამოვლენის შემთხვევაში სპეციალურ შემოწმებასთან დაკავშირებულ ხარჯებს გაიღებს ბანკი;
- მოითხოვოს, ბანკის ინტერესების შესაბამისად, რეგარეშე კრების ჩატარება. მოთხოვნა წერილობით უნდა იყოს დასაბუთებული. თუ ბანკის დირექტორები, მოთხოვნიდან ოცი დღის განმავლობაში, არ მოიწვევენ კრებას, აქციონერს შეუძლია ამ მოთხოვნით მიმართოს სასამართლოს;
- მოითხოვოს კრების დღის წესრიგში საკითხის შეტანა; აღნიშნულ საკითხთან დაკავშირებით, მოითხოვოს აგრეთვე, დირექტორებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს ინფორმაცია და ანგარიში;
- მმართველობის ორგანოსგან მოითხოვონ საზოგადოების სახელით დადებული გარიგების ასლი ან/და ინფორმაცია დასადები გარიგებების შესახებ.
- აქციონერს არა აქვს უფლება ხმა მისცეს იმ შემთხვევაში, როდესაც გადაწყვეტილება ეხება მასთან გარიგების დადებას ან მისი ანგარიშის დამტკიცებას.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- თუ აქციონერს მიაჩნია, რომ რაიმე მიზეზის გამო ირღვევა მისი, როგორც აქციონერის უფლება, ის უფლებამოსილია განცხადებით მიმართოს სამეთვალყურეო საბჭოს. სამეთვალყურეო საბჭო ვალდებულია მიიღოს ზომები დარღვევის აღმოსაფხვრელად ან წერილობით მიაწოდოს აქციონერს დასაბუთებული პასუხი მის განცხადებაზე.

გარდა ზემოთ ჩამოთვლილისა ბანკის აქციონერებს აქვთ მოქმედი კანონმდებლობით მინიჭებული და ბანკის შიდა ნორმატიული აქტებით განსაზღვრული სხვა უფლებები.

ჩვეულებრივ აქციონერები თავიანთი უფლებებს (ხმის უფლება, ინფორმაციის მიღების უფლება, რიგგარეშე საერთო კრების მოწვევის უფლება) ახორციელებენ საერთო კრებაზე.

საერთო კრება

- აქციონერთა საერთო კრება შეიძლება იყოს მორიგი და რიგგარეშე. მორიგი კრება მოიწვევა წლიური ბალანსის შედგენიდან ორი თვის ვადაში. რიგგარეშე კრების მოწვევაზე გადაწყვეტილებას იღებს ბანკის სამეთვალყურეო საბჭო. კრების მოწვევასთან დაკავშირებულ პროცედურებს ახორციელებენ დირექტორები. მორიგ კრებაზე განიხილება წლიური შედეგები (წლიური ანგარიში, სამეურნეო მდგომარეობის ანგარიში და წინადადება მოგების განაწილებაზე), ასევე დღის წესრიგის სხვა შესაძლო საკითხები. მორიგი კრების მოწვევის მოთხოვნის უფლება აქვს დირექტორთა საბჭოს და სამეთვალყურეო საბჭოს.
- რიგგარეშე საერთო კრება ტარდება დირექტორების, სამეთვალყურეო საბჭოს უმრავლესობის, ან საწესდებო კაპიტალის 5 პროცენტის მფლობელ აქციონერთა მოთხოვნით. რიგგარეშე საერთო კრების ჩატარების მოთხოვნა უნდა შეიცავდეს გადასაწყვეტი საკითხის ან საკითხების ფორმულირებას, მომთხოვნის შეხედულებისამებრ, ამ საკითხის სავარაუდო გადაწყვეტის ფორმულირებასაც და, აქციონერთა შემთხვევაში, მოთხოვნის წერილობით დასაბუთებას.
- დირექტორებს არა აქვთ უფლება, უარი თქვან რიგგარეშე კრების მოწვევაზე, გარდა იმ შემთხვევებისა, როდესაც დარღვეულია მოთხოვნით მიმართვის პროცედურა, ან აქციონერებს არ გააჩნიათ კრების ჩატარების მოთხოვნისთვის საჭირო ოდენობის ხმები.
- საერთო კრება მოიწვევა ბანკის იურიდიულ მისამართზე ან საქართველოს ნებისმიერ ტერიტორიაზე ოცი დღის ვადაში ბეჭდვით ორგანოში გამოცხადებით ან აქციონერებისათვის მოსაწვევის გაგზავნით 20 დღით ადრე. საერთო კრების მოწვევა შესაძლებელია აქციონერებისათვის მისაღები სხვა ფორმითაც.
- საერთო კრების მოსაწვევში მითითებული უნდა იყოს კრების დღის წესრიგი. ბანკის აქციების არანაკლებ 1%-ის პროცენტის მფლობელებს და (საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში და წესით), 1%-ზე ნაკლები წილის მფლობელებს მოსაწვევი ეგზავნებათ დაზღვეული წერილით.
- სამეთვალყურეო საბჭო ნიშნავს საერთო კრების საადრიცხვო დღეს, რომელიც არ შეიძლება იყოს კრების მოწვევამდე 45 დღეზე ადრე და კრების მოწვევის გამოცხადების თარიღზე გვიან. საერთო კრებაში მონაწილეობის უფლება აქვთ მხოლოდ იმ აქციონერებს, რომლებსაც აქციაზე საკუთრების უფლება ჰქონდათ საადრიცხვო დღისთვის.
- საერთო კრების მოწვევის შესახებ განცხადება უნდა შეიცავდეს შემდეგ ინფორმაციას:
 - საერთო კრების მოწვევის თარიღი, დრო და ადგილი;
 - კრებაზე აქციონერთა რეგისტრაციის დაწყების დრო;
 - საადრიცხვო დღის თარიღი;
 - მითითება კრება მორიგია თუ რიგგარეშე;
 - დღის წესრიგი;
 - დირექტორებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს რეკომენდაციები გადაწყვეტილების მისაღებად;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- იმ პროცედურის აღწერა, რომლის მიხედვითაც კრების ჩატარებამდე ათი დღის განმავლობაში აქციონერს შეუძლია შეამოწმოს კრებაში თავისი მონაწილეობის უფლება;
- კრების დღის წესრიგთან დაკავშირებული მასალებისა თუ დოკუმენტების გაცნობის შესაძლებლობასა და წესს;
- თუ საერთო კრებაზე უნდა მოხდეს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების არჩევა, ასევე მონაცემებს კანდიდატების შესახებ.
- საერთო კრება გადაწყვეტილებაუნარიანია, თუ მას ესწრება ან წარმოდგენილია ხმის უფლების მქონე საწესდებო კაპიტალის 50%-ის მფლობელი მაინც. თუ კრება არ არის გადაწყვეტილებაუნარიანი, მაშინ თავმჯდომარის მიერ კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში და იმავე დღის წესრიგით, მოიწვევა ახალი კრება, რომელიც გადაწყვეტილებაუნარიანია თუ მას ესწრება ან წარმოდგენილია ხმის უფლების მქონე კაპიტალის არანაკლებ 25%-ის მფლობელისა. თუ კრება კვლავ არ არის გადაწყვეტილებაუნარიანი, მაშინ თავმჯდომარის მიერ კანონმდებლობით განსაზღვრულ ვადაში იგივე დღის წესრიგით, მოიწვევა ახალი კრება, რომელიც გადაწყვეტილებაუნარიანია გამოცხადებული ან წარმოდგენილი ხმის უფლების მქონე კაპიტალის მფლობელთა რაოდენობის მიუხედავად.
- საერთო კრების მუშაობას ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე, მისი არყოფნისას - მოადგილე, მოადგილის არყოფნისას კი ერთ-ერთი დირექტორი. მათი არყოფნისას კრების თავმჯდომარეს ხმათა უბრალო უმრავლესობით ირჩევს საერთო კრება.
- აქციონერი საერთო კრების მუშაობაში მონაწილეობას იღებს პირადობის მოწმობისა და კრებაზე წარმოდგენილი აქციათა რეესტრის მონაცემების საფუძველზე. დასაშვებია წარმომადგენლობა წერილობითი მინდობილობის საფუძველზე.
- კრებაზე დასწრების უფლებამოსილების დამადასტურებელ დოკუმენტებს და მანდატებს ბანკი ინახავს კრების ოქმის შედგენიდან, სულ ცოტა, ორი თვის განმავლობაში (კრების შედეგების გასაჩივრებისას, დავის საბოლოო გადაწყვეტამდე).
- საერთო კრების მიმდინარეობისა და გადაწყვეტილებების შესახებ დგება ოქმი ქართულ ან/და თურქულ ან/და ინგლისურ ენებზე და ხელმოწერილ უნდა იქნას კრების თავმჯდომარის მიერ.

საერთო კრება უფლებამოსილია:

- შეცვალოს წესდება, გაზარდოს ან შეამციროს საწესდებო კაპიტალი და გადაწყვიტოს მისი ლიკვიდაციის საკითხი;
- მიიღოს გადაწყვეტილება შერწყმის, გაყოფის ან რეორგანიზაციის შესახებ;
- მთლიანად ან ნაწილობრივ გააუქმოს აქციონერის მიერ აქციების უპირატესი შესყიდვის უფლება საწესდებო კაპიტალის მომატების დროს, ასევე აქციებში კონვერტირებადი სხვა ფასიანი ქაღალდების გამოშვების დროს;
- მიიღოს ან უარყოს სამეთვალყურეო საბჭოს და დირექტორების წინადადება მოგების გამოყენების შესახებ ან, როცა ეს ორგანოები ვერ იძლევიან ერთიან წინადადებას, მიიღოს გადაწყვეტილება წმინდა მოგების გამოყენების შესახებ;
- აირჩიოს აქციონერთა წარმომადგენლობა სამეთვალყურეო საბჭოში ან გამოიწვიოს ისინი სამეთვალყურეო საბჭოდან ნებისმიერ დროს მათი უფლებამოსილების ვადის გასვლამდე;
- აამტკიცოს სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორების ანგარიში;
- გადაწყვიტოს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა შრომის ანაზღაურების საკითხი;
- აირჩიოს აუდიტორი;
- მიიღოს გადაწყვეტილებები სამეთვალყურეო საბჭოსა და დირექტორების წინააღმდეგ სასამართლოს პროცესში მონაწილეობის შესახებ, ამ პროცესისათვის წარმომადგენლის დანიშვნის ჩათვლით;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- მიიღოს გადაწყვეტილებები საზოგადოების აქტივების შეძენის, გასხვისების გაცვლის (ან ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების), რომელთა ღირებულებაც შეადგენს საზოგადოების აქტივების საბალანსო ღირებულების 50%-ზე მეტს, გარდა ისეთი გარიგებებისა, რომლებიც წარმოადგენს ჩვეულ საწარმოო საქმიანობას;
- მიიღოს გადაწყვეტილებები საქართველოს კანონმდებლობით ან/და ამ წესდებით გათვალისწინებულ სხვა შემთხვევებში.
 - აქციონერთა საერთო კრებაზე შესაძლებელია განხილულ იქნას ასევე ბანკისათვის მნიშვნელოვანი სხვა საკითხებიც.
 - საერთო კრებაზე გადაწყვეტილებების მისაღებად საჭიროა დამსწრე ხმის უფლების მქონე აქციონერთა ხმების 50%-ზე მეტის თანხმობა, გარდა წესდების შესაბამისი მუხლის მიხედვით გათვალისწინებული გადაწყვეტილებებისა, რომელთა მისაღებად საჭიროა დამსწრე ხმის უფლების მქონე აქციონერთა ხმების 75%-ზე მეტის თანხმობა.
 - საერთო კრების მოწვევა არ არის აუცილებელი, თუ ხმების 75%-ზე მეტის მფლობელი ერთი აქციონერი მიიღებს გადაწყვეტილებას განსახილველ საკითხთან დაკავშირებით. ეს გადაწყვეტილება კრების ოქმის ტოლფასია და ითვლება კრების გადაწყვეტილებად. გადაწყვეტილება მიღებულ უნდა იქნას მაჟორიტარი აქციონერის იმ ორგანოს მიერ, რომელიც უფლებამოსილია მიიღოს ასეთი გადაწყვეტილება მაჟორიტარი აქციონერის სადამფუძნებლო დოკუმენტებისა და მარეგულირებელი კანონმდებლობის შესაბამისად. დანარჩენ აქციონერებს (ასეთის არსებობის შემთხვევაში) ეგზავნებათ შეტყობინება მიღებული გადაწყვეტილების შესახებ.

კორპორაციული მართვა

ბანკის ხელმძღვანელი ორგანოებია: ბანკის აქციონერთა საერთო კრება („საერთო კრება“), სამეთვალყურეო საბჭო და დირექტორთა საბჭო.

სამეთვალყურეო საბჭო

სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები არიან:

სახელი, გვარი	თანამდებობა
მეჰმეთ დონმეზი	სამეთვალყურეო საბჭოს თავჯდომარე
ჰარუნ ოზმენი	სამეთვალყურეო საბჭოს თავჯდომარის მოადგილე
ომერ ვანლი	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი
დიმიტრი ჯაფარიძე	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი
ქეთევან ტყავაძე	სამეთვალყურეო საბჭოს წევრი

- სამეთვალყურეო საბჭო უზრუნველყოფს ზედამხედველობას ბანკის საქმიანობაზე. იგი შედგება სულ მცირე სამი და არაუმეტეს ოცდაერთი წევრისაგან, ამასთან, წევრთა რაოდენობა ყოველთვის კენტი უნდა იყოს.
- სამეთვალყურეო საბჭოს ყოველ წევრს აქციონერთა საერთო კრება ირჩევს ოთხი წლის ვადით, მაგრამ უფლებამოსილება შეიძლება გაგრძელდეს ამ ვადის გასვლის შემდეგ მორიგი საერთო კრების მოწვევამდე. მათი განმეორებითი არჩევა შეუზღუდავია ან ისინი შეიძლება გათავისუფლდნენ ნებისმიერ დროს მათი უფლებამოსილების ვადის დასრულებამდე.
- სამეთვალყურეო საბჭოს წევრთა არჩევისას აქციონერთა საერთო კრებას უნდა წარედგინოს შემდეგი ინფორმაცია:
 - იმ აქციონერთა ვინაობა, ვინც წამოაყენა მოცემული კანდიდატურა;
 - კანდიდატის ბიოგრაფიული მონაცემები;
 - კანდიდატის ურთიერთობა ბანკსა და მის მსხვილ კლიენტებთან;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- ნებისმიერი სხვა ინფორმაცია, რამაც შეიძლება ზეგავლენა მოახდინოს კანდიდატის მიერ თავისი მოვალეობების შესრულებაზე.
- სამეთვალყურეო საბჭოს ყოველ წევრს შეუძლია ნებისმიერ დროს გადადგეს. ვადამდე გადარჩევა შესაძლებელია საერთო კრების მიერ ნებისმიერ დროს. საარჩევნო ვადის გასვლამდე სამეთვალყურეო საბჭოდან წევრის გასვლის ან საერთო კრების მიერ მისი გათავისუფლების შემთხვევაში, უნდა ჩატარდეს დამატებითი არჩევნები, წევრის გასვლიდან/გათავისუფლებიდან არაუგვიანეს ექვსი თვისა. ახალი წევრის უფლებამოსილება ძალაშია გასული წევრის საარჩევნო ვადის გასვლამდე. სამეთვალყურეო საბჭოს ახალი წევრის არჩევამდე, გადაწყვეტილების მისაღებად საჭირო ქვორუმი გაანგარიშებული უნდა იქნას დარჩენილი წევრების რაოდენობის შესაბამისად.
- სამეთვალყურეო საბჭო თავისი შემადგენლობიდან ირჩევს თავმჯდომარეს და მის მოადგილეს.
- საბჭოს სხდომებს იწვევს და დღის წესრიგს განსაზღვრავს სამეთვალყურეო საბჭოს თავმჯდომარე. სხდომა შეიძლება მოწვეული იქნას ასევე საბჭოს წევრის, დირექტორის და საწესდებო კაპიტალში 5 %-ის მფლობელი აქციონერის მოთხოვნით. როგორც წესი მოწვევა კეთდება წერილობით, სულ ცოტა, რვა დღით ადრე და სავარაუდო დღის წესრიგითურთ და შეიძლება ჩატარდეს საქართველოში ან საზღვარგარეთ როგორც ეს ადრე იყო გათვალისწინებული შესაბამისი დღის წესრიგით.
- სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება კვარტალში ერთხელ მაინც.
- სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომები ტარდება ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე. სამეთვალყურეო საბჭო გადაწყვეტილებათა უნარიანია, თუ მას ესწრება ან წარმოდგენილია წევრთა სულ მცირე ნახევარი. თუ საბჭო არ არის გადაწყვეტილებათა უნარიანი, თავმჯდომარეს (მისი არყოფნისას – მის მოადგილეს), შეუძლია, სულ მცირე, რვა დღის ვადაში მოიწვიოს ახალი სხდომა, რომელიც გადაწყვეტილებათა უნარიანი იქნება, თუ მას ესწრება წევრთა არანაკლებ 25%. თუ სამეთვალყურეო საბჭო კვლავ არ არის გადაწყვეტილებათა უნარიანი, მაშინ სამეთვალყურეო საბჭოს უწყდება უფლებამოსილება და თავმჯდომარე იწვევს საერთო კრებას.
- სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებათა შესახებ დგება ოქმი ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე და ოქმს ხელს აწერს კრების თავმჯდომარე.

სამეთვალყურეო საბჭოს ამოცანები და კომპეტენცია:

- გაუწიოს კონტროლი დირექტორების საქმიანობას;
- ნებისმიერ დროს მოითხოვოს დირექტორებისაგან ბანკის საქმიანობის ანგარიში;
- გააკონტროლოს და შეამოწმოს ბანკის ფინანსური დოკუმენტაცია, ასევე ქონებრივი ობიექტები, კერძოდ, ბანკის ფასიანი ქაღალდებისა და საქონლის მდგომარეობა და მას ეს შეუძლია დაავალოს ცალკეულ წევრებს ან განსაზღვრულ ექსპერტებს;
- მოიწვიოს აქციონერთა საერთო კრება, თუ ამას ბანკის აუცილებლობა მოითხოვს;
- შეამოწმოს წლიური ანგარიშები. მოგების განაწილების წინადადება და ინფორმაცია მდგომარეობის შესახებ და ამის შესახებ მოახსენოს საერთო კრებას; ცნობაში სამეთვალყურეო საბჭომ უნდა მიუთითოს, თუ როგორ და რა მოცულობით შეამოწმა მან საზოგადოების ხელმძღვანელობა გასული სამეურნეო წლის განმავლობაში, წლიური ანგარიშისა და საქმიანობის ანგარიშის თუ რომელი ნაწილი შეამოწმა და გამოიწვიოს თუ არა ამ შემოწმებებმა საბოლოო შედეგების არსებითი ცვლილებები;
- დანიშნოს და ნებისმიერ დროს გამოიწვიოს დირექტორები, ასევე დადოს და შეწყვიტოს მათთან ხელშეკრულებები; დანიშნოს და ნებისმიერ დროს გამოიწვიოს აუდიტის კომიტეტის წევრები.
- დაამტკიცოს ბანკის სტრუქტურა და დებულებები წინამდებარე წესდებით ან/და კანონმდებლობით გათვალისწინებულ შემთხვევებში;
- წარმოადგინოს ბანკი დირექტორებთან გარიგებების შესრულებისას, აგრეთვე საერთო კრების გადაწყვეტილებით საზოგადოების სახელით მათ წინააღმდეგ წარმართოს სამართლებრივი დავა.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- სამეთვალყურეო საბჭოს შეუძლია, თუ საკითხი შეეხება მისი წევრის პასუხისმგებლობას, აქციონერთა საერთო კრების გადაწყვეტილების გარეშე სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების წინააღმდეგ შეიტანოს სარჩელი.

საქმიანობა, რომელიც მხოლოდ სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილების საფუძველზე შეიძლება განხორციელდეს:

- საწარმოთა 50%-ზე მეტი წილის შეძენა და გასხვისება;
 - ფილიალების შექმნა და მათი ლიკვიდაცია;
 - წლიური ბიუჯეტის დამტკიცება და გრძელვადიანი ვალდებულებების აღება;
 - საზოგადოების ქონების შეძენის, გასხვისების ან გაცვლის (ან ერთმანეთთან დაკავშირებული ასეთი გარიგებების) შესახებ გადაწყვეტილების მიღება, რომელთა ღირებულება შეადგენს საზოგადოების ქონების საბალანსო ღირებულების 10%-ს, თუ წესდებით სხვა რამ არ არის გათვალისწინებული. ეს არ შეეხება საზოგადოების ჩვეულებრივ საქმიანობას;
 - სესხებისა და კრედიტების აღება, რომლებიც აღემატება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დადგენილ ოდენობას, ასეთის არსებობის შემთხვევაში;
 - სესხებისა და კრედიტების უზრუნველყოფა, თუ ისინი არ მიეკუთვნებიან ჩვეულებრივ სამეურნეო საქმიანობას. ამგვარი უზრუნველყოფა სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებისა და დირექტორების მიმართ დაუშვებელია;
 - ახალი სახის საბანკო საქმიანობის დაწყება ან საქმიანობის არსებული სახის შეწყვეტა;
 - სამეურნეო პოლიტიკის ზოგადი პრინციპების დადგენა;
 - ხელმძღვანელ პირებისათვის მოგებისა და სხვა მსგავს ურთიერთობებში მონაწილეობისა და პენსიის გაცემის უზრუნველყოფის პრინციპების დადგენა და აქციონერთა კრებაზე დასამტკიცებლად წარდგენა;
 - სავაჭრო წარმომადგენლების (პროკურისტების) დანიშვნა და გამოწვევა;
 - გადაწყვეტილების მიღება საზოგადოების აქციებისა და სხვა ფასიანი ქაღალდების საფონდო ბირჟაზე სავაჭროდ დაშვების შესახებ, თუ ამგვარი დაშვება საზოგადოებას აკისრებს კანონით გათვალისწინებულ მნიშვნელოვან დამატებით ხარჯებს;
 - საკრედიტო, საინვესტიციო, სავალუტო, აქტივებისა და ვალდებულებების მართვის, აქტივების შეფასების, მათი კლასიფიკაციისა და შესაძლო დანაკარგების ადეკვატური რეზერვის შექმნის შიდა პოლიტიკისა და პროცედურების განსაზღვრა და დამტკიცება;
 - კანონით გათვალისწინებულ შემთხვევებში ბანკის მიერ გამოშვებული აქციების გამოსყიდვა;
 - ბანკის მიერ საკრედიტო რესურსებზე და დეპოზიტებზე გამოსაყენებელი მინიმალური და მაქსიმალური საპროცენტო განაკვეთების ოდენობის განსაზღვრა და დამტკიცება;
- ✓ სამეთვალყურეო საბჭო იღებს ასევე გადაწყვეტილებებს კანონმდებლობით, საქართველოს ეროვნული ბანკის ნორმატიული აქტებით და ბანკის შიდა ნორმატიული აქტებით გათვალისწინებულ შემთხვევებში.
- ✓ საბჭოს წევრებმა კეთილსინდისიერად და გულმოდგინედ უნდა შეასრულონ დაკისრებული ამოცანები. კერძოდ ისინი ვალდებული არიან იზრუნონ ბანკზე და მის სტაბილურობაზე ისე, როგორც ზრუნავს ანალოგიურ თანამდებობაზე და ანალოგიურ პირობებში მყოფი ჩვეულებრივი, საღად მოაზროვნე პირი და იმოქმედონ იმ რწმენით, რომ მათი ეს ქმედება ყველაზე ხელსაყრელია ბანკისათვის.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები ვალდებული არიან:

- რეგულარულად დაესწრონ სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომებს და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საკითხების განხილვაში;
- მოითხოვონ დღის წესრიგში საკითხის შეტანა და სამეთვალყურეო საბჭოს სხდომის მოწვევა, როდესაც ეს აუცილებლობას წარმოადგენს;
- არ გაამჟღავნონ კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომელიც მათ მიიღეს თავიანთი სამსახურობრივი მოვალეობების შესრულებისას;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- დროულად მიაწოდონ აქციონერებს ზუსტი და სრული ინფორმაცია ბანკის საქმიანობისა და მისი ფინანსური მდგომარეობის შესახებ;
- არ გამოიყენონ პირადი სარგებლის მისაღებად ბანკის ქონება და თავიანთი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას მოპოვებული ინფორმაცია;
- თავი შეიკავონ ისეთ გარიგებებში მონაწილეობისგან, რასაც შეიძლება მოჰყვეს მათი ინტერესების წინააღმდეგობაში მოსვლა ბანკის ინტერესებთან (ინტერესთა შეუთავსებლობა);
- ინტერესთა შეუთავსებლობის ნებისმიერი შემთხვევისას განუცხადონ დირექტორატსა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ამის შესახებ და თავი შეიკავონ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების დროს ხმის მიცემისაგან.
- კომერციული ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს ან მის წევრებს აქციონერთა საერთო კრების თანხმობის გარეშე არ შეუძლიათ სხვებისათვის თავიანთი უფლებების დელეგირება.

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების დამოუკიდებლობა და თითოეული დამოუკიდებელი წევრის დამოუკიდებლად მიჩნევის შესახებ არგუმენტები

სამეთვალყურეო საბჭოს წევრები სრულად აკმაყოფილებენ ადმინისტრატორის შესაფერისობის კრიტერიუმებს. დანართში “ადმინისტრატორები” წარმოდგენილია სამეთვალყურეო საბჭოს წევრების განათლებასა და სამუშაო გამოცდილების შესახებ ინფორმაცია. სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს გააჩნიათ განათლების თანაბარი დონე, სამეთვალყურეო საბჭოში დაცულია ხმათა უმრავლესობის პრინციპი და არ არსებობს დომინანტი პირის რისკი.

სამეთვალყურეო საბჭო, მასზე მინიჭებული უფლებამოსილებიდან გამომდინარე, აქტიურად არის ჩართული ბანკის ფუნქციონირებაში. წლის განმავლობაში ტარდება 4 რიგითი სხდომა, ასევე ბანკის საჭიროების მიხედვით რიგგარეშე სხდომები. 2021 წელს ჩატარდა 17 სხდომა. 2021 წლის განმავლობაში ჩატარებულ სხდომებზე განხილულ იქნა ბანკისთვის აქტუალური საკითხები, რომელიც სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციაში შედის.

დირექტორთა საბჭო

სახელი, გვარი	თანამდებობა
ომერ აიდიანი	გენერალური დირექტორი
ჰალუქ ჯენგიზი	გენერალური დირექტორი მოადგილე
მერთ ქოზაჯიოღლუ	დირექტორი
არჩილ ჟიჟავაძე	დირექტორი

- ბანკის ხელმძღვანელობა და მისი წარმომადგენლობა ევალება დირექტორთა საბჭოს. დირექტორთა საბჭო პასუხისმგებელია ბანკის მართვაზე, მისი საქმიანობის ბანკის მიზნების შესაბამისად წარმართვაზე.
- დირექტორთა საბჭო შედგება სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ოთხ წლამდე ვადით დანიშნული არანაკლებ სამი დირექტორისაგან, რომელთა უფლებამოსილება გრძელდება ამ ვადის გასვლის შემდეგაც სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ ახალი დირექტორების დანიშვნამდე. დირექტორების დანიშვნა ხელმეორე ვადით შეუზღუდავია და ისინი შეიძლება გათავისუფლდნენ ნებისმიერ დროს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მათი უფლებამოსილების ვადის დასრულებამდე.
- დირექტორატს ხელმძღვანელობს სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დანიშნული გენერალური დირექტორი.
- დირექტორთა საბჭო ანგარიშგაღებულია ბანკის სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- დირექტორატის უფლებამოსილებაში შედის ყველა იმ საკითხის გადაწყვეტა, რაც კანონმდებლობითა და წესდებით არ განეკუთვნება აქციონერთა საერთო კრებისა და სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციას. დირექტორატი განიხილავს და იღებს წინასწარ გადაწყვეტილებას ყველა იმ საკითხზე, რომელზეც კანონმდებლობისა და წესდების თანახმად სამეთვალყურეო საბჭოს თანხმობაა საჭირო.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- გენერალური დირექტორი (მისი არყოფნისას გენერალური დირექტორის მოადგილე) ერთპიროვნულად მართავს ბანკს, აკონტროლებს დირექტორთა საქმიანობას და წარმოადგენს ბანკს მესამე პირებთან ურთიერთობაში. დირექტორთა საბჭოს წევრები (გენერალური დირექტორის მოადგილე და დირექტორები) ხელმძღვანელობენ თავიანთ დაქვემდებარებაში შემავალ სტრუქტურულ ერთეულებს (დეპარტამენტებს). ისინი პასუხისმგებლები არიან მათ გამართულ ფუნქციონირებაზე და ბანკის სტრატეგიის შესაბამისად განსაზღვრული პოლიტიკის განხორციელებაზე.
- გენერალური დირექტორის მოადგილე და დირექტორები ხელმძღვანელობენ წესდებისა და შინაგანაწესის თანახმად მათ დაქვემდებარებაში შემავალ სამსახურებს და მათ საქმიანობას წესდებისა და შინაგანაწესის შესაბამისად, წარმოადგენს ბანკს ამ სფეროში მესამე პირებთან ურთიერთობაში.
- მესამე პირებთან ურთიერთობაში ბანკის წარმოდგენის უფლება აქვთ მხოლოდ იმ დირექტორებს, რომლებიც რეგისტრირებულნი არიან ასეთებად სამეწარმეო რეესტრში, თუ ასეთი წევრები არ განხორციელებენ თავიანთი უფლებამოსილებების დელეგირებას მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად. დირექტორები კომპანიას წარმოადგენენ როგორც ერთობლივად, ასევე ცალ-ცალკე.
- დირექტორთა საბჭოს სხდომების მოწვევა, გადაწყვეტილებების მიღება და ბანკის ხელმძღვანელობა ხორციელდება საქართველოს კანონმდებლობის, ბანკის წესდების, შინაგანაწესის და სხვა შიდა ნორმატიული აქტების შესაბამისად. დირექტორთა საბჭოს სხდომები შეიძლება ჩატარდეს საქართველოში ან საზღვარგარეთ, შესაბამისი დღის წესრიგით.
- დირექტორატის სხდომები ტარდება საჭიროების მიხედვით, მაგრამ არანაკლებ თვეში ერთი სხდომისა და წარმართება ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე. სხდომა მოიწვევა გენერალური დირექტორის, ასევე დირექტორატის რომელიმე წევრის ინიციატივით.
- გენერალური დირექტორი ადგენს სხდომის დღის წესრიგს, ამზადებს საჭირო მასალებს და თავმჯდომარეობს სხდომებს. დირექტორატის წევრებს უფლება აქვთ გენერალურ დირექტორთან დააყენონ წინადადება დღის წესრიგში საკითხის შეტანის თაობაზე.
- სხდომა უფლებამოსილია, თუ მას ესწრება დირექტორატის წევრთა ნახევარზე მეტი. გადაწყვეტილებები მიიღება დამსწრე ხმათა უბრალო უმრავლესობით. ხმების თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გადამწყვეტია გენერალური დირექტორის (მისი არყოფნისას – გენერალური დირექტორის მოადგილის) ხმა.
- დირექტორთა საბჭოს სხდომაზე დგება ოქმი ქართულ და/ან თურქულ და/ან ინგლისურ ენებზე, რომელსაც ხელს აწერს სხდომის თავმჯდომარე.
- გენერალური დირექტორის მოადგილე და დირექტორები ანგარიშვალდებულები არიან გენერალური დირექტორის და სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე. გენერალური დირექტორი ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე და/ან დირექტორები ვალდებული არიან სამეთვალყურეო საბჭოს აცნობონ ყველა იმ გარემოების შესახებ, რომლებმაც შეიძლება მნიშვნელოვანი გავლენა მოახდინოს ბანკის მდგომარეობაზე.
- გენერალური დირექტორი, გენერალური დირექტორის მოადგილე და/ან დირექტორები საზოგადოების საქმეებს უნდა გაუმძღვნენ კეთილსინდისიერად. კერძოდ, ზრუნავდნენ ისე, როგორც ზრუნავენ ანალოგიურ თანამდებობაზე და ანალოგიურ პირობებში მყოფი ჩვეულებრივი, სადად მოაზროვნე პირები და მოქმედებდნენ იმ რწმენით, რომ მათი ეს მოქმედება ყველაზე ხელსაყრელია საზოგადოებისთვის.

დირექტორები ვალდებული არიან:

- რეგულარულად დაესწრონ დირექტორატის სხდომებს და აქტიური მონაწილეობა მიიღონ საკითხების განხილვაში;
- მოითხოვონ დღის წესრიგში საკითხის შეტანა და დირექტორატის სხდომის მოწვევა, როდესაც ეს აუცილებლობას წარმოადგენს;

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- არ გამჟღავნონ კონფიდენციალური ინფორმაცია, რომელიც მათ მიიღეს თავიანთი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას;
- არ გამოიყენონ პირადი სარგებლის მისაღებად ბანკის ქონება და თავიანთი სამსახურებრივი მოვალეობების შესრულებისას მოპოვებული ინფორმაცია;
- თავი შეიკავონ ისეთ გარიგებებში მონაწილეობისგან, რასაც შეიძლება მოჰყვეს მათი ინტერესების წინააღმდეგობაში მოსვლა საზოგადოების ინტერესებთან (ინტერესთა შეუთავსებლობა);
- ინტერესთა შეუთავსებლობის ნებისმიერი შემთხვევისას განუცხადონ დირექტორატსა და სამეთვალყურეო საბჭოს წევრებს ამის შესახებ და თავი შეიკავონ შესაბამისი გადაწყვეტილების მიღების დროს ხმის მიცემისაგან;
- დაუყოვნებლივ მიაწოდონ სამეთვალყურეო საბჭოს წევრს ამ უკანასკნელის მიერ მოთხოვნილი ინფორმაცია;
- შეასრულონ კანონმდებლობით, ბანკის წესდებითა და შიდა ნორმატიული აქტებით, სამომსახურებო ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სხვა ვალდებულებები და ბანკის აქციონერთა საერთო კრების, ასევე სამეთვალყურეო საბჭოს გადაწყვეტილებები.

დირექტორთა საბჭოს წევრების შერჩევა ხდება საქართველოს კომერციული ბანკების ადმინისტრატორთა შესაფერისობის კრიტერიუმების შესახებ დებულების თანახმად განსაზღვრული კრიტერიუმების მიხედვით. ამჟამინდელი დირექტორატის საბჭოს ყველა წევრი სრულიად აკმაყოფილებს კანონით განსაზღვრულ ადმინისტრატორის შესაფერისობის კრიტერიუმებს.

დირექტორთა საბჭო შედგება:

- გენერალური დირექტორი
- გენერალური დირექტორის მოადგილე, რომელიც პასუხისმგებელია ხაზინისა და საოპერაციო განყოფილების ფუნქციონირებაზე
- დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია მარკეტინგისა და საკრედიტო განყოფილების ფუნქციონირებაზე
- დირექტორი, რომელიც პასუხისმგებელია შესაბამისობისა და რისკების განყოფილების ფუნქციონირებაზე

კომიტეტები

საკრედიტო კომიტეტი

საკრედიტო კომიტეტის უფლებამოსილება (კომპეტენცია და ამოცანები)

- საკრედიტო კომიტეტი ასრულებს იმ ფუნქციებს, რომელიც განისაზღვრება „კომერციული ბანკების საქმიანობის შესახებ“ საქართველოს კანონის, ასევე საქართველოს ეროვნული ბანკის კანონქვემდებარე აქტების შესაბამისად.
- საკრედიტო კომიტეტი უფლებამოსილია მიიღოს გადაწყვეტილება და გასცეს სესხი სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ მასზე გადაცემული უფლებამოსილების ფარგლებში
- საკრედიტო კომიტეტი ვალდებულია შეასრულოს ყველა ის დავალება, რომელსაც მას გადასცემს სამეთვალყურეო საბჭო სესხებთან დაკავშირებით.

საკრედიტო კომიტეტის წევრები და კომიტეტის სხდომის ჩატარების წესი

- კომიტეტი უნდა შედგებოდეს მინიმუმ სამი წევრისგან. კომიტეტის წევრთა რაოდენობის განსაზღვრა, საბჭოს წევრების არჩევა ან გადაყენება სამეთვალყურეო საბჭოს კომპეტენციაა. იმ შემთხვევაში, თუ საკრედიტო კომიტეტის ერთ-ერთ წევრს ნებისმიერი მიზეზით შეუწყდება შრომითი ხელშეკრულება ბანკთან, ეს წევრი ავტომატურად გადაყენებულ იქნება კომიტეტის წევრობიდან.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- საკრედიტო კომიტეტის გადაწყვეტილება მიღებულ უნდა იქნას ერთხმად. საკრედიტო კომიტეტის გადაწყვეტილების ერთხმად მიუღებლობის შემთხვევაში, განაცხადს აფასებს ზემდგომი ორგანო. კომიტეტის სხდომებს ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი.
- სხდომებზე მოწვეულ უნდა იქნან ბანკის სტრუქტურული ერთეულების მენეჯერები. გადაწყვეტილებები, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად მიიღება სხდომის ოქმის სახით.
- საკრედიტო კომიტეტის სხდომების სამდივნო პროცედურებს უზრუნველყოფს დირექტორატის სამდივნო.

სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი აუდიტის კომიტეტი

- კომიტეტი წარმოადგენს მუდმივ კოლეგიალურ ორგანოს და სრულად ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- კომიტეტის მანდატი განისაზღვრება საქართველოს ეროვნული ბანკის, 2018 წლის 26 სექტემბრის 215/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების კორპორაციული მართვის კოდექსის“ მოთხოვნების მიხედვით;
- აუდიტის კომიტეტი ბანკის კორპორაციული მართვის სისტემის მნიშვნელოვანი რგოლია. ეს რგოლი ზედამხედველობას ახორციელებს შიდა აუდიტის განყოფილების საქმიანობაზე და აქციონერთა ინტერესებს იცავს ფინანსური ანგარიშგების შედგენის საიმედოობის თვალსაზრისით. აუდიტის კომიტეტი პასუხს აგებს ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკასა და პროცედურებთან შესაბამისობის ზედამხედველობაზე, ასევე რისკის მართვის სისტემის ადეკვატურობის შემოწმებაზე ბანკის წინაშე მდგარ რისკებთან მიმართებაში.
- კომიტეტი დაკომპლექტებულია არანაკლებ 3 (სამი) წევრისგან, რომელთა უმრავლესობას წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები;
- კომიტეტის თავმჯდომარე არის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი და იმავდროულად არ არის სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და სხვა კომიტეტის თავმჯდომარე.
- აუდიტის კომიტეტის სხდომა ტარდება საჭიროებისამებრ, მაგრამ არანაკლებ კვარტალში ერთხელ. აუდიტის კომიტეტის სხდომას ესწრება მინიმუმ ორი წევრი. აუდიტის კომიტეტზე გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა უმრავლესობით, ხოლო ორი წევრის დასწრების შემთხვევაში ერთხმად.
- კომიტეტის რიგგარეშე სხდომა შესაძლებელია ჩატარდეს სამეთვალყურეო საბჭოს ან აუდიტის კომიტეტის ნებისმიერი წევრის ან დირექტორთა საბჭოს მოთხოვნის საფუძველზე.
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი აუდიტის კომიტეტი გარდა სხვა ფუნქციებისა:
 - მონიტორინგს უწევს და აქტიურად თანამშრომლობს ბანკის შიდა აუდიტის განყოფილებასთან, განსაზღვრავს შიდა აუდიტის ჩატარების ფორმებს და მეთოდებს;
 - უზრუნველყოფს შიდა აუდიტის განყოფილების ფუნქციების ადეკვატურობას და დამოუკიდებულობას;
 - განიხილავს და ამტკიცებს ჩასატარებელ შიდა აუდიტის მასშტაბებს და ჩატარების სიხშირეს;
 - ამტკიცებს და პერიოდულად განიხილავს შიდა აუდიტის განყოფილების დებულებას და თანამშრომლების სამუშაო აღწერილობას;
 - აუდიტის კომიტეტი ასრულებს იმ მოვალეობას, რომელიც განისაზღვრება მოქმედი კანონმდებლობისა და ბანკის დებულების მიხედვით;

განიხილავს და ამტკიცებს შიდა აუდიტის სამსახურის მიერ მომზადებულ კვარტალურ მოხსენებებს, საჭიროების შემთხვევაში რეკომენდაციებს წარუდგენს სამეთვალყურეო საბჭოს.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

რისკების მართვისა და საინფორმაციო ტექნოლოგიების კომიტეტი

რისკების მართვისა და საინფორმაციო ტექნოლოგიების კომიტეტის უფლებამოსილებანი (ამოცანები და კომპეტენცია)

- კომიტეტი ასრულებს იმ ფუნქციებს, რომელიც განისაზღვრება კომერციული ბანკების შესახებ საქართველოს კანონის, საქართველოს ეროვნული ბანკის კორპორატიული მართვის სტანდარტების და სხვა კანონქვემდებარე აქტების მიხედვით.
- კომიტეტი, ბანკის საქმიანობისას წარმოქმნილ რისკების მართვასთან დაკავშირებით პასუხისმგებელია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- კომიტეტი განსაზღვრავს ბანკის რისკების მართვის პოლიტიკას და აღნიშნული პოლიტიკის ფარგლებში ამზადებს გეგმებს.
- უზრუნველყოფს შესაბამისი ზომების მიღებას იმ ფაქტორებთან დაკავშირებით, რომელიც უარყოფით ზეგავლენას ახდენს ბანკის კაპიტალის ადეკვატურობაზე და რისკის პროფილზე.
- უზრუნველყოფს ბანკის საინფორმაციო ტექნოლოგიების შესაბამისობას სტრატეგიის სამუშაო სტრატეგიასთან.

რისკების მართვისა და საინფორმაციო ტექნოლოგიების კომიტეტის წევრები და სხდომის ჩატარების წესი

- კომიტეტი შედგება მინიმუმ 5 დამოუკიდებელი წევრისგან. წევრების რაოდენობას განსაზღვრავს და წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო.
- კომიტეტის სხდომები ტარდება კომიტეტის წევრთა უმრავლესობის დასწრებით მინიმუმ ოთხ თვეში ერთხელ. კომიტეტის საგანგებო სხდომა შესაძლებელია ჩატარდეს სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტის კომიტეტის და დირექტორთა საბჭოს მოთხოვნის საფუძველზე. სხდომას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი. გადაწყვეტილებები მიიღება დამსწრეთა ხმათა უმრავლესობით. ხმების თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გენერალური დირექტორის ხმა გადამწყვეტია.
- კომიტეტის სხდომების სამდივნო პროცედურებს უზრუნველყოფს კორპორატიული მდივანი

სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი რისკების მართვის კომიტეტი

- კომიტეტი წარმოადგენს მუდმივ კოლეგიალურ ორგანოს და სრულად ანგარიშვალდებულია სამეთვალყურეო საბჭოს წინაშე.
- კომიტეტის მანდატი განისაზღვრება საქართველოს ეროვნული ბანკის, 2018 წლის 26 სექტემბრის 215/04 ბრძანებით დამტკიცებული „კომერციული ბანკების კორპორატიული მართვის კოდექსის“ მოთხოვნების მიხედვით
- კომიტეტი დაკომპლექტებულია არანაკლებ 3 (სამი) წევრისგან, რომელთა უმრავლესობას წარმოადგენენ სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრები
- კომიტეტის თავმჯდომარე არის სამეთვალყურეო საბჭოს დამოუკიდებელი წევრი და იმავდროულად არ არის სამეთვალყურეო საბჭოს ან/და სხვა კომიტეტის თავმჯდომარე
- სამეთვალყურეო საბჭოსთან შექმნილი რისკების კომიტეტი გარდა სხვა ფუნქციებისა:
 - განიხილავს რისკის სტრატეგიებს როგორც აგრეგირებული, ისე ინდივიდუალური რისკის ჭრილში და აანალიზებს მათ შესაძლო გავლენას ბანკის რისკ მიმართ ტოლერანტობაზე
 - მონიტორინგს ახორციელებს ხელმძღვანელობის მიერ ბანკის რისკის მიმართ ტოლერანტულობის პოლიტიკით დადგენილი მიდგომებისა და ლიმიტების შესრულებაზე
 - თანამშრომლობს და ზედამხედველობას უწევს რისკების დირექტორის საქმიანობას, რათა უზრუნველყოფილი იყოს ბანკის რისკების მართვის სისტემის ეფექტურობა და პროპორციულობა ბანკის რისკების ბუნებასთან, მასშტაბებსა და კომპლექსურობასთან

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

- აფასებს ბანკის ბიზნეს მოდელიდან გამომდინარე რისკებს და სხვადასხვა სტრუქტურულ ერთეულებთან თანამშრომლობით შეიმუშავებს რეკომენდაციებს აღნიშნული რისკების მიტიგაციის უზრუნველსაყოფად
- უზრუნველყოფს ეფექტურ კომუნიკაციას და კოორდინაციას აუდიტის კომიტეტთან, რაც მოიცავს ინფორმაციის გაცვლას, ყველა სახის მნიშვნელოვანი რისკის იდენტიფიცირებას, ბანკის რისკების მართვის ჩარჩოში მიზანშეწონილი კორექტირებების განხილვის მიზნით.

აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტი

აქტივებისა და პასივების მართვის კომიტეტის უფლებამოსილება

- ამზადებს ბანკის აქტივებისა და პასივების მართვის პოლიტიკას არსებული კანონქვემდებარე აქტებისა და ბანკის ფინანსური მიზნების გათვალისწინებით.
- ბანკის პოლიტიკისა და მიზნების კრილში, განაგებს ლიკვიდობისა და საბაზრო რისკებს და მართავს ფულად სახსრებს ისე, რომ უზრუნველყოფილ იქნას რისკების მინიმუმამდე დაყვანა და მაქსიმალური მოგების მიღება.
- თვალყურს ადევნებს ეკონომიკურ სფეროში განვითარებულ მოვლენებს, მოქმედ სავალუტო ფინანსურ პოლიტიკას, უფლებამოსილი ორგანოების მიერ მიღებულ კანონქვემდებარე აქტებს და საბანკო სექტორში და ბაზარზე განვითარებულ მოვლენებს. აფასებს თუ რა ზეგავლენა შეიძლება მოახდინოს განვითარებულმა მოვლენებმა საბანკო სექტორზე და უშუალოდ ბანკზე, თვალყურს ადევნებს ბანკის რეიტინგს.
- განვითარებული მოვლენების ფონზე ბიუჯეტის გადახედვის აუცილებლობის შემთხვევაში, თავიდან განსაზღვრავს ბანკის მიზნებს, სამეთვალყურეო საბჭოს წარუდგენს რეკომენდაციებს განსაზღვრული სტრატეგიული მიზნების ფარგლებში.
- უზრუნველყოფს ლიკვიდობასთან და სავალუტო ოპერაციებთან დაკავშირებით არსებული კანონმდებლობითა და ბანკის შიდა დებულებებით განსაზღვრული მოთხოვნების დაცვას.

აქტივებისა და პასივების კომიტეტის წევრები და სხდომების ჩატარების წესი

- კომიტეტი შედგება მინიმუმ სამი დამოუკიდებელი წევრისგან. წევრების რაოდენობას განსაზღვრავს და წევრებს ირჩევს სამეთვალყურეო საბჭო. წევრები შეირჩევა სამეთვალყურეო საბჭოს მიერ დირექტორთა საბჭოს წევრებსა და განყოფილებების ხელმძღვანელ პირებს შორის.
- იმ შემთხვევაში, თუ კომიტეტი შედგება სამი წევრისგან, საკმარისი ქვორუმი იქნება კომიტეტის სრული შემადგენლობა, ხოლო იმ შემთხვევაში, თუ კომიტეტი შედგება სამ წევრზე მეტი წევრისგან, კომიტეტის წევრთა რაოდენობის ნახევარზე მეტი, ხოლო გადაწყვეტილება მიიღება ხმათა უმრავლესობით. სხდომას ხელმძღვანელობს გენერალური დირექტორი, ხმების თანაბრად განაწილების შემთხვევაში გენერალური დირექტორის ხმა გადამწყვეტია.
- კომიტეტის სხდომა ტარდება მინიმუმ თვეში ერთხელ. სხდომა შესაძლებელია მოწვეულ იქნეს კომიტეტის ერთ-ერთი წევრის, სამეთვალყურეო საბჭოს, აუდიტთა საბჭოსა და აქციონერთა საბჭოს ინიციატივით. სხდომაზე შესაძლებელია მოწვეულ იქნას ბანკის სხვადასხვა განყოფილების ხელმძღვანელები. გადაწყვეტილებები, საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის თანახმად მიიღება სხდომის ოქმის სახით.
- აქტივებისა და პასივების კომიტეტის სხდომების სამდივნო პროცედურებს უზრუნველყოფს ბიუჯეტის, ანგარიშგებისა და ფონდის მართვის განყოფილება.

11. სს ზირაათ ბანკი საქართველო-ს აქციონერებთან დაკავშირებული საკითხები (გაგრძელება)

შიდა აუდიტის სამსახური

ბანკში რისკების მართვის პროცესებს მეთვალყურეობს ბანკის შიდა აუდიტი, რომელიც სისტემატური და არასისტემატური შემოწმებებით ადგენს პროცედურების ადეკვატურობასა და ბანკის შესაბამისობას პროცედურებთან. შიდა აუდიტი ყველა შეფასების შედეგს განიხილავს დირექტორთა საბჭოსთან და აუდიტის კომიტეტს შედეგებსა და რეკომენდაციებს მოახსენებს.

შიდა აუდიტის სამსახური წარმოადგენს ბანკის სტრუქტურულ ერთეულს, იგი ექვემდებარება სამეთვალყურეო საბჭოსთან არსებულ აუდიტის კომიტეტს, რომელიც, თვის მხრივ, ვალდებულია უზრუნველყოს სამსახურის ობიექტურობა და მისი დამოუკიდებლობა დირექტორატისგან.

შიდა აუდიტის სამსახურის სფერო და მასშტაბები მოიცავს ბანკის ყველა სტრუქტურულ ერთეულს და პროცესს, IT სამსახურის გარდა და ეფუძნება რისკის დონის დადგენას, მოქმედ კანონმდებლობას, ნორმებსა და სტანდარტებს. აუდიტორული შემოწმება ითვალისწინებს ბანკის შესაბამისობას სტრუქტურულ ერთეულში თითოეული ობიექტისა და საკითხის კონკრეტიზაციას, რომელთა ანალიზი შემდგომში ასახულ უნდა იქნას დასკვნაში.

მშობელი ბანკის ხედვისა და მისიის გათვალისწინებით, ბანკის ხედვაა იყოს უნივერსალური, მაღალი საბაზრო ღირებულების მქონე ბანკი.

თანამშრომელთა რაოდენობა

ბანკის თანამშრომელთა (სახელშეკრულებო) საშუალო წლიური რაოდენობა კატეგორიების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

	2022	2021
უმალესი ხელმძღვანელობა	4	3
საშუალო ხელმძღვანელობა	18	18
სხვა თანამშრომლები	36	36

ბანკს 2022 და 2021 წლებში არ ჰყოლია დროებით დასაქმებული თანამშრომლები.

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები

რისკის მართვის სტრატეგია

სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ რისკის სტრატეგია გამომდინარეობს ბანკის ბიზნეს სტრატეგიიდან, რომელიც შესაბამისობაშია რისკის მიმართ ტოლერანტულობასთან და განსაზღვრავს ბანკის ზრდის ტემპს, სასურველ ფინანსურ შედეგებს, დაკრედიტების სფეროების პრიორიტეტულობას, ბანკის შიდა სრუქტურასა და დიზაინს. ბანკის ბიზნეს სტრატეგია გამყარებულია შესაბამისი შიდა პოლიტიკებითა და პროცედურებით.

ბანკი აღნიშნული პერიოდისათვის გეგმავს სტაბილურ და სწრაფ ზრდას, რომელიც ძირითადად გამოხატული იქნება საკრედიტო პორტფელის ზრდით. ბანკი აცნობიერებს სწრაფ ზრდის ტემპთან დაკავშირებულ რისკებს და ახდენს მათ აღმოფხვრას, როგორც ჭარბი საზედამხედველო კაპიტალით ასევე პოლიტიკებით, პროცედურებითა და ლიმიტებით.

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

რისკის სტრატეგია გაცნობიერებულია ბანკის ყველა სტრუქტურული ერთეულების დონეზე და ბიზნეს სტრატეგიის გარდა გამოხატულია ბანკის რისკის მართვის პოლიტიკაში. მნიშვნელოვანია, რომ ბანკის რისკის სტრატეგიის განხორციელების აღსრულება ხდება ბანკის დირექტორატისა და შესაბამისი რისკზე პასუხისმგებელი ორგანოების მიმართ, ამ პროცესს კი ზედამხედველობას უწევს სათაო ოფისი.

რისკის მართვის ჩარჩო

ბანკში მოქმედებს რისკების მართვის 3 დონიანი დაცვის მოდელი. მოდელი გამოიყენება ვალდებულებების და პასუხისმგებლობების გასამიჯნად, რათა მიღწეული იყოს მთლიანი რისკების ეფექტური მართვა, რომელიც ხელს შეუწყობს ბანკის შიდა კონტროლის ჩარჩოს გაძლიერებას. ყველა დონეზე შესაბამისი პასუხისმგებელი ორგანო იღებს მონაწილეობას.

რისკის მართვა დაწერგლია ბანკის ყველა დონეზე, პასუხისმგებლობები ამა თუ იმ რისკისათვის გაცნობიერებულია და მისი მართვა ხდება მმართველობის ყველა რგოლში.

რისკის მართვის დონეები მოცემულია #1 ცხრილში:

პირველი დონე - არის შემდეგი სტრუქტურული ერთეულების დონე:

- დაკრედიტების ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც უზრუნველყოფს დადგენილი საკრედიტო პოლიტიკის ფარგლებში საკრედიტო საქმიანობის წარმოებას;

- საბაზინო ოპერაციების მართვის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც უზრუნველყოფს საბაზინო ოპერაციების წარმოებას რომლებიც დაკავშირებულია საბაზრო რისკების, მათ შორის ლიკვიდობის, სავალუტო და საპროცენტო რისკებთან;

- საკრედიტო კომიტეტი ძირითადად პასუხისმგებელია კლიენტების ფინანსური მდგომარეობისა და გადახდისუნარიანობის შეფასებაზე, სასესხო გადაწყვეტილებების მიღებასა და სესხების ამოღების პრაქტიკის მიმოხილვაზე. აღსანიშნავია, რომ საკრედიტო დეპარტამენტი წარმოადგეს პირველ და მეორე დონეს ერთდროულად, ვინაიდან იგი დაკომპლექტებულია როგორც ბიზნესის ხაზის წარმომადგენლებით (პირველი დონე), ასევე რისკების და სესხის თანხის ზომიდან გამომდინარე სხვა სტრუქტურების წარმომადგენლებით (მეორე დონე);

მეორე დონე - არის შემდეგი სტრუქტურული ერთეულების დონე:

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

რისკების მართვის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც პასუხისმგებელია შემაჯამებელ რისკებზე და კურირებს როგორც ფინანსურ ასევე არაფინანსურ რისკებს, აღნიშნულ სტრუქტურულ ერთეულში სხვა რისკებთან ერთად იმართება საკრედიტო, საბაზრო და საოპერაციო რისკები, ხდება მათი მართვა, შეფასება და ბანკის ბიზნეს სტრატეგიასთან შესაბამისობის გაანალიზება;

- ფინანსური მართვის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც ახდენს ფინანსური ოპერაციების დაგეგმვას, ბანკის ლიკვიდობის მართვას და აქტიურად მონაწილეობს აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტში;

- შესაბამისობის ფუნქციონალური ერთეული, რომელიც ახდენს AML/CFT და საქართველოს ეროვნული ბანკის სხვა რეგულაციებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფას.

მესამე დონე - უზრუნველყოფს ბანკის მასშტაბური რისკების მართვას და რისკის სტრატეგიის განსაზღვრას. მესამე დონე არის შემდეგი სტრუქტურული ერთეულების დონე:

- შიდა აუდიტის სამსახური, რომელიც ახდენს რისკის მართვის პროცესის ადეკვატურობისა და ეფექტურობის შეფასებას და პერიოდულ მოხსენებას აკეთებს ბანკის მმართველობის ზედა რგოლებთან.

- აქტივ-პასივების მართვის კომიტეტი, რომელიც ახორციელებს რისკის მართვას ორგანიზაციის დონეზე, ახდენს ფინანსური რისკების გაანალიზებას, მონაწილეობს ლიმიტების დამტკიცებაში და ბანკის საბალანსო პოზიციების განხილვას ფინანსური წყაროების მოძიების მიზნებისათვის, ასევე ბანკის საპროცენტო განაკვეთების პოლიტიკის მონიტორინგს

- რისკების მართვის კომიტეტი: ახდენს ბანკის წინაშე არსებული რისკების მონიტორინგს, უზრუნველყოფს რისკის მიმართ ტოლერანტობის დონისა და მათი მართვის შესაბამისობას ბანკის სტრატეგიასთან, აფასებს შიდა კონტროლისა და რისკების მართვის ეფექტურობის შეფასებას.

- დირექტორატი: უზრუნველყოფს მოვალეობების ადეკვატურ გადანაწილებას, ბანკის მიერ აღებული რისკების ერთობლიობის შესაბამისობას სათაო ბანკის მიერ განსაზღვრულ სტრატეგიასთან და უძღვება ბანკის ყოველდღიურ საქმიანობას.

- სათაო ბანკი: განსაზღვრავს ბანკის რისკისა და ბიზნეს სტრატეგიებს, ამტკიცებს რისკების კონტროლის სქემას და მიმოიხილავს ბანკის მუშაობას რისკებისა და ფინანსური შედეგების კუთხით.

რისკის მართვის პროცესი

ბანკი ხელმძღვანელობს სათაო ბანკის მიერ განსაზღვრული რისკის დონის ფარგლებში. სტრატეგიულ დონეზე განსაზღვრული რისკის დონისა და სტრატეგიული ბიზნეს გეგმის შესაბამისად, ბანკს განსაზღვრული აქვს შიდა პროცესები, რომლის მიხედვითაც ხდება რისკების მართვა, ვინაიდან ეს წამოადგენს ბანკის საქმიანობის ფუნდამენტურ ნაწილს და განუყოფელია პროცესების დაგეგმვისაგან. შესაბამისად რისკის მართვა ინტეგრირებულია ბანკის საქმიანობის ყველა დონეზე. ბანკისათვის რისკის მართვის მთავარი ამოცანაა რისკებისა და შემოსავლიანობის ოპტიმალური ერთობლიობის დაგეგმვა, ფინანსური სიძლიერის გარანტირება და ბიზნესის ზრდის მდგრადი ზრდის მხარდაჭერა. რისკის მართვის პროცესი იყოფა ხუთ ძირითად ეტაპად:

- **იდენტიფიცირება:** რისკების განსაზღვრა ბანკის სტრატეგიიდან გამომდინარე, მათ მიმართ ტოლერანტობის დადგენა და რისკის მფლობელის განსაზღვრა;
- **შეფასება:** პროცესის, ანგარიშებისა და შეფასების სტანდარტების მეთოდოლოგიის განსაზღვრა;
- **კონტროლი:** ოპერაციებისა და რისკების ლიმიტების დაცვის მონიტორინგი, ზარალის კონტროლი და მისი ადრეულ ეტაპზე შეტყობინება;
- **ანგარიშგება:** რისკის გაწევის შედეგების, სენსიტიურობისა და ძირითადი რისკების ინდიკატორების ინტერპრეტირება და ანგარიშგება;
- **მართვა:** ბანკის რისკების ყველა მიმართულების მიმოხილვა და კონტროლი, რისკის დონისა და შემოსავლიანობის ოპტიმალური ბალანსის პოვნა, რისკის მართვის პრაქტიკის კონტროლი, ბიზნეს გარემოსთან და სტრატეგიულ გეგმებთან შესაბამისობის უზრუნველყოფა.

12. ძირითადი რისკები და გაურკვევლობები (გაგრძელება)

რისკის მიმართ ტოლერანტობა

სს ზირაათ ბანკი საქართველოს ბიზნეს სტრატეგია, რომელიც განისაზღვრება სათაო ბანკის მიერ, არის მისი რისკის სტრატეგიისა და რისკის მიმართ ტოლერანტობის ძირითადი განმსაზღვრელი ფაქტორი. რისკის მიმართ ტოლერანტობის განსაზღვრა ხდება სათაო ბანკის მიერ ბანკის რისკის მართვის ჩარჩოსა და საქართველოში არსებული საკანონმდებლო მოთხოვნების შესაბამისად.

რისკის მიმართ ტოლერანტობა არის გზამკვლევი ბანკის ყველა დონის მენეჯერისათვის იმისათვის რათა იმოქმედონ რისკის სტრატეგიის შესაბამისად. რისკის მიმართ ტოლერანტობა გამოხატულია როგორც რაოდენობრივი ასევე ხარისხობრივი ლიმიტებით, რაც საშუალებას იძლევა, გადაწყვეტილების მიღებისას მმართველობის ყოველმა რგოლმა, წინასწარ გაანალიზოს და შეაფასოს საკუთარი საქმიანობა და ის, თუ რამდენად შესაბამისობაშია კონკრეტული გადაწყვეტილება ბანკის რისკის აღების სურვილთან.

რისკის მიმართ ტოლერანტობა დაინტერესებულ მხარეებს ეხმარება, ბანკისათვის მიუღებლად მაღალი რისკის, თავიდან არიდებაში და მაღალი რისკის იდენტიფიცირებაში მისი გაჩენის საწყის ეტაპზე, რაც უზრუნველყოფს ბანკის მიერ მოუღდნელი რისკის თავიდან აცილებასა და არსებული რისკის დროულად მართვას.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები

ბანკი თავისი საქმიანობის ფარგლებში სხვადასხვა რისკის წინაშე დგას, მათგან ყველაზე მნიშვნელოვანი მითითებულია ქვემოთ. რეგულაციები მოიცავს საკრედიტო რისკს, საბაზრო რისკს, საოპერაციო რისკს, ლიკვიდობის რისკს, ბიზნეს სტრატეგიის რისკს, შესაბამისობის რისკს, მარეგულირებლის რისკსა და ჯგუფის რისკს.

- **საკრედიტო რისკი**

კონცენტრაციის რისკი

ქვეყნის რისკი

სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკი (CICR)

- **საბაზრო რისკი**

საპროცენტო რისკი

სავალუტო რისკი

- საოპერაციო რისკი
- ლიკვიდობის რისკი
- ბიზნეს სტრატეგიის რისკი
- შესაბამისობის რისკი
- მარეგულირებლის რისკი
- ჯგუფის რისკი

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი ყველაზე მატერიალური რისკია ბანკისთვის, რაც გამოიხატება კონტრაგენტის მიერ ვალდებულების შეუსრულებლობით მიღებულ ზარალში. საკრედიტო რისკი ბანკს შესაძლოა წარმოემვას კრედიტების გაცემით, საბაზინო საინვესტიციო საქმიანობის შედეგად და სხვა. ბანკს აქვს საკმარისი კაპიტალი, რათა გადაფაროს ამ რისკისაგან გამოწვეული შესაძლო ზარალები და ამასთან, არ დააზიანოს საკუთარი ოპერაციები და იმიჯი.

ამჟამად ბანკისთვის საკრედიტო რისკის გამომწვევი ძირითადი წყაროებია:

- საბალანსო სასესხო პორტფელი
- გარესსაბალანსო ელემენტები - გარანტიები

ბოლო პერიოდში სწრაფი ზრდის მიუხედავად, ბანკი ინარჩუნებს კონსერვატიულ მიდგომებს კრედიტების გაცემის დროს, რაც გამოიხატება:

1. საკრედიტო კომიტეტის მუშაობით, რომელიც ინდივიდუალურად აფასებს მსესხებლის გადახდისუნარიანობას და ამტკიცებს სესხებს და გარანტიებს სადაც აუცილებელი წესით მოითხოვება წევრთა სრული უმრავლესობის თანხმობა.
2. კონსერვატიული შიდა საკრედიტო პროდუქტების სტანდარტებით
3. მაღალი რისკის მქონე სექტორების და პროდუქტების დაფინანსების შეზღუდვით
4. მაღალი ხარისხის მიტიგაციის ელემენტების გამოყენებით როგორებიცაა, უძრავი ქონება და მაღალის რეპუტაციის მქონე ფინანსური ინსტიტუტების გარანტიები

ბანკის საკრედიტო პორტფელი ხასიათდება მაღალი უზრუნველყოფის ხარისხით სადაც უძრავი ქონების წილი დომინანტურია; სესხის უზრუნველყოფა სათანადო წესით დარეგისტრირებული და შეფასებულია ეროვნული ბანკის სტანდარტების დაცვით.

საკრედიტო პორტფელის მაღალი პროცენტული ზრდის პირობებშიც სრულად არაუზრუნველყოფილი სესხების წილი მცირე რჩება.

გირაოს თანხის ოდენობა და ტიპი დამოკიდებულია კონტრაგენტის საკრედიტო რისკის შეფასებაზე. გირაოს ეფექტი განისაზღვრება გირაოს სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრით საანგარიშგებო თარიღისთვის მთლიანი სესხებისა და ავანსებთან შედარებით.

საკრედიტო რისკების შეფასების კუთხით, ბანკში დანერგილია ფინანსური აქტივების ფასს 9-ის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის აღრიცხვის მოდელი შესაბამისი პოლიტიკით და მეთოდოლოგიით.

ფასს 9-ის მიხედვით საკრედიტო რისკების შეფასებისას განსაკუთრებული ყურადღება ეთმობა საპროგნოზო ინფორმაციის ანალიზს. კერძოდ, მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასებისას გათვალისწინებულია მაკროეკონომიკური და ფინანსური ფაქტორების ანალიზი, მოსალოდნელი ტენდენციები და რისკები.

ფასს 9-ის მიხედვით გაუფასურების რეზერვის გამოთვლისას გამოიყენება მოსალოდნელი ზარალის მიდგომა, მნიშვნელოვნად აუმჯობესებს საკრედიტო რისკის შეფასების პროცესს.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

	31.12.2022	31.12.2021
მომხმარებელზე გაცემული მთლიანი სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	99,974,440	98,315,579
გაუფასურების რეზერვი	(2,684,432)	(1,758,296)
მომხმარებელზე გაცემული სესხები ამორტიზებული ღირებულებით	97,290,008	96,557,283
სესხის შესაძლო დანაკარგის რეზერვის ფარდობის კოეფიციენტი	2.68%	1.79%

მოსალოდნელი დანაკარგის შეფარდება საკრედიტო პორტფელთან შეადგენს 2.68%-ს.

საკრედიტო პორტფელის მაღალი ზრდის ტემპის მიუხედავად მოსალოდნელი დანაკარგის დონე რჩება დაბალი, რაც ბანკის დაკრედიტების კონსერვატიული მიდგომების შენარჩუნებით აიხსნება.

GDP ზრდა	ECL
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი	(2,684,432)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი +10%	(2,681,273)
მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი -10%	(2,687,925)

ბანკი აქტიურად ოპერირებს ასევე საგარანტიო პროდუქტების კუთხით და გასცემს სხვადასხვა ტიპის გარანტიებს: შესრულების გარანტია, საავანსო გარანტია, საბაჟო გარანტია, სატენდერო გარანტია გარანტიებისგან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის მიტიგაციისთვის ბანკი იყენებს მაღალი ხარისხის უძრავი ქონების უზრუნველყოფას და მაღალი რეპუტაციის მქონე ფინანსური ინსტიტუტების კონტრა გარანტიებს.

სახაზინო და სანვესტიციო საქმიანობიდან წარმოშობილი საკრედიტო რისკის ალბათობა დაბალია, რადგან ბანკი არ არის აქტიური საინვესტიციო საქმიანობის კუთხით. საინვესტიციო ფასიანი ქაღალდების სახით წარმოდგენილია სეზონის სადეპოზიტო სერტიფიკატები საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები, ლიკვიდური აქტივების მართვის მიზნობრივით.

კონცენტრაციის რისკი

ბანკისთვის საკრედიტო კონცენტრაციის რისკი საშუალოზე დაბალია. კონცენტრაციის რისკი გულისხმობს რისკის პოზიციის მსხვილი კონცენტრაციების შექმნის საშიშროებას როდესაც ერთმა მოვლენამ (ერთი კონტრაგენტის ვალდებულების შეუსრულებლობა ან სირთულეები ერთ სექტორში) შესაძლოა გამოიწვიოს მნიშვნელოვანი მოცულობის ზარალი.

კონცენტრაციის რისკის დათვლა ხდება ორი მიმართულებით, პირველი არის სახელობითი კონცენტრაცია HHI-ს (ჰერფინდალ-ჰირშმანის ინდექსი) დახმარებით, ხოლო მეორე არის სექტორული კონცენტრაცია,

რომელიც ითვლება საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი სექტორების დასახელებების მიხედვით.

	2022	2021
სახელობითი კონცენტრაცია	1.81%	2.33%
სექტორული კონცენტრაცია	9.38%	11.26%

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

ბანკის საკრედიტო პორტფელის როგორც სახელობითი ისე სექტორული კონცენტრაცია შემცირებულია რაც მიუთითებს გაზრდილ დივერსიფიკაციაზე. ბანკი ითვალისწინებს შესაფასი ბუფერებს კაპიტალის ადექვატურობის მიზნებისთვის.

ბანკი ახორციელებს სტრეს ტესტს მინიმუმ წელიწადში ერთხელ ეროვნული ბანკის სტრეს ტესტების მეთოდური სახელმძღვანელოს მიხედვით.

სტრეს ტესტი გულისხმობს სხვადასხვა შოკების ეფექტებისგან შესაძლო ზარალების შეფასებას და გავლენას ბანკის საზედამბებლო კაპიტალზე. შოკი გულისხმობს გლობალურად ეკონომიკური აქტივობის შენელებას, რეცესიას რეგიონის ქვეყნებში რის შედეგადაც:

- მცირდება მთლიანი შიდა პროდუქტი რაც აისახება კომპანიების ბრუნვებზე
- იზრდება საპროცენტო განაკვეთები
- სასაქონლო პროდუქტებზე (ოქრო და სხვა) ფასების შემცირება
- ეროვნული ვალუტის გაუფასურება
- უძრავი ქონების ფასების შემცირება
- დასაქმებულთა როდენობის და შემოსავლების შემცირება

სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკი (CICR)

საკრედიტო რისკის ზოგად დონეზე შესაძლოა დამატებითი წნეხი ჰქონდეს ისეთი კრედიტების არსებობას როდესაც მსესხებელ სრულად ან ნაწილობრივ არაპეჯირებულია გაცვლითი კურსის მხრივ. როდესაც სესხი გაცემულია ერთ ვალუტაში ხოლო მსესხებლის შემოსავალი ფორმირებულია სხვა ვალუტაში, რამაც შესაძლოა მსესხებელს დამატებითი წნეხი შეუქმნას რაც სხვა შემთხვევაში არ შეექმნებოდა.

სავალუტო კურსის ცვლილებით გამოწვეული საკრედიტო რისკის იდენტიფიცირებასა და კლასიფიკაციას ბანკი ახდენს საქართველოს ეროვნული ბანკის მიერ დამტკიცებული, სს ზირაათ ბანკი საქართველოს რისკის პოზიციების იდენტიფიცირებისა და კლასიფიცირების შესაბამისად. შესაბამისად ხდება ასეთი რისკის პოზიციების იდენტიფიცირება და მათი გავლენა კაპიტალზე.

ბანკი სესხის ანალიზის დროს ცდილობს არ გასცეს ისეთი კრედიტები რომლებიც დამატებით გაზრდიან საკრედიტო რისკის დონეს ამისათვის სთავაზობს მომხმარებლებს სესხებს როგორც ადგილობრივ ასევე უცხოურ ვალუტაში.

- საბაზრო რისკი

საპროცენტო რისკი

საპროცენტო რისკი გამომდინარეობს საპროცენტო განაკვეთის მიერ მგრძნობიარე აქტივების და ვალდებულებების გადაფასების შედეგად მისაღებ შესაძლო ზარალიდან. საპროცენტო რისკის მონიტორინგის მიზნებისთვის ბანკის იყენებს აქტივების და ვალდებულებების გადაფასების გეპის ანალიზს, რის მიხედვითაც ბანკი არის აქტივების მხრივ მგრძნობიარე საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების მიმართ რაც გულისხმობს რომ ზარალი მოსალოდნელია საპროცენტო განაკვეთების შემცირების პირობებში. ბანკი რეგულარულად ატარებს საპროცენტო განაკვეთის მიმართ მგრძნობიარობის ანალიზს სტრეს ტესტის ფაგლებში როდესაც გაითვალისწინება მყისიერი შემცირება განაკვეთების 2%-ის ოდენობით.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

ეროვნული ბანკის საპროცენტო რისკის მართვის მეთოდოლოგიის და სცენარების მიხედვით ბანკი რეგულარულად ამოწმებს საპროცენტო განაკვეთების ცვლილების შედეგად როგორც ეკონომიკური ღირებულების (EVE) ცვლილების ასევე წმინდა საპროცენტო შემოსავლის ცვლილების (NII) ეფექტს საზედამხედველო კაპიტალთან მიმართებაში სხვადასხვა სცენარების მიხედვით:

ყველაზე ცუდი შედეგი	კაპიტალის პროცენტი	კაპიტალის პროცენტი
EVE	2022	2021
ვარიანტი 1	2,4%	4,3%
ვარიანტი 2	4,7%	2,4%

მიღებული შედეგების მიხედვით საპროცენტო რისკები შეიძლება შეფასდეს როგორც დაბალი რადგან ეროვნული ბანკის მოთხოვნების მიხედვით საყურადღებოა კაპიტალის 15% ოდენობით შესაძლო ზარალი.

მიღებული შედეგები დაბალი რისკის დონეს ასახავს კაპიტალთან მიმართებაში.

ასევე ბანკს არ გააჩნია სავაჭრო ფასიანი ქაღალდები და არ ეწევა სპეკულაციურ საქმიანობას, შესაბამისად საპროცენტო განაკვეთების ცვლილებას საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებზე ეფექტი არ აქვს.

სავალუტო რისკი

სავალუტო რისკი გულისხმობს ვალუტის კურსის ცვლილების შედეგად ბანკის აქტივების და ვალდებულებების გადაფასების შედეგად შესაძლო ზარალის მიღების ალბათობას.

სავალუტო რისკმა შეიძლება შეამციროს საზედამხედველო კაპიტალის კოეფიციენტები, რადგან ბანკის კაპიტალი ადგილობრივ ვალუტაშია წარმოდგენილი, ხოლო მისი აქტივების დიდი ნაწილი დენომინირებულია უცხოურ ვალუტაში. ასეთ შემთხვევაში, ადგილობრივი ვალუტის გაუფასურება გამოიწვევს კაპიტალის ადეკვატურობის მნიშვნელოვან გაუარესებას, რადგან უცხოურ ვალუტაში წარმოდგენილი აქტივების ღირებულება მოიმატებს (ლარის გაუფასურების გამო) და, შესაბამისად, ბანკს

ექნება უფრო მეტი რისკის მიხედვით შეწონილი აქტივები, ხოლო ლარში დენომინირებული კაპიტალის მოცულობა უცვლელი დარჩება. ბანკის რეგულარულ სტრეს ტესტებში გაითვალისწინება მკვეთრი გაუფასურება ვალუტების და გამოთვლება დასტრესილი კოეფიციენტები.

ბანკი იკავებს შესაბამის კაპიტალის მოცულობას, რათა არ შეექმნას პრობლემა ამ რისკისაგან გამოწვეული შესაძლო ზარალების დაფარვისას, გარდა ამისა, ბანკი ყოველდღიურად აკონტროლებს კრედიტით ღია სავალუტო პოზიციის მაჩვენებელს და არ ეწევა სპეკულაციურ საქმიანობას ღია სავალუტო პოზიციის დაჭერის გზით.

2022 წლის 31 დეკემბრისთვის, ბანკს ჰქონდა მთლიანი უცხოური ვალუტის პოზიცია საზედამხედველო კაპიტალის -0.99% (2021 წელს: -0.76%); (ლიმიტი -20% <= 20%)

მოცემული ცხრილი წარმოადგენს ბანკის მგრძნობელობას შესაბამისი უცხოური ვალუტების ლართან მიმართებაში 20%-ით გაზრდაზე და შემცირებაზე. 20% არის მგრძნობელობის განაკვეთი, რომელიც გამოიყენება ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ სავალუტო რისკის შიდა კონტროლისთვის და წარმოადგენს სავალუტო კურსის სხვაობის შეფასებას ბანკის ხელმძღვანელობის მიერ. მგრძნობელობის ანალიზი მოიცავს მხოლოდ უცხოურ ვალუტაში გამოხატულ დაუფარავ ფულად მუხლებს და აკორექტირებს მათ გადაფასებას პერიოდის ბოლოს სავალუტო კურსების გონივრულობის ფარგლებში მოსალოდნელი ცვლილების მიხედვით.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

გავლენა წმინდა მოგებაზე აქტივების ღირებულების მიხედვით წარმოდგენილია შემდეგნაირად:

31.12.2022	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	(182,701)	182,701	(2,363)	2,363	(36,354)	36,354

31.12.2021	ლარი / აშშ დოლარი		ლარი / ევრო		ლარი / სხვა	
	ლარი / აშშ დოლარი	ლარი / აშშ დოლარი	ლარი / ევრო	ლარი / ევრო	ლარი / სხვა	ლარი / სხვა
	20%	-20%	20%	-20%	20%	-20%
მოგება/ (ზარალი)	155,015	(155,015)	(6,469)	6,469	9,126	(9,126)

• საოპერაციო რისკი

საოპერაციო რისკი, კიდევ ერთი მნიშვნელოვანი რისკია, რომელსაც სს ზირაათ ბანკი საქართველო მიიჩნევს მატერიალურად. საოპერაციო რისკი წარმოადგენს დანაკარგის რისკს, რომელიც გამოწვეულია გაუმართავი ან ჩავარდნილი შიდა პროცესებით, ადამიანური რესურსებით და სისტემებით, ან გარე ფაქტორებით. ეს განმარტება

მოიცავს თაღლითობის რისკს, საინფორმაციო ტექნოლოგიების და ინფორმაციული უსაფრთხოების რისკებს, სამართლებრივ რისკს, რეპუტაციულ რისკსა და აუტოსორსინგის რისკს.

განსაკუთრებით ბანკის ზომის ზრდის და ოპერაციების სპექტრის გაფართოების პირობებში საოპერაციო რისკის მართვა კრიტიკული ხდება.

საოპერაციო რისკი შეიძლება იყოს როგორც ფულადი, ისე არაფულადი.

მისი იდენტიფიცირების, გაზომვისა და მართვის მეთოდოლოგია გაწერილია ბანკის რისკის მართვასთან დაკავშირებულ დოკუმენტებში.

საოპერაციო რისკის მართვის კუთხით ბანკი მიმართავს შემდეგ ზომებს:

- ინციდენტების აღრიცხვა და ანგარიშგება
- რისკისა და კონტროლის თვითშეფასებები
- რეგულარული საინფორმაციო სისტემების აუდიტი და შეღწევადობის ტესტირება
- აუტოსორსინგული ოპერაციების რისკების შეფასება
- ბიზნეს უწყვეტობის გეგმა და შესაბამისი სტრეს-ტესტირება

„ანგარიშგება საოპერაციო რისკების შესახებ“ მიხედვით 2022 წლის განმავლობაში საოპერაციო რისკით გამოწვეული ზარალი არამატერიალური იყო.

ზემოაღნიშნული პროცესების შედეგების ანალიზი სრულდება იმ მიზნით, რომ წარმოდგენა შეიქმნას ბანკში არსებული საოპერაციო რისკების პროფილის შესახებ ბანკის რისკის მიმდებლობასთან მიმართებაში. ანალიზის შედეგად ხორცილდება საოპერაციო რისკების მიტიგაცია ან მიღება (საჭიროების შემთხვევაში) რათა შემდგომში გათვალისწინებულ იქნას ბანკის ბიზნეს საქმიანობაში და სტრატეგიაში.

ბანკის საოპერაციო რისკის მხრივ ხდება რისკის პოზიციების კალკულაცია გამოთვლა საბაზისო ინდიკატორის მეთოდით რაც გადაითარგმნება დამატებითი კაპიტალის ბუფერში. აღნიშნული მეთოდოლოგია აღწერილია „კომერციული ბანკების კაპიტალის ადეკვატურობის მინიმალური მოთხოვნების შესახებ დებულებაში“

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

• ლიკვიდობის რისკი

ლიკვიდობის რისკი წარმოადგენს ბანკის ვალდებულებების სრულად ან დროულად შეუსრულებლობის გამო შესაძლო ზარალის წარმოქმნის რისკი. ასევე ლიკვიდობის რისკი განიხილება ბანკის მიერ არასაკმარისი დაფინანსების გამო დაკრედიტების შეფერხებაში, რამაც შესაძლოა გამოიწვიოს თავის მხრივ რეპუტაციული და საკრედიტო რისკები. ლიკვიდობის რისკის დადგომის დროს ბანკი იძულებული იქნება დაჩქარებული ტემპებით მოიზიდოს სახსრები, რაც თავის მხრივ, გამოიწვევს მიღებული სახსრების მაღალ ხარჯიანობას. აღნიშნული უარყოფითად იმოქმედებს როგორც ბანკის მომგებიანობაზე, ასევე მის რეპუტაციასა და სანდოობის დონეზე.

ლიკვიდობის რისკის მიტიგაცია ხდება ბანკში არსებული პროცედურებით, პოლიტიკებით, ლიმიტებითა და ყოველდღიური მენეჯმენტით, რომელიც შესაბამისობაშია ბანკის რისკის მიმართ ტოლერანტობასთან, რისკის სტრატეგიასთან და ბიზნეს სტრატეგიასთან. ბანკი ლიკვიდობის რისკს მართავს ყოველდღიურად. მოკლევადიანი ლიკვიდობის რისკის მონიტორინგისთვის გამოიყენება ლიკვიდობის გადაფარვის კოეფიციენტის ანგარიშგება ყოველდღიურად ბაზელ 3-ის მოთხოვნებთან შესაბამისობით. ხოლო გრძელვადიანი ლიკვიდობის მონიტორინგის მიზნებისთვის წმინდა სტაბილური დაფინანსების კოეფიციენტი.

სებ-ი ყველა ბანკს ავალდებულებს, რომ ყოველდღიურად შეინარჩუნონ 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი ლარში, უცხოურ ვალუტაში და 100.0%-იანი ლიკვიდურობის გადაფარვის ჯამური კოეფიციენტი.

2022 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ბანკის მთლიანი ლიკვიდურობის გადაფარვის კოეფიციენტი შეადგენდა 158.73%-ს (2021: 133.11%-ს). იგივე კოეფიციენტი ლარში იყო 348.04% (2021: 206.83%) ხოლო უცხოურ ვალუტაში 124.49% (2021: 118.76%).

სწრაფი დაკრედიტების ზრდის პირობებშიც, ბანკი ინარჩუნებს კომფორტულ ბუფერებს ლიკვიდობის კოეფიციენტების კუთხით.

ფული და ფულის ეკვივალენტები	31.12.2022	31.12.2021
ერთდღიანი დეპოზიტები სხვა ბანკებში	27,350,918	2,810,082
ერთდღიანი დეპოზიტები ეროვნულ ბანკში	19,009,630	-
საკორესპონდენტო ანგარიშები სხვა ბანკებში	7,917,641	877,706
ფული სალაროში	6,527,041	6,755,014
მიმდინარე ანგარიშები სებ-ში, გარდა სავალდებულო რეზერვისა	4,661,262	19,021,947
	65,466,492	29,464,749

ლიკვიდური სახსრების განთავსება ხდება მხოლოდ მაღალ ლიკვიდურ ფინანსურ ინსტრუმენტებში როგორცაა ნაღდი ფული, განთავსებები ეროვნულ ბანკში და ადგილობრივ კომერციულ ბანკებში; ასევე ჭარბი ლიკვიდობისთვის ბანკი აქტიურად იყენებს საინვესტიციო ფასიან ქაღალდებს სახაზინო ვალდებულებების სახით და არ არის ჩართული ფასიანი ქაღალდების სპეკულაციურ სავაჭრო ოპერაციებში.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

საკრედიტო დაწესებულებებში განთავსებული მიმდინარე ანგარიშების და 90 დღემდე ვადიანი დეპოზიტების საკრედიტო რეიტინგი ასეთია:

	31.12.2022	31.12.2021
B-	7,356,575	3,593,860
BB-	27,911,984	93,928
	35,268,559	3,687,788

ცხრილებში მოცემულია საერთაშორისო სარეიტინგო სააგენტო Fitch Ratings-ის მიერ მინიჭებული რეიტინგები. რადგან ბანკის განვითარების მოცემულ ეტაპზე დაფინანსების ძირითად წყაროს წარმოადგენს საკუთარი კაპიტალი და ამავე დროს ბანკის ლიკვიდობის დონე ჭარბია და საკმარისი საშუალო ვადიან პერიოდში - ლიკვიდობის რისკი ვასდება როგორც დაბალი.

- ბიზნეს სტრატეგიის რისკი**

ზირაათ ბანკი საქართველო, ბიზნეს (სტრატეგიის) რისკად აღიქვამს რისკს, რომელიც დაკავშირებულია კაპიტალის ან შემოსავლების შემცირებასთან, რაც შესაძლებელია გამოწვეული იყოს არასწორი დაგეგმვით, მცდარი სტრატეგიით, ბიზნეს მოდელის გარემოსთან შეუსაბამობით და არასწორი ბიზნეს გადაწყვეტილებებით. ბანკი ახდენს აღნიშნული რისკისათვის, როგორც რაოდენობრივ ასევე ხარისხობრივ მონიტორინგს, ხდება კონტროლი იმისა თუ რამდენად ახლოს არის ფაქტიური მაჩვენებლების ცდომილება ბიუჯეტიდან, საიდანაც დგინდება რამდენად შეასრულა ბანკმა დაგეგმილი ფინანსური ამოცანები, გარდა ამისა ხარისხობრივად ბანკი აანალიზებს საკუთარ პოზიციებს და რამდენად შეესაბამება მისი საქმიანობა მის სტრატეგიასა და გეგმებს.

- შესაბამისობის რისკი**

შესაბამისობის რისკი განისაზღვრება, როგორც მარეგულირებელი ან სამართლებრივი სანქციების რისკი, მატერიალური ფინანსური დანაკარგი ან რეპუტაციის შელახვა, რაც, შესაძლოა, გამოიწვიოს ბანკის მიერ შესაბამისი კანონების, რეგულაციებისა და წესების, ეთიკისა და ქცევის კოდექსის უგულვებელყოფამ, ან არასათანადო შესრულებამ.

შესაბამისობის რისკში ყველაზე მატერიალურ და პრიორიტეტულ რისკად აღიქმება ეროვნული ბანკის რეგულაციებთან სრული შესაბამისობა რაც მოიცავს როგორც ხარისხობრივ მოთხოვნებს (პროცედურები, პოლიტიკები და ა.შ) და ასევე რაოდენობრივ ეკონომიკურ ნორმატივებს.

ბანკს ემსახურება რესპექტაბელური იურიდიული კომპანია რომელიც უწევს სრულ მომსახურებას კანონმდებლობასთან შესაბამისობის კუთხით რაც მოიცავს რეგულარულ რეკომენდაციებს. ასევე თითოეული სტრუქტურული ერთეულის დონეზე გაცნობიერებულია და ბანკს აქვს შესაბამისი შიდა პროცედურები და პოლიტიკები შესაბამისობის მოთხოვნების დასაცავად.

მეორეს მხრივ, ფინანსური მონიტორინგის დეპარტამენტი ქმნის საქართველოს ფინანსური მონიტორინგის სამსახურის მიერ დავისრებული რეგულაციების შესრულების ოპერაციულ ბაზას, რითაც აფართოებს მარეგულირებლის მოთხოვნების შესრულების შესაძლებლობებს, დეპარტამენტის მთავარი ამოცანა უკანონო შემოსავლის ლეგალიზაციის და ტერორიზმის დაფინანსების პრევენციაა.

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

- **მარეგულირებლის რისკი**

ბანკის საქმიანობა რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ. შესაბამისად, არსებობს მარეგულირებლის რისკი, რომ ეროვნულმა ბანკმა გაზარდოს არსებული მოთხოვნები, როგორც მთლიანი საბანკო სექტორისთვის, ისე კონკრეტული ინსტიტუტებისთვის. შესაბამისად, შესაძლოა, რომ ბანკის მომგებიანობა და შედეგები დაიტვირთოს მარეგულირებლის მაღალი მოთხოვნებით, მათ შორის, კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნის მხრივ. ეროვნული ბანკი როგორც წესი წინასწარ ავრცელებს მოსალოდნელ საკანონმდებლო ცვლილებებს მოთხოვნებთან დაკავშირებით ამიტომ ბანკს აქვს როგორც წესი საშუალება მოერგოს ცვლილებებს შედეგად აღნიშნული რისკის აღბათობა დაბალია.

ზირაათ ბანკის მიერ ეროვნული ბანკის მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვა უმაღლესი პრიორიტეტის მატარებელია.

- **ქვეყნის რისკი**

ზირაათ ბანკი საქართველოს საკუთარი საქმიანობის მნიშვნელოვან ნაწილს უკავშირებს თურქეთის მოქალაქეებს და თურქეთის სახელმწიფოს იურისდიქციაში დაფუძნებულ იურიდიულ პირებს ან/და ისეთ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს რომელიც ბიზნეს საქმიანობას ეწევიან თურქეთის ტერიტორიაზე ან/და იურისდიქციაში. ბანკის ფორმატი თავისთავად შეიცავს ქვეყნის რისკს, ვინაიდან იგი არის თურქული ბანკის შვილობილი კომპანია საქართველოში. თურქეთში პოლიტიკური ვითარების დამაბრკალებელი, რომელმაც შეიძლება ზეგავლენა იქონიოს ეკონომიკურ ვითარებაზე, საქართველოსა და თურქეთს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების გაუარესებამ, საბაჟო განაკვეთების ზრდამ ან კვოტების შემოღებამ შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა იქონიოს ბანკის კლიენტების ფინანსურ მდგომარეობაზე, რაც შესაბამისად, ზეგავლენას მოახდენს ბანკის მომგებიანობაზეც.

ვინაიდან აღნიშნული რისკის დადგომის აღბათობა ძალიან მცირეა, ხოლო მისი ზუსტი ან მიახლოებითი შედეგების გამოთვლა შეუძლებელია, ზირაათ ბანკი საქართველო ამ რისკისაგან გამოწვეული შესაძლო ზარალის გადასაფარად დამატებით დაიკავებს რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების 1%-ს შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის მიზნებისთვის.

- **ჯგუფის რისკი**

სს ზირაათ ბანკი საქართველო არის თურქეთის სს ზირაათ ბანკის ჯგუფის წევრი და ფუნქციონირებს როგორც მისი შვილობილი კომპანია. ბანკის ფინანსურ სტაბილურობას, მისი კაპიტალის ოდენობას, გრძელვადიან და მოკლევადიან დაფინანსებას განსაზღვრავს სწორედ დედა ბანკი. მნიშვნელოვანია, რომ დედა ბანკის საკრედიტო რეიტინგი არის Foreign Currency Long-Term IDR B-/Negative-ის შეფასებით. სს ზირაათ ბანკი საქართველო შესაძლოა დადგეს ფინანსური სირთულეების წინაშე იმ შემთხვევაში თუ სათაო ბანკს შეექმნება ფინანსური სირთულეები, თუმცა საშუალო ვადიან პერიოდში ბანკს აქვს საკმარისი საკუთარი კაპიტალი და დაფინანსება. გარდა აღნიშნულისა, თუ მხედველობაში მივიღებთ ბანკის ბიზნესის მოცულობას იგი იმდენად მცირეა სათაო ბანკთან შეადრებით, რომ ფინანსური სირთულეების შემთხვევაში დედა ბანკი ვერ გამოიყენებს ბანკის ფინანსურ კეთილდღეობას საკუთარი ფინანსური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ზემოთ მოყვანილ არგუმენტაციაზე დაყრდნობით სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ მფლობელობით რისკს აფასებს როგორც დაბალს.

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2023 წლის 15 ივნისის კომპანიის გენერალური დირექტორის მიერ:

გენერალური დირექტორი

ომერ აიდინი

13. მნიშვნელოვანი ფინანსური და არაფინანსური რისკები (გაგრძელება)

• მარეგულირებლის რისკი

ბანკის საქმიანობა რეგულირდება საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მიერ. შესაბამისად, არსებობს მარეგულირებლის რისკი, რომ ეროვნულმა ბანკმა გაზარდოს არსებული მოთხოვნები, როგორც მთლიანი საბანკო სექტორისთვის, ისე კონკრეტული ინსტიტუტებისთვის. შესაბამისად, შესაძლოა, რომ ბანკის მომგებიანობა და შედეგები დაიტვირთოს მარეგულირებლის მაღალი მოთხოვნებით, მათ შორის, კაპიტალის ადეკვატურობის მოთხოვნის მხრივ. ეროვნული ბანკი როგორც წესი წინასწარ ავრცელებს მოსალოდნელ საკანონმდებლო ცვლილებებს მოთხოვნებთან დაკავშირებით ამიტომ ბანკს აქვს როგორც წესი საშუალება მოერგოს ცვლილებებს შედეგად აღნიშნული რისკის ალბათობა დაბალია.

ზირაათ ბანკის მიერ ეროვნული ბანკის მარეგულირებელი მოთხოვნების დაცვა უმაღლესი პრიორიტეტის მატარებელია.

• ქვეყნის რისკი

ზირაათ ბანკი საქართველოს საკუთარი საქმიანობის მნიშვნელოვან ნაწილს უკავშირებს თურქეთის მოქალაქეებს და თურქეთის სახელმწიფოს იურისდიქციაში დაფუძნებულ იურიდიულ პირებს ან/და ისეთ იურიდიულ და ფიზიკურ პირებს რომელიც ბიზნეს საქმიანობას ეწევიან თურქეთის ტერიტორიაზე ან/და იურისდიქციაში. ბანკის ფორმატი თავისთავად შეიცავს ქვეყნის რისკს, ვინაიდან იგი არის თურქული ბანკის შვილობილი კომპანია საქართველოში. თურქეთში პოლიტიკური ვითარების დამაბეზად, რომელმაც შეიძლება ზეგავლენა იქონიოს ეკონომიკურ ვითარებაზე, საქართველოსა და თურქეთს შორის დიპლომატიური ურთიერთობების გაუარესებამ, საბაჟო განაკვეთების ზრდამ ან კვოტების შემოღებამ შესაძლოა მნიშვნელოვანი ზეგავლენა იქონიოს ბანკის კლიენტების ფინანსურ მდგომარეობაზე, რაც შესაბამისად, ზეგავლენას მოახდენს ბანკის მომგებიანობაზეც.

ვინაიდან აღნიშნული რისკის დადგომის ალბათობა ძალიან მცირეა, ხოლო მისი ზუსტი ან მიახლოებითი შედეგების გამოთვლა შეუძლებელია, ზირაათ ბანკი საქართველო ამ რისკისაგან გამოწვეული შესაძლო ზარალის გადასაფარად დამატებით დაიკავებს რისკის მიხედვით შეწონილი რისკის პოზიციების 1%-ს შიდა კაპიტალის ადეკვატურობის მიზნებისთვის.

• ჯგუფის რისკი

სს ზირაათ ბანკი საქართველო არის თურქეთის სს ზირაათ ბანკის ჯგუფის წევრი და ფუნქციონირებს როგორც მისი შვილობილი კომპანია. ბანკის ფინანსურ სტაბილურობას, მისი კაპიტალის ოდენობას, გრძელვადიან და მოკლევადიან დაფინანსებას განსაზღვრავს სწორედ დედა ბანკი. მნიშვნელოვანია, რომ დედა ბანკის საკრედიტო რეიტინგი არის Foreign Currency Long-Term IDR B-/Negative-ის შეფასებით. სს ზირაათ ბანკი საქართველო შესაძლოა დადგეს ფინანსური სირთულეების წინაშე იმ შემთხვევაში თუ სათაო ბანკს შეექმნება ფინანსური სირთულეები, თუმცა საშუალო ვადიან პერიოდში ბანკს აქვს საკმარისი საკუთარი კაპიტალი და დაფინანსება. გარდა აღნიშნულისა, თუ მხედველობაში მივიღებთ ბანკის ბიზნესის მოცულობას იგი იმდენად მცირეა სათაო ბანკთან შედარებით, რომ ფინანსური სირთულეების შემთხვევაში დედა ბანკი ვერ გამოიყენებს ბანკის ფინანსურ კეთილდღეობას საკუთარი ფინანსური მდგომარეობის გასაუმჯობესებლად. ზემოთ მოყვანილ არგუმენტაციაზე დაყრდნობით სს „ზირაათ ბანკი საქართველო“ მფლობელობით რისკს აფასებს როგორც დაბალს.

2022 წლის 31 დეკემბერს დასრულებული წლისთვის მომზადებული მმართველობის ანგარიშგება ხელმძღვანელობის მხრიდან დამტკიცებულია 2023 წლის 15 ივნისის კომპანიის გენერალური დირექტორის მიერ:

გენერალური დირექტორი

ომერ აიდინი

